

Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України

**Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України
від 27 грудня 2006 року N 1196**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
4 квітня 2007 р. за N 310/13577**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства транспорту та зв'язку України
від 3 серпня 2007 року N 666,
від 4 березня 2008 року N 252

Відповідно до Закону України "Про залізничний транспорт" та Порядку обслуговування громадян залізничним транспортом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1997 року N 252, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України, що додаються.
2. Державній адміністрації залізничного транспорту України /Козак В. В./ подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
3. Цей наказ набирає чинності з 1 травня 2007 року.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства транспорту України від 28 липня 1998 року N 297 "Про затвердження Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 жовтня 1998 року за N 620/3060, із змінами.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Корнієнка В. В.

Міністр

М. Рудьковський

ПОГОДЖЕНО:

**Перший заступник Голови
Антимонопольного комітету
України**

Ю. Г. Кравченко

Заступник Голови Державного

**комітету України з питань технічного
регулювання та споживчої політики**

**Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва**

О. Ю. Пічугін

А. В. Дашкевич

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства транспорту та
зв'язку України
від 27 грудня 2006 р. N 1196

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
4 квітня 2007 р. за N 310/13577

ПРАВИЛА

перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортном України

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила розроблені відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Статуту залізниць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.98 N 457, Порядку обслуговування громадян залізничним транспортом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.97 N 252 (далі - Порядок), та поширюються на працівників залізничного транспорту, фізичних та юридичних осіб незалежно від їх форм власності та підпорядкування, які:

- а) користуються послугами залізничного транспорту;
- б) здійснюють перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом;
- в) обслуговують пасажирів на вокзалах, у пунктах продажу проїзних документів та в поїздах.

1.2. Правила застосовуються при перевезенні пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничними лініями загального користування тільки у внутрішньому сполученні (у межах України) та у вагонах парку залізниць або орендованих у залізниць, а також у власних вагонах, що належать підприємствам, організаціям, установам або громадянам - суб'єктам підприємницької діяльності, у тому числі розташованим за межами України (далі - суб'єкти господарювання).

При перевезенні пасажирів у межах України у вагонах залізниць інших держав у частині розрахунку вартості квитка діють норми цих Правил, а в частині розрахунку вартості плацкарти діють норми відповідних міжнародних договорів.

1.3. Перевезення пошти залізницями України здійснюється на договірних засадах.

1.4. Працівники залізниць та суб'єктів господарювання повинні бути ввічливими щодо кожного пасажирів, відправника та одержувача вантажобагажу, виявляти турботу та увагу до них, уживати заходів з метою усунення недоліків в обслуговуванні громадян незалежно від того, за яких обставин та з чиєї вини вони виникли.

1.5. Посадові особи всіх рівнів управління процесом перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та обслуговування пасажирів на залізницях, суб'єкти господарювання діяльності повинні здійснювати особистий прийом громадян з питань обслуговування їх працівниками підвідомчих підприємств.

Графік прийому вивіщується безпосередньо на дверях чи біля дверей службового кабінету.

1.6. Усі відмітки на проїзних та перевізних документах, акти, довідки завіряються підписом та штампелем службової особи чи штампелем станції із зазначенням дати. На проїзних документах проставляється також час здійснення відмітки - години та хвилини (додаток 1).

1.7. Терміни, які використовуються у Правилах, мають таке значення:

Автомобілевоз - вагон спеціальної конструкції з обладнанням для перевезення легкових автомобілів, уключений до складу пасажирського поїзда.

Багажна (вантажобагажна) квитанція - перевізний документ, що видається пасажирі, який здає багаж до перевезення чи відправнику вантажобагажу, та є підтвердженням укладання договору на це перевезення. За договором на перевезення багажу (вантажобагажу) залізниця зобов'язується перевезти до пункту призначення багаж (вантажобагаж), а пасажир чи відправник вантажобагажу - оплатити вартість перевезення.

Бізнес-клас - спеціально обладнане в м'якому вагоні купе підвищеного комфорту. Кількість місць у бізнес-класі визначається конструкцією вагона.

Вагон безпересадковий - пасажирський вагон, який прямує до станції призначення з перепричепленням на шляху прямування до двох чи більше поїздів разом з пасажирами, що перебувають у вагоні.

Вагони пасажирські - вагони, призначені для перевезення пасажирів. До числа цих вагонів належать також багажні, вагони-ресторани, службово-технічні (службові, у тому числі вагони-салони, клуби, санітарні, випробувальні та вимірювальні, лабораторії, автомобілевози та інші вагони пасажирського типу зі спеціальним обладнанням).

Вагон пасажирський спеціальний - пасажирський вагон, який у встановленому порядку призначений до курсування на замовлення будь-якої юридичної або фізичної особи для перевезення групи пасажирів, багажу чи вантажобагажу.

Вагон-салон - спеціальний службовий пасажирський вагон, частина якого обладнана для роботи, частина - для відпочинку.

Вагон штабний - вагон для перевезення пасажирів, де знаходиться робоче купе начальника поїзда та купе інших працівників, що забезпечують технічне обслуговування поїзда, обладнаний радіостанцією, радіовузлом або іншими засобами зв'язку з провідниками вагонів поїзда та машиністом локомотива.

Вокзал - комплекс спеціальних споруд, приміщень, обладнання, призначений для тимчасового перебування пасажирів та їх обслуговування, надання пасажирам платних та безплатних послуг, у тому числі реалізації продуктів харчування, промислових та супутніх товарів, друкованої продукції та розміщення обслуговувального персоналу. До складу цього комплексу входять: посадкові платформи, пішохідні тунелі та мости, переходи через залізничні колії, багажні приміщення, частина прилеглої до споруди привокзальної площі. Залежно від обсягів роботи з відправлення пасажирів вокзали бувають позакласні, I, II, III класів.

Зал очікування - спеціально обладнане приміщення вокзалу, призначене для тимчасового перебування пасажирів, які очікують відправлення чи прибуття поїзда.

Зал очікування підвищеного комфорту - зал очікування, у якому передбачені комфортні умови перебування пасажирів (підвищеної якості стільці, журнальні столики, преса, телевізор).

Зворотний виїзд - оформлення пасажиру в пункті першопочаткового відправлення виїзду на зворотний шлях.

Інфраструктура залізничного транспорту - технологічний комплекс, до складу якого входять: залізничні шляхи сполучення, залізничні станції, пристрої енергопостачання, зв'язку, сигналізації, централізації, блокування, інформаційні комплекси і система керування рухом та ін., що забезпечують функціонування єдиного комплексу перевезень залізничним транспортом загального користування.

Каса багажна - окреме спеціально обладнане приміщення для оформлення перевезення багажу та вантажобагажу.

Каса квиткова - спеціально обладнане приміщення для оформлення проїзду пасажирів та повернення платежів за невикористані проїзні документи.

Камера схову - спеціально обладнане приміщення для короткочасного зберігання ручної поклажі, багажу пасажирів.

Категорія вагона - різновидність вагонів для перевезення пасажирів залежно від їх облаштування, кількості місць у вагоні та умов проїзду.

Керівник організованої групи дітей - відповідальна особа, призначена організатором перевезення дітей для їх супроводження.

Керівник туристської групи - особа, що є представником суб'єкта туристичної діяльності і виступає від його імені.

Комісійний збір - кошти, сплачені за послугу, пов'язану з оформленням, поверненням, переоформленням проїзних документів.

(абзац двадцять перший пункту 1.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Купе змішане - купе, у яке здійснено продаж проїзних документів для осіб незалежно від статі (чоловічої, жіночої).

Купе сімейне - спеціально обладнане купе вагона з місцями для лежання, продаж проїзних документів у яке здійснюється як для трьох осіб, що здійснюють поїздку разом.

Купе чоловіче (жіноче) - купе, у яке здійснюється продаж проїзних документів тільки для осіб чоловічої (жіночої) статі.

Маркування багажу, вантажобагажу - розміщення безпосередньо на упакуванні спеціальної інформації про станцію, залізницю відправлення і призначення, даних про відправника, одержувача, особливостей поводження з предметами, що оформляються до перевезення.

Місце багажу, вантажобагажу - кожна окрема річ, підготовлена до відправлення, або декілька речей, упакованих в одне відправлення (валіза, ящик, рюкзак тощо), з нанесеним маркуванням після зважування.

Нетарифний зупинковий пункт - зупинковий пункт, на якому не здійснюються багажні операції.

Організована група пасажирів - належним чином зорганізована туристичною організацією або будь-якою юридичною чи фізичною особою група пасажирів у кількості 10 і більше осіб, які здійснюють спільну поїздку поїздом за однаковим маршрутом і з однією метою поїздки.

Оголошена цінність - фактична вартість багажу, вантажобагажу, указана пасажиром при оформленні перевезення.

Пасажир - фізична особа, яка перевозиться залізничним транспортом на підставі проїзного документа, або є членом організованої групи осіб, яка проїздить на підставі групового проїзного документа. Ці особи вважаються пасажиром з моменту прибуття на вокзал для здійснення поїздки (чи пересадки на інший поїзд) до моменту завершення поїздки. Термін пасажир(и) застосовується також до осіб, що перебувають у пунктах продажу проїзних документів, пунктах обслуговування з метою скористатися послугами цих пунктів щодо проїзду залізничним транспортом, перевезення ручної поклажі, багажу, вантажобагажу, отримання довідки тощо.

Пасажир транзитний - пасажир, що здійснює поїздку з пересадками і має проїзні документи на виїзд з пунктів пересадки, оформлені в пункті першопочаткового відправлення.

Пасажирська будівля - будівля на станції, де відсутній вокзал, з приміщеннями, обладнаними для оформлення проїзних документів, багажних та вантажобагажних квитанцій, очікування поїзда.

Перон - наближена до залізничних колій частина території вокзалу, на якій провадяться посадка та висадка пасажирів, завантаження та розвантаження багажних, поштових вагонів.

Перевізник (учасник перевізного процесу) - суб'єкт господарювання, який відповідно до законодавства уклав договір перевезення з пасажиром, відправником вантажобагажу або

замовником організованої групи пасажирів, та наступний(і) перевізник(и), що несе(уть) відповідальність на підставі даного договору.

Платформа - рівний підвищений майданчик, збудований згідно з нормами будівництва, біля якого зупиняється поїзд для здійснення посадки та висадки пасажирів.

Поїзд пасажирський - поїзд, сформований з вагонів, призначених для перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу. Залежно від швидкості поїзди можуть бути пасажирськими, швидкими, прискореними, швидкісними, високошвидкісними. До складу пасажирського поїзда можуть також входити вагони зі спеціальним обладнанням, що належать до пасажирських.

Поїзд підвищеного комфорту - пасажирський поїзд, сформований з вагонів типової або спеціальної конструкції, яким присвоєна категорія підвищеного комфорту.

Поїзд спеціальний - пасажирський поїзд, призначений для перевезення груп пасажирів на замовлення юридичної або фізичної особи.

Поїзди погоджені - поїзди при поїзді пасажира з пересадками, на які оформлено проїзні документи до пункту пересадки та від пункту пересадки.

Поїзд приміський - поїзд, сформований з вагонів, призначених для перевезення пасажирів та ручної поклажі (багажу) у приміському сполученні.

Приміський квиток - документ для проїзду в приміському сполученні одного або декількох пасажирів на вказану дату.

Послуга транспортна - перевезення пасажирів та їх ручної поклажі в усіх категоріях пасажирських поїздів та перевезення багажу, вантажобагажу у багажних вагонах.

Послуга додаткова - послуга, пов'язана з транспортною, що надається пасажирам під час оформлення проїзду, приймання багажу чи вантажобагажу, перебування в поїзді чи на вокзалі під час повернення невикористаних проїзних та перевізних документів.

Проїзний документ - документ устанавленого зразка, що посвідчує право пасажира на проїзд залізничним транспортом та є договором на перевезення. Види проїзних документів: повні, пільгові, дитячі, безплатні (безкоштовні), групові.

Проїзний документ повний - проїзний документ, оформлений для проїзду дорослого пасажира за повну вартість відповідно до затверджених тарифів.

Проїзний документ пільговий - проїзний документ, оформлений для особи, що має право на пільги з оплати вартості проїзду на підставі законодавства, та оформлений з відповідною знижкою вартості проїзду чи безплатно (безкоштовно).

Проїзний документ дитячий - проїзний документ, оформлений для дитини з устанавленою законодавством знижкою.

Проїзний документ безплатний - проїзний документ, оформлений для особи, що має право на безплатний (безкоштовний) проїзд відповідно до законодавства.

Проїзний документ груповий - проїзний документ, оформлений для проїзду осіб, що прямують у складі організованої групи.

Проїзний документ, не використаний частково, - проїзний документ, за яким поїздка була здійснена тільки частково, наприклад, перервана поїздка на шляху прямування, поїздки здійснила менша кількість пасажирів, ніж зазначена в проїзному документі тощо.

Прийомоздавальник багажу - службовець вокзалу (станції), який приймає багаж та вантажобагаж до перевезення у багажному вагоні та видає його на станціях зупинки поїзда працівникам вокзалу (станції) або пасажиру.

Пункт пасажирський зупинковий - пункт на перегоні, що не має колійного розвитку і призначений тільки для посадки та висадки пасажирів.

Пункт продажу проїзних документів (квитків) - мережа залізничних квиткових кас, де здійснюється оформлення проїзду, повернення платежів за невикористані проїзні документи, інші операції, пов'язані з перевезенням, об'єднаних спільним обліком та звітністю. Окремим пунктом продажу може бути також одна каса.

Резервування місць - виділення на певний час місць на підставі разового замовлення або договору, за заявками юридичних та фізичних осіб з подальшим оформленням проїзних документів у спеціалізованій касі.

Ручна поклажа - особисті предмети або речі пасажирів, які перевозяться разом з ними.

Ручна поклажа великогабаритна - ручна поклажа, розміри якої за сумою трьох вимірювань перевищують 200 см.

Сервіс-центр - спеціально обладнане приміщення для обслуговування пасажирів в умовах підвищеного комфорту, надання їм додаткових послуг (оформлення проїзду на різні види транспорту, копіювання документів, користування засобами зв'язку, комп'ютерні послуги тощо).

Сполучення пасажирське внутрішнє - перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в пасажирських, швидких, швидкісних, високошвидкісних поїздах, електро- та дизель-поїздах підвищеного комфорту та інших категоріях пасажирських поїздів (вагонів) у межах України між пунктами, розташованими:

а) на мережі однієї залізниці - місцеве;

б) на мережі двох та більше залізниць - пряме.

Сполучення приміське - перевезення пасажирів у межах приміської зони приміськими і місцевими електро- та дизель-поїздами, поїздами, сформованими з класних вагонів з локомотивною тягою без нумерації місць у вагонах за приміськими тарифами.

Станція проміжна - будь-яка станція, розташована між початковою та кінцевою станціями маршруту прямування поїзда.

Страховий збір - плата, встановлена законодавством України, що вносить пасажир під час оформлення проїзду для обов'язкового особистого страхування від нещасного випадку.

Тариф багажний - вартість перевезення багажу та вантажобагажу у внутрішньому сполученні в багажних вагонах пасажирських поїздів.

Тариф пасажирський - вартість перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні в усіх категоріях пасажирських поїздів та вагонів.

Тариф пільговий - вартість проїзду окремих категорій пасажирів, що мають право на знижки або пільги, розрахована шляхом застосування до тарифів на перевезення пасажирів (вартості квитка та плацкарти), установлених законодавством знижок та пільг.

Тариф приміський - вартість перевезення пасажирів у межах приміської зони приміськими і місцевими електро- та дизель-поїздами, поїздами, сформованими з класних вагонів з локомотивною тягою без нумерації місць у вагонах.

Термін дійсності проїзного документа - період часу між відправленням поїзда, зазначеного в проїзному документі, та прибуттям його на станцію призначення пасажирів.

Технологічний процес роботи вокзалу - процес, що складається з цілеспрямованих і послідовних дій у площині забезпечення перевезень пасажирів та обслуговування їх під час перебування на вокзалі.

Трафарет - показник інформації на вагоні про маршрут його прямування.

Філія квиткової каси (сервіс-центру) - спеціально обладнане приміщення, у якому здійснюється одна або декілька операцій квиткової каси (сервіс-центру).

Фірмовий поїзд - поїзд, сформований з вагонів, яким присвоєна категорія фірмових. У разі потреби, до складу фірмового поїзда можуть включатись нефірмові вагони.

1.8. Обслуговування пасажирів на вокзалах, пунктах продажу проїзних документів, у філіях квиткових кас (сервіс-центрів) здійснюється згідно з технологічним процесом роботи вокзалу, пункту продажу проїзних документів, філії квиткової каси (сервіс-центру).

1.9. Перевезення військовослужбовців здійснюється за окремими правилами.

1.10. Багаж Національного банку України перевозиться у власних вагонах Національного банку України на умовах, визначених договором між ним та залізницею.

РОЗДІЛ 2. ОБСЛУГОВУВАННЯ ПАСАЖИРІВ НА ВОКЗАЛАХ

2.1. У кожному вокзалі (пасажирській будівлі) розміщується розклад руху пасажирських поїздів, безпересадкових та причіпних вагонів по даній станції.

2.2. Інформація на стенді з розкладом руху пасажирських поїздів повинна включати номер поїзда, початкову та кінцеву станції маршруту поїзда, час прибуття поїзда на станцію та його відправлення, номер платформи та колії, час прибуття до кінцевого пункту призначення. У примітках зазначаються періодичність курсування поїзда, наявність у поїзді вагона-ресторана, вагона "СВ". Аналогічно розміщується інформація про причіпні вагони.

2.3. У касових залах попереднього продажу проїзних документів розміщуються плакати з розкладом руху пасажирських поїздів по станції розташування кас та станції Київ-Пасажирський.

За 45 днів до запровадження нового розкладу руху адміністрацією пункту продажу вивіщується інформація про зміни згідно з новим розкладом руху, а в добу його введення вивіщується новий розклад руху поїздів замість старого.

2.4. На кожній станції пасажиром безкоштовно надається інформація про наявність місць на момент запиту в усіх поїздах, що відходять з цієї станції.

2.5. Інформація про вартість проїзду надається через електронні довідкові системи або через довідкові бюро.

2.6. Інформація про запізнення поїздів, колію, на яку прибуває чи з якої відправляється поїзд, повинна передаватися пасажиром через гучномовці, електричні й електронні табло. Наприкінці передання інформації про запізнення поїзда повинен указуватись час наступної передачі інформації.

2.7. Інформація про прибуття транзитного поїзда, номер колії, порядок нумерації вагонів повинна передаватися пасажиром завчасно, так, щоб гарантувати своєчасний і безпечний вихід пасажирів та осіб, які зустрічають, до вагона.

2.8. Після прибуття поїзда та під час висадки пасажирів з вагонів повинна передаватися інформація про порядок виходу до вокзалу, населеного пункту, місцезнаходження камери схову ручної поклажі.

2.9. До подання поїздів під посадку в пунктах формування та обороту передається інформація про колію відправлення поїзда, порядок виходу до нього, розташування вагонів у складі поїзда, а в разі затримки відправлення - тривалість затримки та час подання під посадку.

2.10. Усна інформація про розклад руху пасажирських поїздів, вартість проїзду та перевезення багажу і вантажобагажу, наявність місць, запізнення поїздів, колію відправлення, прибуття поїзда, правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та інша надається безплатно.

2.11. Письмові довідки, крім довідок про запізнення поїздів, видаються фізичним та юридичним особам за плату.

2.12. Письмові підтвердження про запізнення поїзда видаються на станції призначення пасажиром тільки при пред'явленні проїзного документа шляхом нанесення відмітки на ньому або на окремому бланку безпосередньо після прибуття поїзда. Без пред'явлення проїзних документів письмові довідки про запізнення поїздів не видаються.

2.13. На кожному вокзалі для пасажирів розміщується інформація про транспортні та пов'язані з ними послуги, режим роботи працівників з обслуговування пасажирів, телефонні номери місцевих органів виконавчої влади та Держспоживстандарту, його територіальних органів, які здійснюють захист прав споживачів, а також надається інформація про перелік пільгових категорій громадян, що мають право на позачергове та першочергове обслуговування, правила проїзду дітей, правила перевезення ручної поклажі, наявність місць та інша інформація.

2.14. Біля кас повернення невикористаних проїзних та перевізних документів розміщується інформація про умови повернення фізичними та юридичними особами проїзних та перевізних документів, у тому числі оформлених за межами України, режим роботи кас.

2.15. Час закінчення продажу проїзних документів на поїзд, що відправляється, визначається технологічним процесом роботи вокзалу (станції). Зазначена інформація доводиться до відома пасажирів.

2.16. У приміщеннях вокзалу, кас попереднього продажу проїзних документів, багажних відділеннях розміщуються витяги з цих Правил, що стосуються надання послуг у даному приміщенні.

2.17. На вокзалах, у міських залізничних квиткових касах, багажних відділеннях, у квиткових касах лінійних станцій і зупинкових пунктів, у пасажирських поїздах, а також інших підрозділах залізничного транспорту, які надають послуги пасажиром, у тому числі на всіх об'єктах стаціонарної торговельної мережі ведеться книга скарг і пропозицій. Начальником вокзалу (станції) установлюється необхідна кількість книг скарг і пропозицій, їх місцезнаходження та відповідальні особи за їх провадження та зберігання.

Книга скарг і пропозицій розміщується на видному та доступному для громадян місці і видається на першу вимогу пасажирів.

2.18. У поїздах книга скарг і пропозицій знаходиться у начальника поїзда та в завідувача виробництва (буфетника), вагона-ресторану (кафе) і видається пасажиром як начальником поїзда, так і через провідників вагонів та працівників вагона-ресторану (кафе).

2.19. Начальник вокзалу зобов'язаний щоденно здійснювати особисто прийом пасажирів з питань виїзду, обслуговування на вокзалі. На позакласних та I класу вокзалах такий прийом повинен здійснюватись декілька разів на добу із залученням заступників начальника вокзалу.

Прийом здійснюється в службових кабінетах або спеціально обладнаних приймальнях за графіком, який розміщується на дверях приміщення. В інший час звернення пасажирів розглядаються черговим персоналом вокзалу.

2.20. У період масового виїзду пасажирів (початок чи кінець літнього сезону, передсвяткові чи післясвяткові дні та ін.) розпорядженням Укрзалізниці можуть вводиться цілодобовий прийом пасажирів та облік осіб, які не оформили поїзд.

На підставі цих даних вживаються заходи для забезпечення перевезення цих осіб.

2.21. Якщо працівник станції (вокзалу) з будь-яких причин не може задовольнити запит щодо оформлення поїзду інваліда, то він зобов'язаний особисто довести це до відома начальника структурного підрозділу (вокзалу), який повинен розглянути такий запит та прийняти рішення щодо перевезення цього інваліда.

2.22. Для забезпечення тимчасового відпочинку пасажирів, які будуть від'їжджати, на вокзалах повинні бути зали очікування та можуть розміщуватись кімнати відпочинку, кімнати матері та дитини, зали очікування підвищеного комфорту, зали для інвалідів та ін.

2.23. Начальник вокзалу станції відправлення поїзда та адміністрація пункту продажу проїзних документів зобов'язані завчасно, але не пізніше моменту оформлення поїзду, забезпечити інформацію про зміни в розкладі руху пасажирських поїздів.

У разі, якщо ці зміни оголошені після придбання пасажиром проїзних документів, начальник вокзалу станції відправлення поїзда та начальники проміжних станцій зобов'язані поінформувати пасажирів про зміни в розкладі руху перед посадкою пасажирів у вагон.

Якщо зміна в розкладі руху поїздів на шляху прямування спонукала до пересадки для проїзду до місця призначення, працівники залізниць повинні надати безкоштовно допомогу в перенесенні ручної поклажі в межах залізничної станції та забезпечити пересадку пасажирів для проїзду до місця призначення.

2.24. Якщо продаж проїзних документів на відповідний поїзд уже розпочався, то перенесення часу відправлення поїзда раніше часу, встановленого чинним розкладом руху поїздів, є неприпустимим.

2.25. Перевезення пасажирів здійснюється між усіма залізничними станціями, відкритими для посадки, висадки пасажирів, за розкладом руху пасажирських поїздів, у категоріях вагонів:

а) 1, 2, 3 класів - з відкритими та закритими купе з місцями для сидіння;

б) загальні сидячі - з відкритими купе з місцями для сидіння;

в) плацкартні - з відкритими купе з місцями для лежання;

г) купейні - з окремими чотиримісними купе з місцями для лежання;

г) м'які - з окремими двомісними "СВ" та тримісними купе з місцями для лежання.

Залежно від внутрішнього облаштування та конструкції зазначені вагони можуть визначатись як вагони підвищеного комфорту, бізнес-класу, економ-класу, фірмові тощо.

Крім цього, у вагонах можуть виділятися також аналогічні типи купе.

Вагони можуть бути також комбінованими - з купе різної категорії.

Залізниця залежно від місцевих умов може закривати продаж проїзних документів на окремі поїзди до станцій, які близько розташовані від станції відправлення, за наявності альтернативних поїздів до цих станцій.

2.26. Кожний пасажир має право займати, як правило, одне місце згідно із придбаним проїзним документом. На бажання пасажирів і за наявності вільних місць йому може надаватись можливість викупити окреме купе в купейному вагоні для проїзду одного, двох чи трьох пасажирів, для одного пасажирів - двомісне купе у вагоні "СВ", або для одного - двох пасажирів - тримісне купе в м'якому вагоні.

Проїзд оформляється на одному бланку проїзного документа, на якому ставиться відмітка "окреме купе".

2.27. Проїзд у сімейному купе оформляється на одному бланку проїзного документа, на якому ставиться відмітка "сімейне купе". При цьому проїзд у "сімейному купе" дозволяється для кількості осіб - не більше 3 дорослих та дітей до 6 років, які прямують з ними.

2.28. Діти до 14 років допускаються до перевезення в пасажирських поїздах тільки в супроводі дорослих.

2.29. Пасажир, який перевозить дитину до 14 років, повинен мати документ, який підтверджує вік дитини, і надавати його особам, які контролюють, під час посадки в поїзд та

на шляху прямування. Якщо вік дитини, що перевозиться без дитячого проїзного документа чи за дитячим проїзним документом, сумніву не викликає, перевірка документів, що підтверджує її вік, не здійснюється.

(пункт 2.29 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.30. Вік дитини, що дає право на знижку вартості проїзду, визначається на день від'їзду.

2.31. Дитина віком до 6 років, якщо вона не займає окремого місця, перевозиться з дорослим пасажиром безплатно без придбання проїзного документа.

2.32. При прямуванні з одним дорослим пасажиром більше однієї дитини до 6 років пасажир повинен додатково придбати дитячий проїзний документ на кожне місце, займане дітьми.

2.33. Перевезення дитини від 6 до 14 років та дитини віком до 6 років, для якої супровідник бажає мати окреме місце, здійснюється за дитячими проїзними документами.

2.34. Оформлення проїзних документів здійснюється з використанням терміналів автоматизованої системи "Експрес" і за ручною технологією.

2.35. Оформлення проїзного документа здійснюється в присутності особи, що має намір придбати проїзний документ для себе чи для іншої особи.

2.36. Пункти продажу можуть організувати за телефоном приймання замовлень на доставку проїзних документів за місцем проживання, роботи, навчання, відпочинку чи іншого місця, зазначеного пасажиром.

2.37. Одна особа має право придбати за одним зверненням до каси до 9 проїзних документів уключно незалежно від напрямків.

2.38. Пункт 2.38 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.39. Пункт 2.39 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252, у зв'язку з цим пункт 2.40 уважати пунктом 2.38)

2.38. Групові перевезення пасажирів за заявками юридичних та фізичних осіб оформляються згідно з установленою технологією.

Оформлення групових перевезень здійснюється за груповими проїзними документами. Кількість місць оформлених за одним груповим проїзним документом повинна бути не більше кількості місць, ніж в одному вагоні.

(пункт 2.38 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.41. Пункт 2.41 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.42. Пункт 2.42 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.43. Пункт 2.43 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252, у зв'язку з цим пункти 2.44 - 2.58 уважати відповідно пунктами 2.39 - 2.53)

2.39. У проїзних документах, оформлених у вагони з нумерованими місцями, зазначаються номер та дата відправлення поїзда, номер вагона та номер місця, у тому числі при продажу з проміжних станцій.

2.40. Проїзні документи оформляються на проїзд у безпересадковому сполученні. У разі оформлення проїзних документів з пункту пересадки квитковий касир зобов'язаний узгодити з пасажиром інтервал між часом прибуття поїзда до пункту пересадки за розкладом та часом відбуття поїзда з пункту пересадки.

Як правило, поїзди вибирають за розкладом руху таким чином, щоб термін очікування відправлення поїзда з пункту пересадки після прибуття у цей пункт був мінімальним, якщо інші умови відносно терміну перебування пасажиром у пункті пересадки ним не вказано.

2.41. Продаж проїзних документів у вагон безпересадкового сполучення до станцій перечеплення вагонів і розташованих ближче розпочинається тільки в добу відправлення поїзда, а весь інший час - тільки до станцій, розташованих далі від станцій перепричеплювання вагонів.

2.42. Оформлення проїзних документів у зворотному напрямку та на поїзди, які відходять з пунктів пересадки, здійснюється, як правило, з пунктів формування чи обертання поїздів.

2.43. Проїзний документ у вагон зі змінним трафаретом видається не далі ніж до станції зміни трафарету.

2.44. Забороняється оформлення проїзду за простроченими та невстановленого зразка пільговими документами, при відсутності потрібних печаток, з незасвідченими виправленнями.

2.45. Загублені та викрадені проїзні документи не поновлюються.

(абзац перший пункту 2.45 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Поновлення пошкоджених проїзних документів здійснюється за поданням паспорта пасажира та письмової заяви пасажира. На зворотному боці поновленого проїзного

документа наноситься відмітка "Поновлений" та зазначаються дата, підпис, прізвище та ініціали касира. Повернення поновлених проїзних документів здійснюється згідно з розділом 19 цих Правил.

(пункт 2.45 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

2.46. У разі надання одному пасажирові проїзних документів для двох та більше осіб квитковий касир оформляє, як правило, рівну кількість верхніх і нижніх місць. Виняток може бути зроблений інвалідам, особам похилого віку, хворим, пасажиром з дітьми.

2.47. Залізниця має право відмовити в оформленні проїзних документів у разі, якщо:

а) замовник проїзного документа не згоден з умовами цих Правил;

б) у поїзді немає вільних місць.

2.48. Залізниці можуть організовувати продаж проїзних документів на окремі поїзди (вагони) з урахуванням вимог пасажирів до купе - "чоловіче", "жіноче", "змішане".

2.49. Проїзні документи видаються пасажирові після їх повної оплати.

2.50. Виданий пасажирові проїзний документ дійсний тільки на час прямування поїзда між станціями, указаними в ньому.

2.51. Дійсність проїзного документа (квитка і плацкарти) продовжується:

а) у разі ненадання пасажирові місця, указанного в проїзному документі;

б) у разі запізнення пасажирів на поїзд з пункту пересадки з вини залізниці.

2.52. Дійсність квитка (однієї з двох частин проїзного документа) продовжується:

а) у разі запізнення пасажирів на поїзд, якщо про це було заявлено ним не пізніше трьох годин після відправлення поїзда;

б) якщо пасажир не зміг виїхати поїздом, указаним у проїзному документі, унаслідок хвороби чи нещасного випадку і пред'явив проїзний документ разом з довідкою лікувального закладу не пізніше 10 діб після одужання. У цих випадках нова поїздка може бути оформлена протягом однієї доби після поставлення відмітки про продовження дійсності квитка.

2.53. Під час оформлення проїзних документів квитковий касир або інший працівник, який одержує гроші під час розрахунку з пасажиром, повинен з'ясувати, чи згоден пасажир сплатити вартість за користування у вагоні постільними речами.

У разі сплати пасажиром за його власним бажанням у квитковій касі вартості користування постільними речами відповідна інформація зазначається у проїзному чи іншому документі.

(розділ 2 доповнено пунктом 2.53 згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

3.1. Правом позачергового оформлення проїзних документів в добових касах та касах попереднього продажу (у разі особистого звернення з пред'явленням посвідчення особи) користуються:

- а) народні депутати України, депутати Автономної Республіки Крим (у межах Автономної Республіки Крим);
- б) Герої Радянського Союзу, Герої України;
- в) Герої Соціалістичної Праці;
- г) особи, нагороджені чотирма і більше медалями "За відвагу";
- г) повні кавалери ордена Слави трьох ступенів та повні кавалери ордена Трудової Слави;
- д) інваліди Великої Вітчизняної війни I, II і III груп та особи, до них прирівняні;
- е) учасники Великої Вітчизняної війни;
- є) інваліди війни I, II та III групи;
- ж) почесні залізничники;
- з) інваліди загального захворювання I групи та неповнолітні інваліди;
- и) особи, які супроводжують хворих дітей, які належать до потерпілих від Чорнобильської катастрофи, до місця лікування (реабілітації), оздоровлення та назад (за направленням медичних закладів);
- і) прокурори та слідчі;
- ї) працівники міліції;
- й) працівники Служби безпеки України;
- к) співробітники Управління державної охорони України;
- л) судді;
- м) рятувальники аварійно-рятувальних служб;
- н) особи, які супроводжують народних депутатів, зазначені в його посвідченні про відрядження;
- о) особи, нагороджені трьома ступенями знака "Залізнична Слава", - при особистих поїздках та поїздках членів сім'ї;
- п) члени Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України при виконанні службових обов'язків;

р) особи рядового і начальницького складу та працівники органів і підрозділів цивільного захисту;

с) військовослужбовці при направленні у відрядження до нового місця проходження військової служби, а також до місця використання відпустки.

3.2. Особи, перелічені в підпунктах "і" - "м", "п", "р" пункту 3.1 та в підпунктах "в", "е", "ж" пункту 3.3, користуються правом відповідно до позачергового та першочергового оформлення проїзних документів тільки при службових поїздках, за умови пред'явлення службового посвідчення та посвідчення про відрядження.

3.3. Правом першочергового оформлення проїзду в добових касах користуються:

а) пасажери з дітьми віком до 10 років, а також пасажери - супровідники хворих неповнолітніх дітей, які прямують на санаторно-курортне лікування за путівками, пред'явленими в касу;

б) особи, які їдуть за телеграфно засвідченим викликом про смерть, нещасний випадок;

в) працівники рефрижераторних поїздів та локомотивних бригад;

г) учасники бойових дій;

г) учасники війни;

д) ветерани військової служби, ветерани органів внутрішніх справ, ветерани державної пожежної охорони;

е) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його представники;

є) інваліди з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілі від Чорнобильської катастрофи - I категорії;

ж) державні службовці під час відрядження.

У касах попереднього продажу вищевказаним особам проїзні документи надаються в загальній черзі.

У залізничних вузлах першочергове право на одержання місць, які є в продажу, надається пасажерам після пред'явлення проїзного документа до цього пункту як пересадкового.

3.4. Особи, перелічені в підпунктах "і" - "м" пункту 3.1 та в підпунктах "б", "в" пункту 3.3, забезпечуються проїзними документами в добових касах незалежно від наявності вільних місць. У разі відсутності вільних місць касир добової каси в спосіб, установлений технологічним процесом вокзалу, зобов'язаний оформити квиток без плацкарти за тарифом загального вагона з відміткою "Згідно з пунктом 3.4 Правил".

РОЗДІЛ 4. РЕЗЕРВУВАННЯ МІСЦЬ ДЛЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ГРУП

4.1. Резервування місць для перевезення організованих груп провадиться на підставі письмової заяви організатора перевезення. Заява від організатора перевезення - юридичної особи підписується її керівником. У заяві вказуються: повне найменування юридичної особи,

її місцезнаходження, реквізити банку, який обслуговує, дата від'їзду, бажаний номер поїзда, кількість і категорія місць, станції відправлення і призначення.

(абзац перший пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Заява про перевезення групи дітей шкільного віку засвідчується підписом директора школи, де вчаться школярі, або завідувача районного відділу освіти, або керівника юридичної особи - організатора перевезення.

4.2. Заява про резервування місць надається в період, коли попередній продаж проїзних документів на дату, яку замовляє організатор перевезення, вже розпочався.

(абзац перший пункту 4.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Абзац другий пункту 4.2 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

4.3. Резервування місць за телеграмами юридичних чи фізичних осіб не провадиться.

4.4. Плата за послуги з резервування місць уноситься готівкою в день замовлення або в безготівковому порядку протягом трьох днів з дня замовлення за кожне замовлене місце, незалежно від того, яка кількість місць фактично буде викуплена.

(пункт 4.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

4.5. На вимогу керівника групи при оформленні проїзду груп дітей пункт резервування зобов'язаний оформити проїзд повністю туди і назад, у тому числі з пунктів пересадки, про що пункт оформлення проїзду групи дітей повідомляє пункт посадки, висадки або пересадки групи. Начальник вокзалу (станції) та поїзда або вповноважені ними особи зобов'язані керувати посадкою в поїзд та висадкою дітей з нього.

4.6. Замовник повинен викупити проїзні документи на замовлені місця в день, призначений квитковим касиром. При цьому враховуються, як правило, такі граничні терміни викупу проїзних документів: при замовленні місць за 45 - 30 діб до відправлення поїзда місця повинні бути викуплені за 20 діб до відправлення поїзда, при замовленні за 29 - 12 і 11 - 6 діб місця повинні бути викуплені відповідно за 10 і 5 діб. Якщо заява надається за 3 - 5 діб до відправлення поїзда, то проїзні документи повинні бути викуплені протягом 2 діб.

Пункт продажу може встановлювати інші терміни викупу проїзних документів.

4.7. Заяви, що подаються в термін менше 3 діб до часу відправлення поїзда, повинні бути оформлені в день резервування місць.

4.8. Місця з не викуплених у визначений термін проїзних документів передаються у загальний продаж, замовлення анулюється. Плата за резервування місць не повертається.

(пункт 4.7 замінено пунктами 4.7 та 4.8 згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. № 252, у зв'язку з цим пункти 4.8 - 4.10 уважати відповідно пунктами 4.9 - 4.11)

4.9. Резервування місць для перевезення груп дітей на період літніх канікул проводиться на підставі заяв, які подаються організаторами оздоровлення дітей в пункти резервування залізниць до 15 квітня поточного року.

4.10. Заяви на перевезення груп дітей в період літніх канікул, подані до 15 квітня, підтверджуються організатором оздоровлення дітей за 40 - 45 діб до відправлення поїзда, а подані після 15 квітня задовольняються залізницею залежно від наявності вільних місць, рухомого складу та розкладів руху додаткових поїздів.

У цьому разі оплата за резервування місць здійснюється організатором оздоровлення дітей при підтвердженні заяви.

4.11. Якщо в заяві замовлено окремих(і) вагон(и), вартість перевезення сплачується за всю кількість місць даного(их) вагона(ів).

РОЗДІЛ 5. ПІЛЬГОВИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

5.1. До пільгових перевезень належить безплатний проїзд та проїзд зі знижкою вартості проїзду, що надаються відповідно до міжнародних угод, законів України, постанов Кабінету Міністрів України тощо.

5.2. Знижки на проїзд пасажирів чи перевезення багажу (вантажобагажу) для окремих поїздів, на окремих період та напрямки, на визначені дати, періоди року, дні тижня, на квиток та плацкарту одразу чи роздільно, на визначені партії багажу чи вантажобагажу залізницею можуть установлюватись окремими наказами Міністерства транспорту та зв'язку України.

5.3. Особам, яким пільги надані згідно з Угодою про взаємне визнання прав на пільговий проїзд для інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни, а також осіб, прирівняних до них, від 12 березня 1993 року, знижка з вартості квитка і плацкарти надається при проїзді територією СНД та у вагонах держав СНД. Вартість квитка за проїзд по території держав Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Естонської Республіки та плацкарти у вагонах залізниць цих держав сплачується на загальних підставах.

Героям Радянського Союзу та особам, нагородженим орденом Слави трьох ступенів, безкоштовний проїзд за відповідними талонами надається у м'якому вагоні з двомісними купе "СВ", інвалідам Великої Вітчизняної війни I та II груп - у купейному вагоні швидкого поїзда, у тому числі при проїзді у внутрішньому сполученні.

5.4. У разі відсутності вільних місць у пасажирському поїзді особам, що мають право на безплатний проїзд, проїзні документи за їх згодою можуть оформлятися у вагони та поїзди нижчої категорії.

5.5. Особам, що мають право на безплатний проїзд у купейних вагонах та м'яких вагонах з двомісними купе, безплатний проїзд на їх прохання може оформлятися у вагонах із сидячими місцями швидкісних та високошвидкісних поїздів.

5.6. Перелік категорій громадян, які користуються пільгами на залізничному транспорті, наведено в додатку 2 до цих Правил.

5.7. Народні депутати України мають право безплатного проїзду в межах України в усіх поїздах і вагонах формування залізниць України. Проїзд здійснюється за безплатним проїзним документом, який видається квитковою касою при пред'явленні депутатського посвідчення та вкладиша до нього. Право безплатного проїзду поширюється також на особу, яка супроводжує народного депутата - інваліда I групи.

На бажання народного депутата здійснити поїздку за межі України квитковою касою видається проїзний документ на весь шлях прямування з урахуванням права на безплатний проїзд територією України та стягненням повної вартості квитка за проїзд територією іноземних залізниць.

Вартість плацкарти при прямуванні у вагоні іноземних залізниць у всіх випадках сплачується народним депутатом у повному розмірі відповідно до чинних тарифів.

5.8. Особам, яким пільги надані законодавством України, знижка з вартості квитка та плацкарти надається при проїзді в межах України і тільки у вагонах суб'єктів господарювання України. При проїзді у вагонах, які належать залізницям Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Естонської Республіки, знижка надається тільки щодо вартості квитка, плацкарта сплачується повністю.

При проїзді у вагонах суб'єктів господарювання України за межі України осіб, яким пільги надані законодавством України до держав СНД та Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Естонської Республіки, знижка з вартості квитка надається до прикордонної станції України, а з вартості плацкарти - на весь шлях прямування.

5.9. Особи, які супроводжують інвалідів I групи та дітей-інвалідів, можуть користуватись пільгою тільки при супроводженні інвалідів.

Дозволяється оформлення пільгового проїзного документа тільки для супровідника, якщо вік дитини-інваліда менше 6 років і дитина прямує із супровідником без проїзного документа.

5.10. Знижка з вартості проїзду за відповідними документами, що засвідчують право на пільги, надається при оформленні проїзних документів на дату відправлення не раніше 1 жовтня і не пізніше 15 травня.

Якщо пасажир до 24 години 15 травня не прибув на станцію призначення, то пільговий проїзний документ зберігає свою дійсність до прибуття пасажирів на станцію призначення.

Оформлення пільгового проїзного документа зі станції пересадки на дату пізніше 15 травня не дозволяється.

Аналогічно діють положення для інших пільгових періодів.

РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ БЕЗПЛАТНИХ ТА ПІЛЬГОВИХ ПРОЇЗНИХ ДОКУМЕНТІВ ЗА ТАЛОНАМИ

6.1. Безплатні або пільгові проїзні документи видаються за умови пред'явлення документа, який підтверджує право на пільги, та листа (книжки) талонів. Талони без посвідчення і посвідчення без талонів, а також талон, відрізаний власником талона або іншою особою, крім квиткового касира, вважається недійсним, і проїзд за таким талоном не оформляється.

6.2. Оформлення пільгового чи безплатного проїзного документа в обмін на талони здійснюється не більше ніж з трьома пересадками. Проїзні документи видаються в обмін на талони поточного року. Відривні талони на проїзд туди дійсні для виїзду до 31 грудня поточного року, талони на проїзд назад дійсні для виїзду до 31 січня наступного за вказаним у талоні року.

Для оформлення безплатного проїзду для осіб, яким дозволяється в обмін на два талони зі знижкою 50 відсотків оформити безплатний проїзд, використовуються талон поточного року і талон минулого року або талон поточного року і талон наступного року.

(абзац другий пункту 6.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Безплатний проїзд в обмін на два талони поточного року оформляється для виїзду до 31 січня наступного за вказаним у талоні року. Безплатний проїзд в обмін на талон поточного року та талон минулого року оформляється для виїзду до 31 грудня поточного року.

6.3. На бажання інваліда Великої Вітчизняної війни з правом безплатного проїзду в купейному вагоні швидкого поїзда може бути оформлений проїзд у вагоні "СВ" з доплатою 50 відсотків різниці у вартості проїзду.

6.4. У разі оформлення проїзду у вагоні, який за категорією оплачується нижче, ніж категорія вагона, проїзд у якому передбачено пільгами, різниця у вартості проїзду не виплачується.

6.5. У разі оформлення проїзного документа в обмін на талон білетний касир відрізає потрібний талон з листа (книжки) талонів та його додає до звіту касира. При оформленні проїзду вручну відрізується проїзний документ, контрольний талон (цінова сітка) повністю залишається при корінці проїзного документа.

6.6. Номер посвідчення про право на пільги проставляється на проїзному документі.

6.7. Проїзні документи, видані безплатно або зі знижкою 50 відсотків, дійсні для проїзду тільки в разі, якщо номери в посвідченні та проїзному документі співпадають.

6.8. У разі оформлення в обмін на відповідні талони пільгового або безплатного проїзного документа з пересадками на всіх проїзних документах проставляється повний маршрут прямування.

6.9. За наявності місць з пункту пересадки оформляється проїзд до пункту призначення з видачею пасажиру окремих проїзних документів до кожного пункту пересадки та пункту призначення.

6.10. У разі відсутності вільних місць з пункту пересадки на подальший відрізок шляху чи на бажання пасажир проїзний документ видається тільки до пункту пересадки. Проїзний документ до пункту пересадки, у якому зазначений повний маршрут, дійсний протягом 10 діб з дня прибуття до пункту пересадки. В обмін на нього безплатно оформляється новий проїзний документ до станції призначення або до станції наступної пересадки.

Безплатні або пільгові проїзні документи, пред'явлені пізніше ніж через 10 діб після прибуття пасажир до пункту пересадки, є не дійсними. Жодна відмітка на проїзному документі, за яким пасажир прямував до пункту пересадки, не проставляється.

6.11. Власник пільгового або безплатного проїзного документа, отриманого в обмін на талони, має право повернути його назад у будь-який час, але не пізніше ніж за три години після відправлення поїзда і отримати документ на одержання нового проїзного документа.

Якщо проїзний документ здано до автоматизованої каси, то пасажиру видається видрукований на терміналі талон на оформлення безплатного чи пільгового проїзного документа. Якщо проїзний документ повертається до білетної каси з ручним оформленням, то пасажиру видається перекреслений бланк нового проїзного документа без тарифної сітки з написом "замість талона туди (назад) за 200.. рік".

Якщо зданий проїзний документ був пільговим, то пасажиру видається перекреслений бланк пільгового проїзного документа, якщо безплатним - то перекреслений бланк повного проїзного документа.

Нова поїздка оформляється за маршрутом, зазначеним пасажиром, незалежно від маршруту в проїзних документах, за якими поїздка не здійснилася.

6.12. Термін дії документів, які видані замість повернутих проїзних документів, визначається так, як і щодо звичайних талонів. Документи на право отримання проїзного документа в напрямку туди дійсні до 31 грудня поточного року, у напрямку назад - до 31 січня наступного за указаними в документі року.

6.13. Число разів повернення пільгових та безплатних проїзних документів не обмежується. Плата за послуги з повернення безплатного проїзного документа не здійснюється.

6.14. Вартість невикористаного безплатного проїзного документа не повертається. Повернення платежів за зданий пільговий проїзний документ провадиться на загальних підставах.

6.15. Якщо пасажир, який прямує в безпересадковому сполученні, перервав поїздку за пільговим чи безплатним проїзним документом, то талони на відповідну пільгу не повертаються і право на нову пільгову чи безплатну поїздку не поновлюється. Але, якщо пасажир побажає продовжити поїздку за цим самим проїзним документом, то таке право надається, а підставою для оформлення продовження поїздки є проїзний документ з відміткою про зупинку. Для подальшого проїзду за пільговим проїзним документом пасажир повинен придбати нову зі знижкою 50 % плацкарту, проїзний документ на весь шлях компостується і разом з плацкартою віддається пасажиру для поїздки. Для подальшого проїзду за безплатним проїзним документом оформляється новий безплатний проїзний документ, а в касі для звіту залишається безкоштовний проїзний документ на весь шлях прямуювання.

(пункт 6.15 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

6.16. Якщо пасажир, який прямує з пересадкою(ами), припиняє поїздку в пункті пересадки, то талони за пред'явлені до повернення безкоштовні проїзні документи на виїзд з пункту(ів) пересадки не повертаються і право на нову безплатну поїздку не поновлюється.

6.17. При оформленні проїзду Героям Радянського Союзу, Героям Соціалістичної Праці, особам, нагородженим орденами Слави трьох ступенів, повним кавалерам ордена Трудової Слави та особам, нагородженим чотирма і більше медалями "За відвагу", у автоматизованій касі видається безплатний проїзний документ. У разі оформлення вручну видається бланк

повного проїзного документа без сітки для проїзду у вагоні згідно з виділеним місцем. В обох випадках на проїзному документі вказується номер книжки.

(пункт 6.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

6.18. Утрачені безплатні чи пільгові проїзні документи не поновлюються.

6.19. Виданий безплатний чи пільговий проїзний документ належить тільки тій особі, що і документ, номер якого вказаний у проїзному документі, і не підлягає переданню будь-яким особам, у тому числі і близьким родичам (дружині, чоловіку, дітям та ін.).

РОЗДІЛ 7. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

7.1. Поїздка пасажира повинна розпочинатись від станції, указаної у проїзному документі. Якщо пасажир придбав проїзний документ від станції відправлення поїзда, а посадку хоче здійснити на проміжній станції на шляху прямування поїзда, то він зобов'язаний не пізніше ніж за 1 годину до відправлення поїзда попередити відповідного працівника вокзалу чи станції відправлення поїзда про зміну станції посадки.

Для цього пасажиру видається бланк заяви, у якому він зазначає дані з проїзного документа: номер поїзда, номер вагона, місця та дату відправлення з початкової станції та станцію посадки.

Станція відправлення зобов'язана видати начальнику поїзда, у якому буде здійснювати поїздку пасажир, попередження про посадку пасажира на проміжній станції. Пасажир також може подати заяву про посадку на станції, яка не є пунктом початкового відправлення поїзда. У цих випадках станція подання заяви сповіщає про посадку пасажира станцію відправлення поїзда.

Плата за послугу попередження про посадку на проміжній станції не сплачується.

Якщо пасажир здійснив посадку в поїзд на проміжній станції, не попередивши станцію відправлення, він має право на зайняття місця, указаного в проїзному документі, якщо воно є вільним. У разі, якщо місце вже надане іншому пасажиру, то місце для проїзду в таких випадках надається начальником поїзда без додаткової оплати в міру звільнення місць іншими пасажирами.

7.2. При посадці у вагон пасажир зобов'язаний пред'явити провіднику вагона проїзний документ.

(абзац перший пункту 7.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Пасажири, які здійснюють поїздку за пільговими та безплатними проїзними документами, зобов'язані пред'явити, крім проїзного документа, документ, що підтверджує право на пільгу.

(абзац другий пункту 7.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

7.3. Провідник вагона зобов'язаний перед подачею поїзда для посадки пасажирів вивісити трафарет та порядковий номер вагона, а після зупинки вагона - своєчасно відкрити двері та

розпочати посадку пасажирів, перевіряючи при цьому наявність проїзних документів, їх відповідність даті відправлення поїзда, номеру поїзда і вагона, ваги і розмірів ручної поклажі встановленим нормам, а в разі потреби - перевізні документи про оплату ручної поклажі, що перевозиться разом з пасажиром.

Перевіряється також наявність посвідчень на право пільгового або безплатного проїзду.

(абзац другий пункту 7.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Пасажири без проїзних документів чи з недійсними проїзними документами, з ручною поклажею більше встановлених норм та з перевищенням розмірів, установлених для ручної поклажі, у вагон не допускаються.

(абзац третій пункту 7.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

7.4. Пункт 7.4 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252, у зв'язку з цим пункти 7.5 - 7.26 уважати відповідно пунктами 7.4 - 7.25)

7.4. На проміжних станціях пасажири з проїзними документами допускаються для посадки в будь-який вагон поїзда.

(пункт 7.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

7.5. Пасажир повинен займати у вагоні місце, яке вказане в проїзному документі.

7.6. У разі продажу двох проїзних документів на одне місце начальник поїзда і провідник вагона зобов'язані допустити пасажира у вагон і вжити заходів для надання йому місця в поїзді.

7.7. У разі відсутності місця у вагоні, до якого придбано проїзний документ, начальник поїзда зобов'язаний надати пасажиру, за його згодою, місце в іншому вагоні (у тому числі і вищої категорії - без стягнення доплати). Якщо ж пасажиру надано місце нижчої категорії, то йому повертається різниця вартості проїзду.

У разі неможливості надати місце пасажиру в цьому самому поїзді йому, на його згоду, надається відповідне місце в іншому поїзді з переоформленням проїзних документів безплатно, а в разі відмови пасажира від запропонованої заміни місця на підставі акта загальної форми йому повертається вартість проїзду і послуг.

7.8. Пасажири, яким оформлено проїзд без плацкарти згідно з пунктом 3.4 цих Правил, здійснюють посадку тільки в штабний вагон поїзда.

Пасажир пред'являє квиток начальнику поїзда і здійснює поїздку в коридорі штабного вагона, а начальник поїзда протягом години повинен оформити проїзд.

7.9. Після посадки пасажирів у вагон та відправлення поїзда провідник вагона зобов'язаний додатково перевірити наявність і дійсність проїзних документів та погасити їх, не пошкоджуючи компостерних знаків. Погашення здійснюється шляхом відривання шматочка у верхній частині проїзного документа на місці складання його впоперек.

Додатково перевіряється наявність посвідчень, що дають право на безплатний чи пільговий проїзд, відповідність прізвища та ініціалів на іменних пільгових та безплатних проїзних документах прізвищу та ініціалам в посвідченні особи про право на пільги.

(абзац другий пункту 7.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Проїзні документи пасажирів м'яких, купейних та плацкартних вагонів пасажирських та швидких поїздів, усіх вагонів прискорених, швидкісних поїздів на час поїздки зберігаються у провідника вагона. У загальних вагонах пасажирських та швидких поїздів, вагонах електро-дизель-поїздів підвищеного комфорту проїзні документи зберігаються у пасажирів і пред'являються на вимогу осіб, які здійснюють контроль.

(абзац третій пункту 7.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

7.10. У разі втрати провідником вагона прийнятих на зберігання від пасажирів проїзних документів начальник поїзда складає акт у двох примірниках, який підписують пасажир, чий проїзні документи втрачено, провідник вагона і начальник поїзда. Акт завіряється штампом начальника поїзда та є підставою для проїзду пасажир до станції оформлення начальника поїзда нового проїзного документа. На підставі цього акта начальником поїзда в касі станції оформляються нові проїзні документи з відміткою на звороті цих проїзних документів "замість утраченого".

Якщо пасажиру потрібні проїзні документи для звіту про відрядження, то йому на підставі заяви та акта начальником поїзда в касі тієї станції, на якій поїзд має зупинку, оформляється новий проїзний документ з відміткою на звороті "замість утраченого".

7.11. Якщо пасажир помилково сів у поїзд не того напрямку, що вказаний у проїзному документі, то він повинен покинути його на найближчій станції. У цьому разі начальник поїзда складає акт, який дає право пасажиру повернутись назад до станції відправлення поїзда без оплати проїзду.

Якщо після повернення на станцію відправлення пасажир не встиг на поїзд, зазначений у проїзному документі, то він пред'являє проїзний документ та акт загальної форми для поновлення дійсності квитка.

7.12. У пасажирських вагонах для пасажирів вивіщується інформація про розклад руху даного поїзда (безпересадкового вагона), про послуги, що надаються у поїзді, про місцезнаходження книги скарг, номер вагона, у якому знаходиться начальник поїзда, наявність у складі поїзда вагона-ресторану (вагона-кафе), його розміщення згідно зі схемою поїзда, режим роботи, план евакуації, пам'ятка для пасажирів щодо дій у разі пожежі, а також витяги з цих Правил щодо прав та обов'язків пасажирів та провідників вагонів.

7.13. На всьому шляху прямування пасажирам надається можливість користуватись наявними у вагоні двома санітарними вузлами, для чого провідник вагона зобов'язаний тримати їх відчиненими.

Не дозволяється користування санітарними вузлами при проходженні поїзда через станції та санітарні зони.

7.14. Пасажири можуть користуватись спальними місцями в будь-який період доби. Підняття й опускання верхніх полиць, на бажання пасажирів, виконують провідники вагонів.

7.15. Пасажири всіх вагонів зі спальними місцями забезпечуються за встановлену плату чаєм та кавою.

7.16. Медикаменти з аптечки вагона в доцільних кількостях, а також кип'ячена вода надаються пасажирам безплатно.

7.17. У пасажирських вагонах місцевих і дальніх поїздів паління дозволяється у тамбурі з некотлового боку вагона.

Паління в електро- і дизель-поїздах підвищеного комфорту дозволяється у тамбурі вагона, через який не здійснюється посадка-висадка пасажирів.

Місця для паління повинні обладнуватися двома попільничками, виготовленими з негорючих матеріалів, та закриватися кришками. Паління в інших місцях вагона забороняється.

7.18. Азартні ігри в поїздах і на вокзалах забороняються.

7.19. Використані та погашені проїзні документи повертаються пасажирам за 30 хвилин до прибуття на станцію призначення пасажирів.

Пасажир зобов'язаний зберігати проїзний документ до виходу на перон.

7.20. Видавати проїзні документи особам, що не здійснювали поїздки за ними, забороняється.

7.21. У виняткових випадках з дозволу начальника поїзда дозволяється посадка пасажирів у поїзд, якщо вони не встигли придбати проїзні документи в касі. При цьому посадка дозволяється тільки в штабний вагон з подальшим оформленням проїзду: протягом 1 години з моменту відправлення поїзда з пункту формування (обороту) і протягом 30 хвилин - з проміжних станцій. Штрафи при цьому не стягуються.

7.22. Провідники вагонів зобов'язані попереджувати пасажирів не пізніше ніж за 30 хвилин до прибуття поїзда до станції призначення, указаної у проїзному документі.

7.23. Про кожен випадок проїзду пасажиром станції призначення складається акт за підписом начальника поїзда, провідника вагона і пасажирів, який засвідчується штампом начальника поїзда. Цим актом надається право пасажирів повернутися до станції призначення безплатно.

7.24. Якщо немає можливості скласти акт і пасажир повертається до станції призначення, зазначеної у проїзному документі, за власні кошти, повернення платежів за сплачену поїздку здійснюється у претензійному порядку. До заяви пасажирів додається проїзний документ, за яким здійснювалась поїздка, та документ, що підтверджує оплату вартості проїзду до станції призначення.

7.25. Пасажири всіх вагонів зі спальними місцями, що сплатили вартість користування постільними речами, забезпечуються ними провідником вагона.

Якщо вартість користування постільними речами сплачена в квитковій касі, пасажир надає провіднику проїзний чи інший документ, що підтверджує цю сплату.

У випадках, коли пасажир не оплатив вартості користування постільними речами у квитковій касі (при терміновому виїзді на похорон, у зв'язку з нещасними випадками з рідними чи близькими, у разі непередбаченої значної зміни графіка руху поїзда, у разі зміни на шляху прямування поїзда категорії вагона, у якому слідуватиме пасажир, тощо), він може сплатити за користування у вагоні постільними речами начальнику поїзда або провіднику вагона, який зобов'язаний видати пасажирові відповідний документ (квитанцію) про сплату.

(розділ 7 доповнено пунктом 7.25 згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

РОЗДІЛ 8. ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

8.1. Пасажир, який прямує до однієї з проміжних станцій у вагоні зі спальними місцями, за бажання та за наявності вільних місць у цьому вагоні може продовжити поїздку далі станції, зазначеної в проїзному документі (крім вагонів зі змінним трафаретом). У цьому разі він повинен завчасно заявити про це провіднику вагона (начальнику поїзда), який оформляє пасажирові документи на подальший проїзд як за нову поїздку.

8.2. Пасажир має право один раз здійснити зупинку на будь-якій проміжній станції, розташованій на маршруті виданого пасажирові проїзного документа.

8.3. У разі зупинки на проміжній станції пасажир повинен не пізніше трьох годин після прибуття поїзда пред'явити свій проїзний документ черговому по вокзалу, начальнику станції або начальнику вокзалу для поставлення відмітки "Зупинка з продовженням терміну дійсності квитка".

Продовжити поїздку пасажир може в термін не пізніше 10 діб після відправлення поїзда, з яким він прибув на станцію переривання поїздки. Нова поїздка за цим проїзним документом оформляється від станції, на якій пасажир здійснив зупинку, або станції, розташованої далі на маршруті прямування. Якщо зупинка була здійснена з причини захворювання, то згідно з підпунктом "б" пункту 8.38 цих Правил продовжити поїздку пасажир може в термін не пізніше 10 діб після закінчення лікування, після пред'явлення медичної довідки з місця лікування чи лікарняного листа.

8.4. У разі припинення поїздки на шляху прямування пасажир повинен не пізніше трьох годин після відходу поїзда пред'явити проїзний документ пункту продажу проїзних документів станції припинення поїздки для поставлення відповідного штампеля та отримання вартості квитка за непереслідувану відстань.

Забороняється здійснювати відмітку про припинення дійсності квитка на станціях, які розташовані не на маршруті прямування поїзда, на який оформлено проїзний документ.

Оформлення продовження поїздки за проїзними документами, які мають відмітку про припинення їх дійсності, не здійснюється. Для продовження поїздки пасажир повинен придбати нові проїзні документи.

8.5. Пасажир може після зупинки змінити маршрут прямування без зміни станції призначення. Якщо вартість квитка за новим маршрутом перевищує вартість квитка за маршрутом, указаним у проїзному документі, то пасажиром сплачується різниця вартості квитка між новим і старим маршрутом.

Якщо новий маршрут коротший від указанного в проїзному документі, то зміна маршруту прямування проводиться без додаткової сплати вартості квиткової частини шляхом поставлення відмітки на зворотному боці проїзного документа. Вартість плацкарти в обох випадках сплачується на загальних підставах.

8.6. Якщо пасажир бажає змінити маршрут на станції початкового відправлення, він повинен здати проїзний документ до каси повернення платежів за невикористані проїзні документи й оформити новий проїзний документ.

8.7. У всіх випадках зупинки на шляху прямування (крім тих, що сталися з вини залізниці) для продовження поїздки пасажир повинен оплатити вартість нової плацкарти відповідно до категорії вагона.

Якщо продовження поїздки здійснюватиметься у вагоні вищої категорії, крім вартості плацкарти, пасажир повинен сплатити різницю вартості квитка від станції продовження поїздки до станції призначення.

8.8. Якщо проїзні документи пасажира після відправлення поїзда залишилися в особи, яка його проводжала, останній негайно, але не пізніше ніж через 3 години з моменту відправлення поїзда, повинен пред'явити їх начальнику станції (вокзалу), який коштом того, хто проводжає, дає телеграму (телефонограму) начальнику поїзда. На підставі телеграми начальником поїзда оформляються проїзні документи на весь шлях прямування.

8.9. Проїзні документи, пред'явлені особою, яка проводжала пасажира, гасяться штемпелем "Дійсність проїзного документа припинена по станції...".

8.10. Погашені проїзні документи повертаються тому, хто проводжає. Повернення платежів за вдруге придбані проїзні документи здійснюється тільки за заявою до Управління залізниці за умови пред'явлення погашених і вдруге придбаних проїзних документів.

8.11. Погашення проїзних документів, пред'явлених пізніше ніж через три години після відправлення поїзда, не здійснюється.

8.12. Якщо протягом чотирьох годин після відправлення пасажира з початкової станції не буде одержана телеграма (телефонограма) від начальника вокзалу станції відправлення, то пасажир вважається безквитковим і зобов'язаний сплатити штраф та вартість проїзду від станції посадки до станції призначення начальнику поїзда або сплатити штраф і залишити поїзд.

8.13. Якщо час прямування пасажира до станції призначення становить чотири години і менше, пасажир вважається безквитковим, якщо за 30 хвилин до прибуття поїзда на станцію призначення не буде отримана інформація з пункту відправлення про пред'явлені проїзні документи особою, яка проводжала пасажира.

8.14. Провідник, який виявив, що пасажир його вагона відстав від поїзда, зобов'язаний негайно вжити заходів щодо збереження його речей і сповістити начальника поїзда. Начальник поїзда складає акт, у якому перелічуються речі пасажира. Акт, крім начальника поїзда, підписується провідником вагона та двома пасажирами - свідками події.

8.15. Пасажир, який відстав від поїзда, повинен звернутися до начальника станції (вокзалу), який зобов'язаний інформувати начальника станції за ходом поїзда, де поїзд має зупинку не

менше 10 хвилин, та начальника поїзда про необхідність зняття речей і проїзного документа такого пасажира.

8.16. Про зняття речей телеграмою сповіщається начальник станції, де перебуває пасажир. Телеграма дає право пасажиру безплатно доїхати першим попутним поїздом до станції, де містяться його речі і проїзний документ.

8.17. Передавання речей і проїзного документа начальником поїзда начальнику станції, начальником станції - пасажиру оформляється актом загальної форми у двох примірниках з описом речей.

8.18. Після приїзду пасажира на станцію, де зберігаються його речі і проїзний документ, він повинен пред'явити проїзний документ черговому по вокзалу (станції) для поновлення дійсності квитка.

8.19. Для здійснення поїздки у вагоні іншої категорії пасажир повинен звернутися до начальника поїзда. У разі продовження поїздки у вагоні вищої категорії пасажир сплачує різницю вартості проїзду за відстань між станціями, де пасажир зайняв місце, і станцією, до якої він прямує.

8.20. При переведенні пасажира на його бажання у вагон нижчої категорії різниця вартості проїзду йому не повертається.

8.21. Якщо в пасажира виникла потреба, щоб замість дитини поїздку здійснила доросла людина, то йому надається можливість переоформити проїзні документи.

8.22. Пасажир може за наявності вільних місць переоформити проїзний документ на поїзд, який відходить раніше, у вагон вищої категорії або здійснити заміну місць, указаних у проїзному документі, на місця будь-якого вагона такої самої категорії.

8.23. Переоформлення здійснюється в квиткових касах, якщо до відправлення поїзда, на який переоформлюються проїзні документи, не більше 24 годин.

8.24. За переоформлення проїзних документів здійснюється плата, встановлена суб'єктом господарювання.

8.25. Переоформлення проїзного документа зі зміною станції призначення (відправлення) не здійснюється.

8.26. При переоформленні проїзних документів вартість проїзду перераховується відповідно до нових умов поїздки. Якщо вартість проїзного документа, розрахованого за новими умовами, є вищою від попередньої, пасажиром сплачується різниця вартості. Якщо вартість нових проїзних документів є меншою від вартості проїзних документів, що переоформляються, пасажиру повертається різниця у вартості проїзду.

8.27. У разі запізнення пасажира в пункт пересадки з вини залізниці (запізнення або відміна погодженого поїзда) і на бажання продовжити поїздку залізниця повинна відправити пасажира без стягнення плати наступним поїздом, щоб пасажир прибув на станцію призначення з найменшим запізненням.

8.28. У разі прибуття поїзда, у складі якого прямує вагон безпересадкового сполучення, після відправлення поїзда, з яким мав прямувати цей вагон, пасажирам на їхнє бажання надається можливість виїхати до станції призначення в іншому поїзді, у якому є вільні місця.

8.29. Якщо пасажир або група пасажирів під час поїздки до пункту пересадки виявлять, що поїзд запізнюється, то вони повинні повідомити провідника вагона або машиніста дизель- чи електропоїзда про пересадку в певному пункті. Провідник вагона (машиніст) попереджає станцію пересадки про наявність у поїзді таких пасажирів для вжиття заходів щодо затримки поїзда або відправлення їх іншим поїздом.

8.30. Якщо в пасажира викрадено проїзні документи на станції зворотного відправлення чи на шляху прямування (на станції пересадки), чи він їх загубив і не має коштів для придбання нових проїзних документів, то він може доручити (телефоном, факсом та ін.) будь-якій фізичній (юридичній) особі сплатити вартість проїзду цього пасажира в квиткову касу за місцем проживання (місцезнаходження) такої особи в Україні. На підтвердження сплати вартості проїзду видається квитанція за формою ГУ-57"а" або проїзний документ діючого зразка, з нанесенням або без нанесення інформації про номер вагона і місця. Для розрахунку вартості проїзду враховуються дата відправлення, номер поїзда, тип вагона.

8.31. Начальник станції, на якій сплачено проїзд, за рахунок особи, що його сплачувала, телеграмою сповіщає начальника станції перебування пасажира про оформлення проїзду. На підставі цієї телеграми пасажиrowі видається безплатний проїзний документ до місця призначення. Оформлений проїзний документ чи квитанція ГУ-57"а" з копією телеграми направляється в фінансову службу, що його видала. Особі, що сплатила вартість проїзду, на підтвердження сплати видається копія телеграми - підтвердження про сплату.

8.32. У разі виявлення технічної несправності вагона або небезпечних захворювань у пасажирів та інших причин, що унеможливають подальше прямування вагона та спричиняють його відчеплення, начальник поїзда повинен розмістити пасажирів на вільні місця у вагонах цього самого поїзда, у тому числі й у вагонах вищої категорії.

8.33. Якщо вільних місць немає, начальник поїзда та начальник станції (вокзалу) зобов'язані вжити заходів щодо відправлення пасажирів відчепленого вагона.

8.34. При розміщенні пасажирів відчепленого вагона перевага надається пасажирам з дітьми, хворим, особам похилого віку, інвалідам.

8.35. Переоформлення проїзних документів при відчепленні вагона здійснюється посадовими особами залізниці без участі пасажира.

8.36. У разі переведення пасажирів з відчепленого вагона в інші вагони перенесення ручної поклажі і надання їм допомоги є обов'язком залізниці. При цьому слід ужити заходів для забезпечення безпеки пасажирів та збереження ручної поклажі.

8.37. Постільні речі пасажирам з відчепленого вагона видаються безплатно.

8.38. Пасажир може бути видалений з поїзда в таких випадках:

а) якщо перебуває у явно вираженому нетверезому стані та порушує при цьому правила проїзду і громадський порядок, заважає спокою інших пасажирів. На проїзному документі проставляється відмітка "Відмовлено в перевезенні на підставі пункту 8.38 Правил";

б) якщо перебуває в стані захворювання та потребує медичної допомоги. У цьому разі пасажира з його речами видаляють з поїзда з обов'язковою участю медичного персоналу.

Якщо пасажира видаляють з поїзда в непритомному стані, то його речі разом з проїзним документом передають начальнику вокзалу (станції), де видалено пасажира, за актом, складеним начальником поїзда (провідником безпересадкового вагона) та підписаним начальником поїзда, начальником вокзалу (станції) та пасажиром, який їде у цьому вагоні. Після одужання пасажиру повертаються його речі та вартість проїзду за непростідувану відстань. Вартість плацкарти не повертається.

Якщо ж пасажир побажає продовжити поїздку, то проїзний документ і лікарняний лист чи довідка медичного закладу пред'являються в касу для оформлення проїзду. Багаж у разі прослідування його далі станції висадки пасажира повертається безплатно до станції видалення пасажира на підставі телеграми начальника вокзалу (станції), де пасажир був видалений;

в) при виявленні перевезення пасажиром заборонених до перевезення предметів та речовин і відмові видалити їх з поїзда. У цьому разі на проїзних документах проставляється відмітка "Неправильне перевезення ручної поклажі".

РОЗДІЛ 9. НЕЩАСНІ ВИПАДКИ З ПАСАЖИРАМИ

9.1. Про всі нещасні випадки з пасажирами, а також травми, тілесні пошкодження, що сталися з пасажирами на вокзалі чи в поїзді, представник суб'єкта господарювання зобов'язаний скласти акт (додаток 3).

В акті зазначаються прізвище, ім'я та по батькові пасажира, номер поїзда, вагона та місця, у якому їхав (чи мав їхати) пасажир, номер і серія проїзного документа, дата та час випадку, його обставини, ким надана перша медична допомога.

Акт підписують працівник залізниці, який склав цей акт, та свідки (не менше двох). Завіряється акт штампом начальника станції (начальника поїзда).

Один примірник акта після підписання залишається у справах суб'єкта господарювання, а другий - видається пасажиру;

у разі смерті пасажира або тяжких тілесних пошкоджень акт видається близьким родичам.

9.2. Представник суб'єкта господарювання повинен видати довідку потерпілому, що мав право на безплатний проїзд без проїзного документа, із зазначенням відомостей про страховика.

9.3. Не видається акт та довідка, коли нещасний випадок трапився з пасажиром за обставин, безпосередньо не пов'язаних з поїздкою.

РОЗДІЛ 10. ПАСАЖИРСЬКІ ТАРИФИ

10.1. На залізницях України застосовуються пасажирський, приміський та багажний тарифи, затверджені в установленому законодавством порядку.

Тарифами на перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні встановлюється повна вартість проїзду - вартість проїзду дорослого пасажира.

10.2. Повна вартість проїзду (вартість проїзду дорослого пасажера) в спальних вагонах та вагонах з сидячими нумерованими місцями поїздів прямого та місцевого сполучення складається з двох частин:

- квиток - частина вартості проїзду, змінювана залежно від категорії вагона та поїзда, що компенсує витрати на переміщення вагона;

- плацкарта - частина вартості проїзду, змінювана залежно від категорії вагона, поїзда, що компенсує витрати на підготовку в рейс та обслуговування вагона.

До складових вартості проїзного документа включається квиток, плацкарта, податок на додану вартість, страховий збір (страховий платіж), плата за продаж проїзного документа (комісійний збір) та може включатись за бажанням пасажера плата за користування комплектом постільних речей.

(абзац четвертий пункту 10.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

Ставки квитка і плацкарти є диференційованими залежно від відстані поїздки, категорії поїзда і вагона.

10.3. Тарифи на перевезення пасажирів затверджуються для загальних (сидячих), плацкартних, купейних вагонів із 4-місними купе, м'яких вагонів із 2-місними купе - "СВ" для пасажирських та швидких поїздів.

(пункт 10.3 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666, від 04.03.2008 р. N 252)

10.4. У вагонах з триярусним розташуванням місць (вагони габариту "РІЦ") встановлюється категорія вагона залежно від використання полиць. При використанні нижньої і верхньої полиць - (двомісне купе) застосовується тариф для м'якого вагона з двомісними купе, при використанні всіх трьох полиць - застосовується тариф жорсткого купейного вагона.

У спеціально обладнаних купе для інвалідів (у т. ч. для інвалідів з колясками) вартість проїзду сплачується за тарифом купейного вагона з 4-місними купе відповідного поїзда. Перевезення інвалідної коляски в цьому купе здійснюється безкоштовно.

10.5. При проїзді з України в Україну через територію держав СНД вартість проїзду складається з трьох частин:

а) квитка за проїзд територією України за тарифом на перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні (за сумарну відстань);

б) квитка за проїзд територією держав СНД за міждержавними тарифами залізниць цих держав;

в) плацкарти за тарифом держави власника вагона за весь шлях прямування.

Аналогічно вартості квитка розраховується вартість перевезення багажу (вантажобагажу).

10.6. Пільговий тариф (вартість проїзду окремих категорій пасажирів, що мають право на пільги та знижки) визначається шляхом перемноження окремо вартості квитка та плацкарти на коефіцієнт, що відповідає встановленому відсотку знижки (наприклад, для дітей віком від 6 до 14 років - коефіцієнт 0,75, студентів - 0,5, інвалідів - 0,5).

Заокруглення вартості квитка та плацкарти до цілих копійок здійснюється за кожною складовою (квитка та плацкарти) окремо.

10.7. Якщо інваліда першої групи по зору супроводжує особа дитячого віку, дитині надається знижка як для особи-супровідника.

10.8. Оформлення проїзду студентам вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації та учням професійно-технічних навчальних закладів зі знижкою вартості проїзду (квитка та плацкарти) 50 % здійснюється у загальних, плацкартних вагонах, вагонах 2-го та 3-го класу всіх категорій поїздів та всіх вагонах електро-дизель-поїздів підвищеного комфорту.

(пункт 10.8 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

10.9. При оформленні пільгового проїзду студентам вищих навчальних закладів та учням професійно-технічних навчальних закладів у купейному вагоні та вагоні "СВ" сплачується 50 % вартості проїзду у плацкартному вагоні та різниця у вартості проїзду у відповідній категорії вагона та плацкартному, при оформленні проїзду у вагоні 1-го класу (крім електро- та дизель-поїздів підвищеного комфорту) - різниця у вартості проїзду в першому та другому класах.

(пункт 10.9 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666,
від 04.03.2008 р. N 252)

10.10. Вартість перевезення багажу та вантажобагажу є диференційованою залежно від відстані перевезення.

10.11. Мінімальна розрахункова вага багажу чи вантажобагажу - 10 кг.

При перевезенні багажу і вантажобагажу загальною вагою до 1000 кг включно неповні 10 кг уважаються повними.

При перевезенні вантажобагажем загальною вагою понад 1000 кг неповні 100 кг уважаються повними.

Мінімальна сума оголошеної цінності при оформленні перевезення багажу чи вантажобагажу - 10 грн. Неповні 10 грн. оголошеної цінності вважаються за повні.

10.12. За перевезення у багажному вагоні поштучних предметів (велосипедів з моторами і без моторів, колясок-протезів, дитячих колясок і дитячих автомобілів) плата здійснюється як за 20 кг багажу за кожний предмет. Якщо разом з велосипедом пред'являються інші речі, то всі вони повинні бути зважені разом і плата повинна оформлятися однією квитанцією за загальну вагу.

10.13. За перевезення мотоциклів, моторолерів, мопедів, інвалідних моторних трьох- та чотириколісних колясок провізні платежі стягуються за фактичною вагою.

10.14. За перевезення байдарок у пасажирському та багажному вагоні стягується плата як за 20 кг багажу.

10.15. Плата за перевезення собак, кімнатних тварин та птахів при пасажирі в пасажирських вагонах, а також у багажних вагонах дальніх поїздів сплачується за особину чи місце як за 20 кг багажу, незалежно від наявності ручної поклажі.

(абзац перший пункту 10.15 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Перевезення собак-супровідників, що супроводжують інвалідів-сліпих, не оплачується.

10.16. У тариф за перевезення багажу та вантажобагажу включаються збори за навантаження і розвантаження з вагона на кінцевих і проміжних станціях.

10.17. Відстань перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу визначається за маршрутом прямування поїзда.

10.18. Якщо багаж чи вантажобагаж перевозиться з перевантаженням на шляху прямування, то загальна відстань перевезення визначається за маршрутами поїздів, узгоджених для перевезення багажу (вантажобагажу).

РОЗДІЛ 11. СТРАХОВИЙ ЗБІР (СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ)

11.1. При оформленні проїзду з кожного пасажиря (крім осіб, що мають право на безплатний проїзд) утримується страховий збір (страховий платіж).

11.2. Уважаються застрахованими без сплати страхового збору (страхового платежу) пасажиря, що мають право на безплатний проїзд, та діти менше 6 років, які їдуть без проїзного документа разом із супровідником.

11.3. Розмір страхового збору (страхового платежу) при оформленні дитячих, пільгових проїзних документів або безплатних (з доплатою за перевищення категорії) визначається із суми, яку фактично сплачує пасажир.

11.4. Розмір страхового збору (страхового платежу) на проїзному документі зазначається окремо.

11.5. Розмір страхового збору (страхового платежу) та страхових сум встановлюється Положенням про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.96 N 959.

РОЗДІЛ 12. ПЛАТНІ ПОСЛУГИ

12.1. Суб'єкти господарювання, що здійснюють оформлення проїзних документів та повернення вартості невикористаних проїзних та перевізних документів, встановлюють розмір плати (комісійного збору), як правило, за такі додаткові послуги:

резервування місць за заявками для групових перевезень пасажирів;

оформлення проїзного (перевізного) документа;

повернення платежів за невикористаний повністю чи частково проїзний (перевізний) документ;

переоформлення проїзного документа;

оформлення проїзного документа начальником поїзда;

(абзац шостий пункту 12.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

оформлення проїзного документа у спеціалізованій касі;

оформлення проїзного документа в бюро замовлень з послідувочою доставкою за адресою, зазначеною замовником;

оформлення замовлення в бюро замовлень з викупом проїзних документів пасажиром у касі;

(абзац дев'ятий пункту 12.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

поновлення пошкодженого проїзного документа.

(пункт 12.1 доповнено абзацом десятим згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

12.2. Плата за послуги з оформлення (переоформлення) проїзних документів (комісійний збір) не стягується, якщо вартість проїзду (сума квитка і плацкарти), у тому числі пільгового, є меншою від подвійного розміру послуги з оформлення (переоформлення).

Абзац другий пункту 12.2 вилучено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

12.3. Плата за послуги з оформлення (переоформлення), повернення (комісійний збір) не здійснюється за проїзні документи, оформлені інвалідам війни за талонами на безплатний проїзд, у тому числі при оформленні проїзду у вагоні вищої категорії та зі знижкою вартості за талонами.

12.4. Плата за послуги з оформлення (переоформлення), повернення (комісійний збір) не здійснюється за проїзні документи, оформлені Героям Радянського Союзу, повним кавалерам ордена Слави, особам, нагородженим чотирма і більше медалями "За відвагу", Героям Соціалістичної Праці, учасникам війни, учасникам бойових дій - в обмін на талони - безплатно та зі знижкою вартості проїзду.

(абзац перший пункту 12.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

За проїзні документи, оформлені зі знижкою вартості проїзду за посвідченнями (без талонів), плата за послуги з оформлення (переоформлення) стягується на загальних підставах.

12.5. Плата за послуги з оформлення не стягується при оформленні проїзду будь-яким категоріям громадян у загальні вагони пасажирських та швидких поїздів, електро- та дизель-поїзди підвищеного комфорту.

12.6. Плата за послуги з резервування місць для груп дітей, пільгових категорій громадян та інших, на яких поширюються знижки та пільги, стягується у тому ж розмірі, як з пасажирів, що будуть здійснювати поїздку за повну вартість.

12.7. Плата за зняття з поїзда речей пасажира, який відстав від поїзда, не стягується.

12.8. Плата за послугу з оформлення та повернення (комісійний збір) "багажу на руках" не стягується.

РОЗДІЛ 13. СПЕЦІАЛЬНІ ПАСАЖИРСЬКІ ВАГОНИ (ПОЇЗДИ)

13.1. На замовлення фізичних та юридичних осіб залізниця може надати спеціальні пасажирські вагони або поїзди для перевезень пасажирів, багажу чи вантажобагажу у одному чи обох (туди і назад) напрямках.

13.2. Проїзд пасажирів за безплатними та пільговими проїзними документами у спеціальних пасажирських вагонах і поїздах є припустимим у разі, якщо за такий проїзд сплачено 80 відсотків повних проїзних документів від загальної кількості місць спеціального пасажирського вагона чи поїзда.

13.3. За замовлений спеціальний пасажирський вагон чи поїзд сплачується вартість проїзду за фактичну кількість місць, надану для користування у відповідному типі вагона.

13.4. За пробіг спеціальних пасажирських вагонів у порожньому стані від пункту приписки до місця використання або у пункт приписки після звільнення сплачується вартість за перевезення цих вагонів у порожньому стані (порожній пробіг).

13.5. Розрахунок вартості проїзду пасажирів та порожнього пробігу вагонів здійснюється окремо за відстань прямування "туди" та "назад".

13.6. За пробіг вагонів, не пристосованих для перевезення пасажирів (дизель-електростанцій, музикальних салонів, вагонів-ресторанів та ін.), сплачується вартість за перевезення вагонів у порожньому стані (порожній пробіг), якщо інше не передбачено договором. Умови проїзду обслуговуючого персоналу в цих вагонах визначається договором.

(пункт 13.6 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

13.7. Відмітки в проїзних документах про проїзд меншої кількості пасажирів, переривання поїздки, зупинки на шляху прямування та інше при прямуванні спеціальними пасажирськими вагонами та поїздами не проставляються.

13.8. За кожний замовлений спеціальний вагон-салон сплачується вартість проїзду 11 дорослих пасажирів за тарифом м'якого вагона з двомісними купе "СВ" відповідної категорії поїзда.

13.9. Курсування вагонів-салонів для службових потреб здійснюється безплатно, за окремою письмовою вказівкою Укрзалізниці.

РОЗДІЛ 14. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ОСІБ, ЩО УТРИМУЮТЬСЯ ПІД ВАРТОЮ

14.1. Перевезення осіб, що утримуються під вартою, здійснюється в орендованих у залізниць України вагонах спеціальної конструкції.

14.2. Плата за перевезення осіб у спеціальному вагоні здійснюється за тарифом загального вагона пасажирського поїзда, як за 40 пасажирів, незалежно від фактичної кількості осіб, що здійснюють поїзду.

14.3. Оформлення перевезення осіб, що утримуються під вартою, та варти, що супроводжує цих осіб, здійснюється за перевізними документами форми ЛУ-12В.

14.4. Плата за перевезення сплачується на станції відправлення поїзда в обох напрямках - "туди - назад".

14.5. Страховий збір (страховий платіж) за осіб, що знаходяться під вартою, та варти, яка їх супроводжує, сплачується на загальних підставах, виходячи з кількості осіб, на яку здійснюється оформлення проїзду, тобто за 40 пасажирів.

14.6. Якщо заявка на оформлення перевезення осіб, що утримуються під вартою, викладена на бланку суворої звітності, залізниці можуть здійснювати оформлення перевезень з відстрочкою платежу.

РОЗДІЛ 15. ПЕРЕВЕЗЕННЯ РУЧНОЇ ПОКЛАЖІ, ЖИВИХ ТВАРИН І ПТАХІВ

15.1. До ручної поклажі належать предмети і речі незалежно від виду упакування, що легко переносяться і за своїми розмірами без труднощів розміщуються у вагонах на місцях, що призначені для розміщення ручної поклажі. Кожний пасажир має право безплатно перевозити з собою у вагоні ручну поклажу вагою до 36 кг на повний, пільговий, дитячий, у тому числі безплатний проїзний документ.

(пункт 15.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

15.2. Збереження ручної поклажі, що перевозиться разом з пасажиром, забезпечує її власник. Провідники вагонів повинні вживати усіх залежних від них заходів для забезпечення збереження поклажі пасажирів.

15.3. На станціях, відкритих для багажних операцій, пасажирам до посадки в вагон надається можливість зважування ручної поклажі та оплати перевезення надлишків ваги або здачі частини ручної поклажі для перевезення багажем за окрему плату.

Перевезення з дорослим пасажиром надлишкової ваги ручної поклажі (крім вагонів з місцями для сидіння) вагою не більше ніж 14 кг оформляється з видачею пасажиру квитанції ЛУ-12а або перевізного документа, оформленого електронним способом.

15.4. Пасажир може перевезти безплатно, додатково, понад 36 кг в плацкартному або купейному вагоні:

ручну поклажу вагою до 50 кг на один додатково придбаний за повну вартість проїзний документ відповідного вагона;

ручну поклажу до 150 кг в окремому купе з оплатою повної вартості всіх місць купе.

Ручна поклажа розміщується на місцях, для неї призначених, та на полицях для лежання.

При оформленні додатково одного проїзного документа на перевезення ручної поклажі зазначається інформація "ручна поклажа 50 кг". При оформленні окремого купе (для перевезення 150 кг) проїзд пасажир оформляється одним проїзним документом, а перевезення ручної поклажі - проїзним документом як для трьох осіб на одному бланку із зазначенням - "ручна поклажа 150 кг".

(абзац п'ятий пункту 15.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

15.5. Кожний пасажир має право перевозити безплатно при собі понад установлену норму ручної поклажі кімнатних птахів у клітках (не більше однієї клітки), портфель, дипломат або дамську сумку, лижі та палиці до них, вудочки, фотоапарат, відеокамеру та інші дрібні речі.

Дозволяється перевозити при собі за рахунок норми ручної поклажі пасажир дитячі коляски, велосипеди в розібраному та впакованому стані (не більше одного) та інші речі, які за своїми розмірами можуть бути розташовані у вагоні на місцях, призначених для ручної поклажі.

Пасажири з обмеженими фізичними можливостями мають право перевозити безкоштовно при собі понад встановлену норму ручної поклажі засоби переміщення (інвалідні коляски та ін.).

15.6. Електронна, побутова, відео- і аудіотехніка може перевозитись за рахунок норми ручної поклажі, якщо її розмір за сумою трьох вимірів не перевищує 200 см.

Ручна поклажа розміщується:

у вагонах зі спальними місцями - на місцях, зазначених у проїзному документі, та рундуках під нижньою полицею;

у загальних вагонах пасажирських поїздів - на верхній полиці вагона.

Не приймаються до перевезення в будь-якому вагоні апаратура та інші предмети, розміри яких за сумою трьох вимірів перевищують 200 см. Крім того, до перевезення у вагонах зі спальними місцями не приймається апаратура, яка за своїми розмірами ширша, ніж отвір дверей купе.

15.7. Перевезення великих собак (не більше однієї) у купе пасажирського чи швидкого поїзда є припустимим лише в купейному або м'якому вагоні за умови викуплення власником собаки усіх місць у купе та пред'явлення оформленого належним чином ветеринарного свідоцтва.

Перевезення собак великих порід у вагонах з місцями для сидіння інших категорій поїздів (швидкісних, високошвидкісних, електро-дизель-поїздів підвищеного комфорту тощо) на таких самих умовах дозволяється, якщо у вагоні купе з місцями для сидіння є відокремленими.

Собаки перевозяться у намордниках, на ланцюжках або ремінних прив'язках.

Дрібні кімнатні тварини (не більше двох) і птахи (не більше трьох) повинні бути поміщені в ящики, корзини, клітки і вільно розміщатись на місцях, відведених для ручної поклажі.

Оформлення проїзних документів на всі місця у купе (оформлення окремого купе для кімнатних тварин і птахів у клітках) не є обов'язковим.

Оформлення перевезення здійснюється багажною квитанцією з написом на лицьовому боці "Багаж на руках пасажирів" або квитанцією форми ЛУ-12а чи перевізним документом, оформленим електронним способом, окремо для кожної великої собаки чи місця багажу (клітки).

15.8. Пасажир - супровідник тварин повинен сам турбуватись про них: годувати, поїти та прибирати за ними, упереджувати порушення санітарно-гігієнічних умов.

15.9. Забороняється перевезення в ручній поклажі зброї (крім особливих випадків - перевезення службової та мисливської зброї), вибухових, отруйних, смердючих, інфекційних, радіоактивних речовин, спирту, бензину, гасу, ацетону та інших вогнєнебезпечних, легкозаймистих, самозаймистих речовин, а також ручної поклажі, яка може зіпсувати або забруднити речі інших пасажирів.

15.10. Перевезення диких тварин в ручній поклажі забороняється.

РОЗДІЛ 16. ЗБЕРІГАННЯ РУЧНОЇ ПОКЛАЖІ, ЖИВИХ ТВАРИН І ПТАХІВ

16.1. Короткочасне зберігання ручної поклажі на вокзалах здійснюється в автоматичних та стаціонарних камерах схову. У приміщеннях камер схову розміщується інформація щодо розпорядку роботи камер схову, особливостей приймання до зберігання окремих речей, обмеження ваги окремого місця.

16.2. У стаціонарні та пересувні камери схову дозволяється здавати ручну поклажу в будь-якій упаковці, незалежно від її виду - валіза, кошик, рюкзак, байдарки в розібраному вигляді, лантухи, вузли і таке інше, а деякі речі (наприклад, пальто, лижі, ранець, ковзани) можуть бути прийняті без упаковки.

16.3. Фрукти, овочі, ягоди, гриби та інші сільськогосподарські продукти приймають на зберігання у будь-якій тарі, яка гарантує їх зберігання при перенесенні.

16.4. За природне псування зданих на збереження продуктів, які швидко псуються, залізниця відповідальності не несе.

16.5. Вага окремого місця ручної поклажі, що приймається до зберігання, не повинна перевищувати 50 кг.

16.6. Кожна одиниця поклажі повинна мати пристрій для перенесення. Кожна річ, яка прив'язана до ручної поклажі, що надається на зберігання, ураховується як окрема одиниця поклажі.

16.7. Забороняється здавати і приймати на зберігання тварин і птахів, вибухові, отруйні, смердючі, інфекційні, радіоактивні речовини, спирт, бензин, гас, ацетон та інші вогнєнебезпечні, легкозаймисті, самозаймисті речовини, а також ручну поклажу, яка може зіпсувати або забруднити речі інших пасажирів.

Не приймаються до зберігання в ручній поклажі грошові суми, облігації, документи та інші коштовності.

16.8. Якщо під час приймання речей до камери схову будуть виявлені дефекти в упакуванні, то власник зобов'язаний ліквідувати ці дефекти. У разі неможливості ліквідувати ці дефекти комірник складає акт, який підписує комірник та пасажир.

16.9. Речі вагою більш як 50 кг або великогабаритні, які не поміщаються в автоматичні камери зберігання, а також телевізори, холодильники, пральні машини та ін. приймають до схову в спеціально виділених камерах схову великогабаритних речей або в багажні камери.

16.10. Претензії про втрату речей з камер схову на суму до 2,0 тис. грн. включно розглядає начальник станції, а на суму, що перевищує 2,0 тис. грн., - управління залізниць. Якщо речі згодом будуть знайдені, то вони видаються власнику при поверненні в касу отриманого відшкодування.

16.11. У разі втрати жетона речі з камери схову видаються власнику під розписку за пред'явленням паспорта та опису речей, вартість втраченого жетона сплачується пасажиром.

16.12. Речі, які здані до камери схову, зберігаються там не більше двох календарних діб, а потім їх передають на зберігання до загального складського приміщення станції. Якщо протягом 30 діб власник не забере свої речі, то вони підлягають реалізації згідно із законодавством України.

16.13. При вилученні з камер зберігання, у тому числі і автоматичних, речей, не одержаних пасажирами, комірником складається акт з описом речей. За наявності даних, за якими можна визначити місцезнаходження власника речей, власнику негайно надсилається лист з повідомленням про місцезнаходження речей. Після одержання відповіді речі відправляють на прохання власника. У разі неотримання відповіді та незатребування речей протягом 30 діб речі разом з актом і описом з відома начальника станції передаються на склад реалізації.

РОЗДІЛ 17. ЗАБУТІ ТА ЗНАЙДЕНІ РЕЧІ

17.1. У всіх випадках виявлення в поїздах, на станціях (вокзалах) або в смузі відводу залізниці забутих чи загублених речей складається акт з детальним описом загального вигляду знайдених речей та обставин їх виявлення.

Акт складається за участю особи, що виявила речі: у поїзді - начальником поїзда в присутності провідника вагона, на станції - начальником станції (вокзалу). Копія акта видається особі, що виявила речі.

17.2. Речі, забуті і виявлені на станції або у поїзді, який прибув до кінцевого пункту, або на прилеглому до станції перегоні, передають начальнику цієї станції, який записує їх до облікової книги. На речі прикріплюють ярлик із зазначенням станції та порядкового номера, за яким предмет записаний у книзі. На такі речі, як вузол, мішок, чемодан та інші, накладаються пломби або печатки.

Перед накладенням пломби речі розкривають у присутності представника міліції, про що складається окремий акт з описом речей. Копія опису видається особі, яка знайшла речі.

17.3. Речі, залишені у поїздах на шляху прямування, передаються начальником поїзда разом з актом під розписку начальнику станції кінцевого пункту прямування цього поїзда.

17.4. Особа, яка звертається з проханням щодо видачі знайдених речей, повинна довести своє право на них, указавши письмово точні прикмети речей та їх уміст, або подати ключі до замків, які замикають речі (з пересвідченням у тому, що це дійсно ключі від цих замків).

Якщо речі зберігаються на станції, де вони були знайдені або здані, то їх негайно видають власнику за розпорядженням начальника станції або вокзалу після перевірки документів, що підтверджують особу. Якщо речі відправлені на реалізацію, то заява про їх видачу передається в Управління залізниці.

Забуті і знайдені речі реалізуються згідно із законодавством України.

17.5. Якщо пасажир вийде з вагона на шляху прямування поїзда і сам виявить, що ним у вагоні забуті речі, то він повинен звернутися до начальника станції (вокзалу), де він вийшов. Начальник станції (вокзалу) за письмовою заявою пасажирів негайно подає службову телеграму начальнику поїзда або начальнику станції на шляху прямування поїзда, де є можливість зняти речі черговим по вокзалу. У телеграмі вказуються номер вагона і місце, які займав пасажир, опис забутих речей і вимога про перевезення їх до станції, зазначеної власником, чи інша вимога.

17.6. При одержанні речей власник повинен сплатити залізниці належні платежі (за зберігання, упакування, перевезення за тарифом багажу, якщо це мало місце), а також видати розписку довільної форми про одержання речей з зазначенням в ній свого постійного місця проживання, серії та номера паспорта або іншого документа, що посвідчує особу.

РОЗДІЛ 18. КОНТРОЛЬ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І ОБСЛУГОВУВАННЯ ПАСАЖИРІВ

18.1. Контроль за перевезенням та обслуговуванням пасажирів здійснюється посадовими та службовими особами залізниць, у тому числі контролерами - ревізорами поїздів, працівниками технологічного контролю, ревізорами - інструкторами з контролю пасажирських поїздів за перевезенням та обслуговуванням.

18.2. Ці особи перевіряють:

наявність у пасажирів проїзних документів та документів, що посвідчують особу та/або підтверджують право на пільги;

оформлення проїзних і перевізних документів;

погашення проїзних документів провідниками вагонів;

забезпечення поїзною бригадою належного порядку утримання вагонів і рівня обслуговування пасажирів;

дотримання пасажирами громадського порядку в поїздах, на вокзалах і виконання ними, а також працівниками залізничного транспорту, вимог нормативно-правових актів щодо перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу;

організацію продажу проїзних документів і обслуговування пасажирів на вокзалах і у поїздах;

роботу камер схову ручної поклажі і багажних відділень;

порядок обліку вільних місць і місць, що звільняються у пасажирських поїздах на шляху прямування та передачі відомостей про місця, на які не з'явилися пасажирів;

умови користування вагонами (службовими, орендованими та ін.);

облік витрат постільної білизни, її якість та фактичну наявність чистої;

оформлення проїзду начальником поїзда, правильність стягнення штрафів, заповнення службової документації, своєчасність внесення грошових сум;

виконання провідниками вагонів та начальниками поїздів посадових інструкцій;

дотримання вимог санітарного законодавства.

18.3. Особи, що здійснюють контроль, повинні бути одягнуті у формений одяг, мати відповідні документи, що підтверджують право на здійснення контролю, службове посвідчення і пред'являти їх на вимогу пасажирів.

Посадові особи Укрзалізниці, відповідальні за ту чи іншу ділянку роботи, можуть здійснювати перевірки у межах компетенції за пред'явленням службового посвідчення.

18.4. Під час перевірки особи, які виявили недоліки в організації продажу проїзних документів і обслуговуванні пасажирів, уживають заходів щодо усунення таких недоліків.

18.5. Результати перевірки особи, які здійснюють контроль, записують у рейсовий журнал поїзда (журнал про контроль на вокзалі), а у разі виявлення фактів оформлення проїзних документів з порушенням цих правил повинні скласти акт і направити його відповідним підприємствам для реагування та вжиття заходів.

18.6. Якщо під час здійснення контролю поїзда виявлено пасажира без проїзного документа або з безплатним проїзним документом, але за відсутності у пасажира документа, що підтверджує право на таку пільгу, то він вважається безквитковим і повинен сплатити штраф та оплатити проїзд від станції посадки до місця призначення.

Абзац другий пункту 18.6 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

18.7. Якщо пасажир здійснював поїздку на підставі пільгового проїзного документа, оформленого зі знижкою вартості проїзду, не підтвердженого документом про право на таку пільгу, то він повинен сплатити штраф та доплату до вартості повного проїзного документа від станції посадки до станції призначення, зазначених у проїзному документі.

18.8. Якщо пасажир не має грошей для оплати штрафу та проїзду, то він повинен залишити поїзд.

У разі відмови пасажира від сплати зазначених платежів безквитковий пасажир видаляється з поїзда на найближчій зупинці поїзда.

18.9. Штраф оформляється квитанцією, а проїзд - проїзним документом.

18.10. У разі перевезення дітей віком від 6 до 14 років без дитячих проїзних документів з пасажиром - супровідником дитини стягується штраф згідно із законодавством. Для продовження поїздки супровідник повинен сплатити вартість проїзду дитини за весь шлях прямування.

18.11. При перевезенні за дитячими проїзними документами дітей віком старше 14 років на їх супровідника накладається штраф. Крім цього, супровідник повинен сплатити різницю між вартістю повного і дитячого проїзного документа від станції початкового відправлення до станції призначення. Діти, які прямують без супровідника і проїзного документа, повинні бути передані начальником поїзда на найближчій великій станції черговому лінійного відділу Управління внутрішніх справ на транспорті з оформленням відповідного документа.

18.12. Пасажир, який загубив проїзний документ після посадки в поїзд, звільняється від сплати штрафу, якщо факт того, що проїзний документ дійсно загублений, буде доведено. На подальший шлях пасажир зобов'язаний купити новий проїзний документ або залишити поїзд.

18.13. Проїзні та перевізні документи з інформацією, доповненнями, виправленнями, зробленими не вповноваженими на це особами, вважаються недійсними, а пасажир з такими документами вважається безквитковим.

18.14. З пасажиром, який помилково сів у поїзд не того напрямку, який зазначено в проїзному документі, штраф не стягується.

18.15. Проїзні документи без компостера, без зазначення станції призначення, з невірними назвами станцій та іншими неправильностями, які сталися з вини працівників залізничного транспорту, визнаються дефектними і вилучаються, про що складається акт.

Начальник поїзда за цим актом, до якого долучений дефектний проїзний документ, видає пасажирові безплатно нові проїзні документи (квитанція форми ГУ-57) на проїзд в тій самій категорії вагона і поїзда. На зворотному боці квитанції позначається відмітка "Виданий замість вилученого".

РОЗДІЛ 19. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ПОВЕРНЕННЯ ПЛАТЕЖІВ

19.1. Повернення платежів за невикористані проїзні документи провадиться у будь-якому пункті продажу проїзних документів залізниць України з пред'явленням у касу повернення платежів проїзного документа та документа, що посвідчує особу (паспорта, військового квитка, студентського квитка, посвідчення водія, службового посвідчення).

Повернення проїзних документів до відправлення поїзда може здійснюватись як особисто, так й іншими особами.

Прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання особи, що повертає проїзний документ, вносяться до відомості в разі ручного повернення або записуються на зворотному боці допоміжного бланка "Експрес" при поверненні з використанням автоматизованих систем.

Як при ручному, так і при електронному засобі повернення особою, що здійснює приймання проїзних документів до повернення, указуються назва, серія та номер документа, що посвідчує особу, коли та ким виданий цей документ, місце проживання. У разі пред'явлення при поверненні іншого документа, крім паспорта, місце проживання особи, яка повертає проїзні документи, записується зі слів пред'явника.

19.2. Розгляд питання про повернення вартості невикористаних проїзних документів без пред'явлення до каси їх оригіналів не здійснюється.

19.3. У касах залізниць України повертаються платежі за невикористані проїзні документи, оформлені в Україні.

(абзац перший пункту 19.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

У разі пред'явлення проїзних документів на поїзди, які відходять зі станцій залізниць України, але оформлених в інших країнах, станція повернення платежів зобов'язана зробити відмітку на проїзному документі про припинення його дійсності та повернути місця, зазначені в ньому, для продажу.

На проїзному документі зазначається також інформація про повернення місць для загальної реалізації. Проїзний документ з відміткою чи допоміжним бланком повернення місць, оформленим електронним способом, видається пасажирові для отримання платежів у країні, де оформлено проїзний документ.

19.4. Повернення платежів за повністю невикористані проїзні документи, оформлені в Україні, але погашені в інших країнах, проводиться з урахуванням часу пред'явлення проїзних документів для погашення, за умови пред'явлення в касу повернення проїзного документа та допоміжного бланка або проїзного документа з відміткою про погашення протягом 6 місяців з дня пред'явлення проїзного документа для погашення.

19.5. Якщо за груповим проїзним документом не може виїхати повна кількість учасників групи, то керівник групи зобов'язаний пред'явити груповий проїзний документ начальнику вокзалу (станції) або черговому по вокзалу для поставлення відмітки і повернення вільних місць у продаж.

Така відмітка може бути проставлена тільки до початку поїздки. Після відправлення поїзда на шляху прямування, у тому числі на вокзалах і в поїздах, відмітки про проїзд кількості пасажирів, меншої від вказаної в проїзному документі, не проводиться, платежі за непростідувану відстань не повертаються.

19.6. Повернення платежів за проїзні документи, оплачені у безготівковому порядку юридичними особами, проводиться Управліннями залізниці в претензійному порядку за умови попереднього погашення проїзних документів у касі повернення платежів з відміткою про повернення місць для продажу.

Повернення платежів за проїзні документи, оплачені у безготівковому порядку фізичними особами, може здійснюватись залізницею оформлення як готівкою, так і в безготівковому порядку.

(абзац другий пункту 19.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

19.7. Вартість проїзного документа повертається повністю або частково, якщо:

а) проїзний документ не використаний повністю або частково;

б) проїзний документ з вини залізниці використаний у вагоні чи поїзді нижчої категорії, ніж зазначено в проїзному документі;

в) за груповим проїзним документом прямувала неповна кількість її учасників;

г) проїзний документ має позначку про припинення поїздки чи зупинку на шляху прямування і пред'явлений до повернення на станції, де здійснена відмітка про зупинку чи припинення поїздки на шляху прямування, не пізніше 3 годин після відправлення поїзда з цієї станції.

19.8. За проїзні документи, що мають відмітку відповідно до підпункту "а" пункту 8.38 цих Правил, повернення платежів не здійснюється.

19.9. Касир має право повернути одному пасажирові платежі за 9 невикористаних проїзних документів, незалежно від напрямків.

19.10. У разі пред'явлення до повернення проїзних документів, виданих для проїзду "назад" як у пункті придбання, так і у пункті зворотного виїзду, а також оформлених від іншої станції виїзду, застосовуються положення як для проїзного документа, виданого на проїзд "туди".

19.11. Якщо пасажир відмовився від поїздки з особистих причин в термін:

не менше ніж за 24 години до відправлення поїзда, то йому виплачується повна вартість квитка і плацкарти;

від 24 до 6 годин до відправлення поїзда, то йому виплачується повна вартість квитка і 50 відсотків вартості плацкарти;

менше ніж за 6 годин до відправлення поїзда, але не більше ніж через 3 години після його відправлення - виплачується тільки вартість квитка, а вартість плацкарти не виплачується.

(пункт 19.11 у редакції наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

19.12. Виплата платежів за невикористані проїзні документи, у тому числі такі, що мають позначку про припинення поїздки на шляху прямування, пред'явлені після 3 годин після відправлення поїзда, не проводиться.

19.13. У разі припинення поїздки на шляху прямування з особистих причин пасажирові повертається вартість квитка за непрослідовану відстань, а вартість плацкарти не повертається.

Належна пасажирові частина платежів визначається у такому порядку: з повної вартості квитка віднімається вартість за прослідовану відстань. Пасажир оплачує вартість за послуги з повернення проїзного документа. Вартість плацкарти до розрахунку не включається.

19.14. У всіх випадках повернення проїзних документів пасажирові, крім випадків, що сталися з вини залізниці, вносить плату за послуги (комісійний збір). Кошти, сплачені за послуги, пов'язані з резервуванням місць і продажем проїзних документів, не повертаються, за винятком випадків, коли повернення здійснюється з вини залізниці.

У разі повернення проїзних документів з вини залізниці пасажиру повертаються в повному обсязі кошти, сплачені ним під час придбання проїзного документа, у тому числі за послуги, пов'язані з резервуванням місць.

19.15. Якщо сума, що підлягає поверненню після вирахування, є рівною або меншою від плати за послуги з повернення платежів за невикористаний проїзний документ, то плата за послуги з повернення не сплачується.

19.16. У разі відміни поїзда, зазначеного в проїзному документі, або його запізнення до відправлення з пункту відправлення пасажирів більше ніж на одну годину, ненадання пасажиру місць, зазначених у проїзному документі, запізнення пасажира на поїзд з пункту пересадки з вини залізниці і відмови пасажира при цьому скористатися іншими місцями чи поїздом для повернення платежів пасажир повинен пред'явити проїзні документи для відмітки "Проїзний документ не використаний повністю з вини залізниці".

На підставі цієї відмітки пасажиру виплачується повна вартість проїзного документа, у тому числі з платою за послуги з продажу (комісійний збір) та резервування місць. Плата за послуги з повернення проїзного документа (комісійний збір) не здійснюється.

19.17. У разі перерви в русі поїздів незалежно від причини та відмови пасажира від продовження поїздки станція, на якій пасажир затримався внаслідок перерви, зобов'язана повернути повну вартість проїзних документів від станції відправлення, а також плату за послуги (комісійний збір) з продажу. Плата за послуги з повернення не сплачується.

19.18. У разі переведення пасажира з вини залізниці до вагона нижчої категорії виплата різниці вартості проїзду провадиться в претензійному порядку через управління залізниці формування поїзда (вагона), зазначеного в проїзному документі, за умови пред'явлення заяви особи, що здійснювала поїздку, проїзного документа та акта начальника поїзда. Акт видає начальник поїзда, який він повинен засвідчити штемпелем. В акті також зазначається адреса, куди повинен звернутись пасажир із заявою про виплату різниці вартості проїзду.

РОЗДІЛ 20. ПОВЕРНЕННЯ ПЛАТЕЖІВ ДЛЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ГРУП

20.1. Повернення платежів за повністю або частково не використані групові проїзні документи, що були оформлені в безготівковому порядку, проводиться управлінням залізниці на рахунок юридичної чи фізичної особи, що їх придбала.

20.2. Для повернення платежів представник юридичної (фізичної) особи повинен пред'явити проїзні документи, придбані у безготівковому порядку, у залізничну касу для їх погашення та повернення місць у продаж. Після цього юридична чи фізична особа направляє заяву і проїзні документи в управління залізниці. Управління залізниці в 30-денний строк повинно розглянути заяву і перерахувати платежі заявнику.

(пункт 20.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

20.3. У разі здійснення відмітки на проїзних документах про повернення не пізніше ніж:

за 5 діб до відправлення поїзда, вказаного в проїзному документі, повертається повністю вартість квитка і плацкарти;

менше ніж за 5 діб, але не пізніше ніж за 3 доби до відправлення поїзда, указанного в проїзному документі, повертається повністю вартість квитка і 50 відсотків вартості плацкарти;

менше ніж за 3 доби, але не пізніше ніж через 3 години після відправлення поїзда, указанного в проїзному документі, повертається тільки вартість квитка;

пізніше 3 годин після відправлення поїзда, на який оформлено проїзний документ, повернення платежів не проводиться.

(пункт 20.3 у редакції наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

20.4. Повернення платежів за проїзні документи, придбані за готівку, проводиться безпосередньо будь-яким пунктом продажу проїзних документів за заявою і документом, що посвідчує особу.

РОЗДІЛ 21. ОСОБЛИВІ УМОВИ ПОВЕРНЕННЯ ПЛАТЕЖІВ

21.1. Якщо пасажир пред'явив проїзні документи, інформація з яких не сприймається автоматизованою системою і вони викликають підозру в їх дійсності, то розгляд питання про повернення вартості належних платежів здійснюється управлінням залізниці. Пасажир повідомляє касиру адресу, за якою треба надіслати платежі, а пасажиру видається розписка.

Управління залізниці зобов'язане у 30-денний строк розглянути проїзні документи та направити пасажиру платежі або вмотивовану відмову.

21.2. Якщо пасажир не здійснив поїздки через хворобу чи нещасний випадок, що стався в день від'їзду, і пред'явив проїзні документи до повернення пізніше ніж за 3 години після відправлення поїзда, то повернення платежів проводиться у претензійному порядку при пред'явленні пасажиром проїзних документів та документів, які підтверджують хворобу чи нещасний випадок. При цьому пасажиру повертається вартість квитка з вирахуванням вартості послуги за повернення квитка. Вартість плацкарти не повертається.

21.3. Якщо пасажир видаляється з поїзда за обставин, передбачених підпунктом "б" пункту 8.38 цих Правил, то станція, на якій пасажир припинив поїздки, зобов'язана зробити відмітку на проїзному документі, скласти акт і на підставі цього акта повернути вартість квитка за неспрослідкувану відстань зі сплатою вартості послуги за повернення проїзних документів. Вартість плацкарти не повертається.

21.4. Претензії про повернення платежів за групові проїзні документи, за якими не відбулася поїздка в орендованих вагонах і поїздах, розглядаються орендодавцем.

За частково невикористані групові проїзні документи на проїзд в орендованих вагонах та поїздах із-за переривання поїздки або здійснення поїздки неповною кількістю членів групи платежі не повертаються.

21.5. Повернення платежів за невикористані проїзні документи, направлені поштою до управління залізниці, проводиться в претензійному порядку.

Датою подання заяви в цьому разі є дата її реєстрації в управлінні залізниці.

21.6. Платежі за неспрослідовану відстань у разі припинення поїздки на шляху прямування виплачуються на вокзалі (станції), де пасажир припинив поїздку, або управлінням залізниці, якому підпорядкована станція припинення поїздки чи видачі проїзних документів, за письмовою заявою особи, що припинила поїздку.

21.7. У разі повернення повністю невикористаних проїзних документів у вагони підвищеного комфорту вартість сервісних послуг повертається повністю.

21.8. У разі повернення повністю невикористаних проїзних документів, у тому числі не пізніше 3 годин з часу відправлення поїзда, обов'язковому поверненню підлягає сума страхового збору в складі як вартості квитка, так і вартості плацкарти. За проїзні документи, використані частково, страховий збір не повертається.

21.9. У разі повернення до відправлення поїзда проїзних документів, повна вартість проїзду яких (квиток + плацкарта) для 1 пасажирів є меншою 10 грн., вартість плацкарти повертається повністю.

Це положення не враховується, якщо проїзні документи пред'явлені до повернення після відправлення поїзда.

21.10. Повернення платежів за проїзні документи зі штампом "багаж" проводиться в разі наявності на проїзному документі позначки "багаж повернено", завіреної розпискою працівника багажного відділення або наявності в пасажира квитанції, що підтверджує доплату за перевезення за тарифом вантажобагажу.

21.11. Розгляд питання про повернення платежів за проїзні документи, що мають відмітку про зупинку на шляху прямування і пред'явлені до повернення пізніше 3 годин після відправлення поїзда зі станції, на якій здійснена зупинка, здійснюється управлінням залізниці, на станції якого здійснена зупинка. До проїзного документа з відміткою про зупинку долучається заява особи, що здійснювала поїздку.

У випадках, якщо зупинка здійснена за особливих причин (нещасний випадок, серйозна хвороба та ін.), що сталися на шляху прямування, приймається заява іншої особи з долученням довідки, що підтверджує цей випадок.

21.12. Пункт 21.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252, у зв'язку з цим пункти 21.13 та 21.14 уважати відповідно пунктами 21.12 та 21.13)

21.12. Розгляд питання про повернення платежів пасажирам у всіх інших випадках, не передбачених цими Правилами, може бути здійснено управлінням залізниці, пункт продажу якої видав проїзні документи. До заяви про повернення платежів додаються відповідні документи та довідки.

21.13. Відмова про повернення вартості платежів може бути оскаржена до суду в установленому законодавством порядку.

22.1. До перевезення багажем приймаються речі пасажирів, упаковані в закриті валізи, скрині, невеликі ящики, фанерні коробки, а також корзини, лантухи, вузли або паки, перев'язані залізною стрічкою або мотузкою. Вага окремого місця не повинна бути більшою ніж 75 кг, а довжина - більшою за три метри.

22.2. До перевезення як багаж приймаються також такі речі та предмети:

- а) крісла, складані стільці, коляски для хворих та дитячі;
- б) музичні інструменти в ящиках, футлярах або в іншій упаковці;
- в) театральні реквізити, що вільно вміщуються в багажному вагоні;
- г) вимірювальні прилади та упакований ручний інструмент;
- г) велосипеди звичайні, мотовелосипеди, моторолери і мотоцикли без коляски з порожніми резервуарами для пального та мастильних матеріалів;
- д) лижі та інше спортивне приладдя;
- е) приймачі, телевізори, радіоли, магнітофони, комп'ютери;
- є) автомобільні шини без упакування.

22.3. До перевезення багажем не допускаються:

речі, стан яких не відповідає санітарним нормам;

легкозаймисті (бензин, гас, ацетон тощо), самозаймисті, вибухові, радіоактивні, їдкі, наркотичні речовини та отруйні речовини, вогнепальна зброя, бойові припаси;

газові балони, що були у вжитку;

предмети, які можуть розповсюджувати інфекцію та поширюють сморід;

тварини, за винятком собак, дрібних домашніх тварин, бджіл і птахів у клітках або в іншій відповідній тарі;

золото, срібло, платина та вироби з них, цінні папери, гроші металеві та паперові, перли, дорогоцінне каміння та інші коштовності, вироби мистецтва.

22.4. Багаж приймається до перевезення в тривкій справній упаковці, що забезпечує його схоронність на всьому шляху прямування, до видачі пасажирів, за винятком предметів, що дозволяються до перевезення багажем без упакування. У разі подання до перевезення багажу в упакуванні, несправність якого не може призвести під час перевезення до втрати чи пошкодження багажу, пред'явленого до перевезення, або багажу інших пасажирів, залізниця може прийняти до перевезення цей багаж, проставивши відмітку в перевізних документах про несправність упакування.

22.5. Кожне місце багажу повинно бути пристосоване для перенесення його під час навантажування, перевантажування, розвантаження та за своїми розмірами, упакуванням

бути зручним для розміщення в багажному вагоні, без завдання шкоди багажу інших пасажирів.

22.6. Телевізори, радіоприймачі, комп'ютери та речі зі склом або дзеркалами для перевезення без перевантаження на шляху прямування приймаються в упаковці, що забезпечує їх збереження, а для перевезення з перевантаженням - тільки в твердій упаковці (ящику). На упакуванні зверху і на бокових стінках робиться чіткий напис "обережно, телевізор!", "обережно, радіоприймач!" або "обережно, скло!". Велосипеди, коляски та ліжка дитячі приймаються в упаковці та без неї. У разі приймання їх без упакування в багажній квитанції зазначаються марка, номер, вид та предмети, що знаходяться при велосипеді, колясці.

22.7. Нові незаряджені газові балони для побутових потреб приймаються до перевезення за письмовими заявами з пред'явленням паспорта і за наявності товарного чека або рахунка-фактури. У заяві відправником зазначаються прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання та підтверджується, що балони нові, раніше не експлуатувалися і залишкового тиску не мають.

22.8. Багаж приймається у багажне відділення, як правило, не раніше ніж за 24 години до відправлення поїзда, з яким він має бути відправленим. У разі здачі багажу більш як за 24 години пасажиром здійснюється оплата за послугу зберігання багажу за кількість днів зберігання. При цьому неповна доба вважається повною.

Багаж, що швидко псується, приймається не раніше ніж за дві години до відправлення поїзда, без перевантаження на шляху прямування.

22.9. Багаж може бути прийнятий у пасажира на підставі проїзного документа, від (до) вказаної в ньому станції або станції, розташованої в межах приміської зони станції (відправлення) призначення пасажира, якщо вона відкрита для приймання та видачі багажу. Якщо пасажир їде до станції, яка закрита для видачі багажу, то він може оформити багаж до найближчої станції видачі багажу, навіть, якщо вона й знаходиться поза шляхом прямування пасажира.

22.10. Багаж може бути зданий до перевезення як на станції відправлення пасажира, так і на будь-якій відкритій для багажних операцій проміжній станції на шляху прямування.

22.11. Пасажир на станції початкового відправлення або на шляху прямування може здати багаж до перевезення безпосередньо до багажного вагона поїзда, у якому він їде. Багаж у цьому разі приймається прийомоздавальником тільки до станції, відкритої для багажних операцій, без перевантаження на шляху прямування. На підтвердження прийняття багажу відправнику видається ярлик встановленої форми, а до багажу прикріплюється талон ярлика.

22.12. Неподільні предмети (дитячі коляски, велосипеди та ін.) можуть прийматися до перевезення безпосередньо прийомоздавальником багажного вагона. Речі приймаються від пасажирів, які їдуть в цьому поїзді, без перевантаження на шляху прямування, після попередньої оплати перевезення, виходячи з відстані та фіксованої ваги кожного предмета, яка повинна становити не більше 20 кг. Після приймання пасажиру видається квитанція ГУ-57. Багаж видається пасажиру безпосередньо із вагона.

22.13. Загальна вага місць, пред'явлених для перевезення як багаж, не повинна перевищувати 200 кг на один проїзний документ або одну особу групового проїзного документа. Якщо за одним проїзним документом пред'являється до перевезення багаж вагою більше 200 кг, то таке перевезення може бути оформлено за наявності вільного місця у багажному вагоні.

22.14. Перевезення багажу вагою більше 200 кг оформляються однією багажною квитанцією. В багажній квитанції вказується загальна вага відправлення. При цьому 200 кг багажу оформляються за тарифом багажу, а надлишок ваги - за тарифом вантажобагажу.

Положення щодо оформлення перевезення ваги багажу понад 200 кг за тарифом вантажобагажу поширюється і на дипломатичний багаж.

22.15. Дипломатичний багаж приймається до перевезення без обмеження ваги.

22.16. Під час здавання багажу до перевезення пасажир може оголосити його цінність, яка зазначається в багажній квитанції у графі "Оголошена цінність".

Якщо пасажир не бажає оголосити цінність багажу, то в багажній квитанції у графі "Оголошена цінність" слід проставити відмітку: "Від оголошення цінності відмовляюсь", яка підписується пасажиром.

22.17. Якщо здається до перевезення декілька місць, то пасажир може оголосити цінність кожного окремого місця чи загальну цінність усіх місць.

Сума оголошеної цінності встановлюється зі слів пасажиром у гривнях і не повинна перевищувати фактичної вартості предметів, які знаходяться у багажі.

Цінність продуктів, що швидко псуються, і багажу, прийнятого в багажний вагон на зупинкових платформах (за ярликами), не оголошують.

Загальна сума оголошеної цінності зазначається в багажній квитанції прописом і цифрами, а цінність і вага кожного окремого місця вписується цифрами.

22.18. Визначення вартості послуги за оголошення цінності багажу та вантажобагажу проводиться за тарифами, затвердженими Мінтрансв'язку відповідно до законодавства.

При визначенні вартості за оголошену цінність неупакованого багажу і вантажобагажу (крім автомобільних шин) ставки таблиць збільшуються у 2 рази.

22.19. Залізниця не зобов'язана запевнитись, що сума оголошеної цінності відповідає фактичній вартості багажу (вантажобагажу), пред'явленого до перевезення.

Але, якщо у працівника станції, у випадку оголошення пасажиром ціни свого багажу в сумі більш як 2000 грн. за місце, виник сумнів у правильності оцінки, то він має право вимагати розпакування багажу для перевірки.

У разі розбіжностей у сумі оцінки між працівником станції та відправником оцінка проводиться комісійно (за участю начальника станції, вокзалу або чергового помічника начальника вокзалу), про що складається акт довільної форми. Один примірник акта залишається на станції, другий - прямує з перевізними документами, а третій - видається відправникові.

У разі незгоди відправника на перевірку або незгоди з сумою оцінки, призначеною комісійно, багаж до перевезення з оголошеною цінністю не приймають.

22.20. На підтвердження прийняття багажу до перевезення пасажиром видається перевізний документ. При оформленні перевезення багажу на вільному полі лицьового боку проїзного

документа, у тому числі виданого автоматизованою системою "Експрес", ставиться мастильний штамп "багаж". У разі відсутності штампа така відмітка ставиться від руки.

22.21. При прийманні неупакованих велосипедів та їм подібних предметів у багажній квитанції обов'язково зазначаються номер, марка велосипеда та прилади і пристосування при ньому (дзвінок, колесо, ліхтар, сумка та ін.).

Автомобільні шини приймаються до перевезення тільки без упакування з відмітками в багажній квитанції "з камерою" чи "без камери", "нові" чи "використовувані", виробник шини, марка.

22.22. Під час приймання дипломатичного багажу на лицьовому боці перевізного документа (багажної квитанції) ставиться відмітка "Дипломатичний багаж".

22.23. При отриманні багажної квитанції пасажир повинен пересвідчитись, що вона заповнена правильно.

22.24. Днем приймання багажу до перевезення вважається дата накладення календарного штемпеля станції відправлення багажу у призначеному для цього місці багажної квитанції.

22.25. Якщо пасажир бажає бути повідомленим про прибуття багажу, то в графі "особливі помітки" робиться запис "з повідомленням".

22.26. Плата за перевезення багажу здійснюється при його прийманні, за винятком випадків приймання багажу за ярликом, оплата за перевезення якого сплачується на станції призначення під час видачі.

22.27. Прийняття до перевезення у багажному вагоні собак, дрібних домашніх тварин, бджіл і птахів проводиться за умови, що перевезення здійснюється без перевантажування на шляху прямування.

Бджоли приймаються до перевезення у багажному вагоні при температурі повітря не вищій + 10° С. Бджіл перевозять у вуликах або у фанерних пакетах під наглядом супровідника, який повинен їхати у цьому ж поїзді. У вагоні вулики і пакети розміщують так, щоб не були закриті вентиляційні отвори вуликів і був забезпечений вільний прохід та доступ повітря до них.

22.28. Строк доставки багажу визначається часом прямування поїзда, з яким відправлено багаж, до станції призначення. Якщо багаж буде перевантажуватися на шляху прямування, то строк доставки визначається часом прямування узгоджених поїздів, з додаванням однієї доби на кожне перевантаження. Крім того, строк доставки багажу збільшується:

а) на час непередбачених затримок, пов'язаних з виконанням митних та інших передбачених законодавством процедур;

б) на час перерви руху пасажирських поїздів, якщо така перерва сталася не з вини залізниці;

в) на час, потрібний для перевідправлення багажу за заявою пасажирів.

Тривалість і причина затримки, яка призводить до подовження строку перевезення багажу, вказуються на зворотному боці багажної дорожньої відомості.

22.29. Якщо багаж на шляху прямування треба перевантажувати, то подальше перевезення багажу здійснюється узгодженими поїздами з перевантаженням механізмами залізниці без участі пасажирів.

22.30. На станції перевантаження багажу на зворотному боці перевізного документа (багажної дорожньої відомості) ставиться календарний штамп з зазначенням дати прибуття та відправлення багажу.

22.31. Строк доставки вважається дотриманим, якщо до його закінчення багаж прибув на станцію призначення і може бути поданим до видачі.

Відлік часу затримання доставки багажу ведеться з нуля годин дня, наступного за днем, в який повинен прибути багаж.

РОЗДІЛ 23. ПЕРЕВЕЗЕННЯ БАГАЖУ МІЖ НЕТАРИФНИМИ ПУНКТАМИ

23.1. Перевезення багажу з нетарифних зупинкових пунктів до тарифних станцій і навпаки відбувається без перевантаження на шляху прямування.

23.2. У разі відправлення багажу з тарифної станції до нетарифного зупинкового пункту в багажній квитанції вказують наступну за зупинковим пунктом тарифну станцію призначення із зазначенням того, в якому пункті підлягає вивантаженню цей багаж.

23.3. Видача такого багажу на нетарифному зупинковому пункті проводиться прийомоздавальником безпосередньо з багажного вагона під час стоянки даного поїзда в обмін на багажну квитанцію. У разі неявки отримувача до багажного вагона на нетарифному зупинковому пункті, відмови в одержанні, псування багажу або часткової нестачі багаж не вивантажується і доставляється на зазначену в багажній квитанції тарифну станцію, де його видають у встановленому порядку.

23.4. При відправленні багажу від нетарифного зупинкового пункту до будь-якої на шляху прямування поїзда тарифної станції відправник здає багаж за час стоянки даного поїзда (за розкладом) безпосередньо в багажний вагон прийомоздавальнику.

На підтвердження про прийняття багажу безпосередньо в багажний вагон прийомоздавальник видає відправнику ярлик встановленої форми, талон якого прикріплює до прийнятого багажу. Перевезення багажу між нетарифними зупинковими пунктами не виконуються.

23.5. На кожен багажну відправку, прийняту з видачею ярлика, прийомоздавальник вагона оформляє окремий здавальний список за формою ЛУ-26, у якому проставляє дані, установлені при прийомі багажу, та ставить відмітку "Багаж за ярликом".

23.6. Багаж здається прийомоздавальнику станції призначення багажу під розписку у здавальному списку.

23.7. Багаж, прийнятий за ярликом, видається на станції призначення після пред'явлення ярлика, встановлення ваги багажу та оплати всіх платежів з видачею багажної квитанції. Багажна дорожня відомість залишається у касі разом з корінцем багажної квитанції.

РОЗДІЛ 24. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПОКІЙНИКІВ

24.1. Перевезення труни з покійником здійснюється у багажних і поштово-багажних вагонах чи в спеціально обладнаних відсіках цих вагонів. При перевезенні з перевантаженням станція оформлення перевізних документів телеграмою інформує про таке перевезення станцію перевантаження.

24.2. При оформленні перевізних документів пасажир повинен пред'явити документи на право здійснення перевезення, а також документи (чек та ін.), які посвідчують, що для перевезення покійника була придбана металева труна. Перевезення залізницями тіла покійника повинно проводитись у ретельно запаяній металевій труні, поміщеній у дерев'яний ящик, вільний простір якого повинен бути засипаний тирсою чи торфом, вапном та ін.

24.3. Труна з покійником перевозиться за умови її супроводження. Супровідник прямує в поїзді і повинен мати проїзний документ.

Якщо супровідник на шляху з будь-якої причини відстане від поїзда, в якому прямує труна з покійником, то доставка труни за призначенням не затримується.

24.4. За перевезення труни з покійником у багажному чи поштово-багажному вагонах чи в їх спеціально обладнаних відсіках оплата здійснюється як за перевезення 300 кг багажу.

При перевезенні урни з попелом у багажних вагонах оплата здійснюється як за перевезення 30 кг багажу.

РОЗДІЛ 25. ПЕРЕВІДПРАВЛЕННЯ БАГАЖУ

25.1. Про перевідправлення багажу з причин несвоєчасного його прибуття власник повинен подати начальнику станції початкового призначення письмову заяву, в якій зазначається, коли і з якої станції здавався до перевезення багаж, кількість місць, вага, вид упакування, оголошена цінність багажу, номер багажного відправлення, найменування нової станції призначення багажу і місце проживання власника багажу. Начальник станції, що одержав заяву, на зворотному боці багажної квитанції робить відмітку "Заяву про перевідправлення багажу до станції... з причин несвоєчасного його прибуття прийнято". Багажну квитанцію повертають пасажирові. У цьому випадку штраф за прострочення строку доставки багажу пасажирові не виплачується. Строк доставки багажу згідно з заявою пасажирів визначається відповідно до нових даних про відправлення.

25.2. Перевідправлення прибулого на початкову станцію призначення багажу проводиться за новими перевізними документами, складеними на станції перевідправлення багажу. У новій дорожній багажній відомості зазначають номер багажної дорожньої відомості початкового відправлення.

25.3. Про прибуття багажу і його перевідправлення станція початкового призначення письмово повідомляє власника з вказівкою дати перевідправлення і номера нової багажної квитанції.

Видача багажу на новій станції призначення відбувається безплатно, при цьому власник багажу повертає багажну квитанцію, за якою оформлялось початкове відправлення.

25.4. Допускається перевідправлення багажу також у випадках, коли багаж не прибув, а строк доставки його ще не закінчився. При цьому багаж перевідправляють на нову станцію призначення, зазначену в заяві пасажирів, за новими перевізними документами, зі стягнення належних платежів як за нове перевезення. Після внесення платежів пасажирові видається

багажна квитанція замість квитанції, виданої станцією початкового відправлення, що разом із заявою зберігається на станції до прибуття багажу.

Якщо в пасажира є проїзний документ до нової станції призначення, то речі пасажира відправляються з оплатою як за багаж.

Якщо пасажир не має проїзного документа за новим маршрутом, то провізні платежі сплачуються як за вантажобагаж.

25.5. Пасажир може заявити, щоб зданий ним багаж було повернуто назад із залізничної станції призначення на першопочаткову станцію відправлення, якщо це не заборонено митними або іншими правилами.

Заяву про це слід подати на залізничну станцію відправлення або призначення разом з багажною квитанцією. Перевезення у зворотному напрямку оформляється новою багажною (вантажобагажною) квитанцією.

Провізні платежі та інші плати, пов'язані з поверненням багажу, стягуються при його видачі.

РОЗДІЛ 26. ВИДАЧА БАГАЖУ ПАСАЖИРУ

26.1. Багаж видається, як правило, на станції призначення, зазначеній у багажній квитанції. Видача проводиться протягом всього часу роботи багажного відділення згідно із графіком.

26.2. Якщо в багажній квитанції є запис про необхідність повідомлення одержувача про прибуття багажу, станція призначення в день прибуття багажу повідомляє одержувача про прибуття та місце отримання багажу.

Якщо такого запису нема, то одержувач довідується про прибуття багажу особисто в багажній касі.

26.3. Пред'явнику багажної квитанції надається право отримання багажу на залізничній станції відправлення чи на одній із проміжних станцій, розташованих на шляху прямування. Залізниця зобов'язана видати багаж, якщо прохання про видачу було зроблено завчасно і цьому не перешкоджає тривалість стоянки поїзда, розміщення багажу у вагоні, а також митні та інші процедури.

У цих випадках на багажну квитанцію наноситься відмітка "Багаж видано на станції...".

26.4. Багаж видається на станції призначення пред'явнику багажної квитанції. Багажна квитанція при видачі багажу повертається пасажиром.

На вимогу пред'явника багажної квитанції залізниця зобов'язана перевірити багаж в його присутності.

26.5. Багаж, не затребуваний пасажиром протягом 30 діб з дня прибуття на залізничну станцію призначення, не враховуючи доби прийняття, підлягає реалізації згідно із законодавством України.

26.6. Отримувач при отриманні багажу має право перевірити його вагу. У разі виявлення нестачі і складання про це комерційного акта плата за зважування не стягується.

Якщо фактична вага перевищує вагу, зазначену в перевізних документах, працівниками залізниці складається акт і проводиться службове розслідування. З отримувача багажу стягується плата за перевезення надлишку ваги та плата за зважування.

26.7. На станції призначення багаж, що прибув, зберігається без оплати протягом однієї доби, не враховуючи дня прибуття.

При зберіганні багажу понад добу (при цьому неповна доба вважається повною) з одержувача стягується плата, розмір якої встановлюється суб'єктом господарювання.

26.8. У разі втрати багажної квитанції чи ярлика, за якими здійснювалося перевезення, багаж видають пасажирові за його письмовою заявою з описом належних йому речей під розписку із зазначенням прізвища, імені, по батькові, місця проживання. У дорожній відомості проставляється засвідчена підписами одержувача і начальника станції відмітка про причини видачі багажу без пред'явлення багажної квитанції чи ярлика.

26.9. Якщо багаж не прибув на станцію призначення у встановлений строк, то станція призначення зобов'язана на зворотному боці багажної квитанції зробити відмітку "Багаж не прибув". Пасажир (на його бажання) може бути повідомленим про прибуття багажу.

Багаж вважається втраченим і пасажир має право на відшкодування його вартості, якщо багаж не прибуде на залізничну станцію призначення через 10 діб після закінчення строку його доставки.

Якщо багаж прибув з запізненням, то станція призначення складає та видає пасажирові акт, у якому зазначаються номер багажної квитанції, дата, час приймання багажу для перевезення, дата та час прибуття до станції призначення, сума перевізних платежів, кількість діб прострочення терміну доставки з вини залізниці, сума штрафу, яка підлягає виплаті пасажирові.

На підставі акта багажна каса станції призначення багажу сплачує пасажирові штраф за невиконання строку доставки.

У розписці, виданій при отриманні грошей, пасажир може заявити, щоб знайдений багаж був йому доставлений безкоштовно на іншу станцію.

26.10. Якщо багаж з вини залізниці не прибув на залізничну станцію призначення у встановлений строк доставки, а пасажир не може чекати прибуття багажу, то він може подати заяву про перевідправлення багажу на іншу станцію призначення.

Плата за перевідправлення багажу у цих випадках не здійснюється. Залізнична станція повинна зазначати інформацію щодо перевідправлення у багажній квитанції.

26.11. Якщо багаж, визнаний втраченим, буде знайдено протягом 12 місяців з дати, коли він мав прибути на залізничну станцію призначення, то станція призначення зобов'язана повідомити про це пасажира, якщо його місце проживання відоме чи може бути встановлено.

26.12. Протягом 30 днів після відправлення повідомлення про виявлення втраченого багажу пасажир може заявити, щоб багаж було доставлено йому безплатно на іншу станцію, і зобов'язаний повернути одержану ним раніше суму відшкодувань за втрачений багаж. Оплата за зберігання багажу на станції перевідправлення не стягується.

26.13. Якщо виявлений багаж не був затребуваний пасажиром протягом 30 днів після відправлення йому повідомлення або якщо втрачений багаж було знайдено більше ніж через 12 місяців з дати, коли він повинен прибути на станцію призначення, то він підлягає реалізації згідно із законодавством України.

РОЗДІЛ 27. НЕДОСТАЧА, ВТРАТА ТА ПОШКОДЖЕННЯ БАГАЖУ

27.1. При виявленні (залізницею під час перевезення, перевантаження, вивантаження, видачі, або пасажиром під час отримання) ознак недостачі, пошкодження чи втрати багажу працівник станції (вокзалу) зобов'язаний зробити перевірку багажу і про результати скласти комерційний акт.

27.2. Комерційний акт підписують:

представник станції, який брав участь при перевірці багажу;

начальник станції або його заступник;

пасажир, якщо він був присутній при складанні комерційного акта, або два свідки.

Комерційний акт є підставою для подання пасажиром претензії до залізниці.

27.3. У всіх випадках один примірник комерційного акта після підпису видається пасажирові при видачі багажу. Якщо пасажир не визнає фактів, установлених комерційним актом, то він має право вимагати від працівників станції та за її рахунок, щоб стан багажу, а також причини і обсяг збитків були встановлені експертизою.

27.4. У разі надання згоди пасажиром на одержання багажу із виявленими пошкодженнями упакування після перевезення багаж видається з розпакуванням місць і перевіркою вмісту згідно з описом, пред'явленим одержувачем.

У комерційному акті, який складається за результатами перевірки, зазначаються дані про одержувача (прізвище, ім'я та по батькові) та сума оголошеної цінності (якщо вона була зазначена станцією відправлення багажу).

27.5. У разі ушкодження чи недостачі багажу залізниця прибуття багажу сплачує пасажирові вартість втраченого чи пошкодженого багажу згідно з оголошеною цінністю.

Якщо місць багажу було декілька, а оголошена цінність була загальною для всіх місць, то розмір виплати розраховується пропорційно до ваги втраченої чи пошкодженої частини багажу.

Якщо стан багажу визначався експертизою, то пасажирові повертається вартість частини чи всього багажу згідно з оцінкою, зробленою експертизою, але не більше суми оголошеної цінності.

27.6. Якщо власнику знайденого багажу за його претензією вже сплачено відшкодування, то багаж видається за умови повернення одержаної суми.

Якщо з одержанням багажу погашаються всі претензії, то комерційний акт залишається у залізниці, а в разі погашення тільки частини претензії - на копії акта робиться відмітка за підписом начальника станції (вокзалу) про видачу розшуканих місць багажу.

РОЗДІЛ 28. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖОБАГАЖУ

28.1. Вантажобагаж приймається до перевезення від будь-якої фізичної чи юридичної особи без пред'явлення проїзного документа.

28.2. До перевезення приймаються вантажі, що можуть бути легко і швидко завантажені і розміщені у багажному вагоні, зокрема:

предмети, зазначені в пунктах 22.6 та 22.7 цих Правил, - на зазначених там умовах;

холодильники, кондиціонери, пральні машини, швацькі машини, побутові прилади, меблі;

кінострічки;

продукти харчування, що не потребують охолодження, вентиляції та ін.

28.3. Вага окремого місця вантажобагажу може бути від 5 до 165 кг.

При цьому:

а) вантажобагаж вагою одного місця до 75 кг приймається до станцій, відкритих для багажних операцій;

б) вантажобагаж вагою одного місця від 75 кг до 165 кг приймається до станцій, відкритих для вантажобагажних операцій.

Перелік станцій, відкритих для багажних та вантажобагажних операцій, визначається Укрзалізницею.

28.4. Як виняток, приймається до перевезення без перевантаження вантажобагаж вагою одного місця від 165 до 300 кг від і до станцій формування та обертання поїзда, з яким курсує багажний вагон, за умови завантаження та вивантаження силами відправника (одержувача). У перевізних документах проставляється відмітка "Завантаження (вивантаження) - силами відправника, розвантаження - одержувача". У разі невивантаження такого вантажобагажу згідно з відміткою після прибуття поїзда на станцію призначення залізниця вивантажує вантажобагаж і складає акт. Одержувач повинен сплатити залізниці витрати, пов'язані із вивантаженням вантажобагажу.

28.5. Речі зі склом чи дзеркалами приймаються до перевезення без перевантаження та в упакуванні, яке гарантує цілість скла чи дзеркала. На кожному упакуванні повинен бути напис "Обережно, скло!".

Вантажі, що швидко псуються, перевозять у багажних вагонах пасажирських поїздів без підтримування сталого температурного режиму на шляху прямування.

28.6. Суб'єкт господарювання приймає вантажобагаж до перевезення на підставі заяви, в якій зазначається:

а) найменування станції відправлення і призначення;

б) найменування (прізвища) відправника і одержувача та їх місце проживання;

в) найменування вантажобагажу, кількість місць, вага окремих місць і вид упакування;

г) сума оголошеної цінності вантажобагажу;

г) зобов'язання про повідомлення одержувача.

28.7. Начальник станції зобов'язаний розглянути заяву відправника, встановити можливість приймання вантажу до перевезення та дату і час завезення його на станцію.

Начальник станції може обмежити вагу або кількість місць вантажу, що приймається до перевезення однією партією, залежно від часу стоянки поїзда, наявності місць у багажному вагоні та запропонувати відправити вантаж декількома партіями різними поїздами.

28.8. Вантажі, що швидко псуються, приймаються від відправника після того, як начальник станції встановить, з яким саме поїздом вони можуть бути відправлені, але не раніше ніж за 2 години до відходу цього поїзда.

28.9. На підтвердження приймання вантажобагажу до перевезення відправнику видається вантажобагажна квитанція. Відправник повинен пересвідчитися в тому, що вантажобагажна квитанція заповнена правильно.

Якщо відправник надає інші супровідні документи, то вони прикріплюються до дорожньої відомості, про що в ній робиться відмітка. Датою прийняття вантажобагажу до перевезення вважається дата накладення календарного штампеля станції відправлення на перевізні документи.

28.10. Приймання вантажобагажу здійснюється відповідно до пунктів 22.4 - 22.8, 22.25, 22.26 цих Правил.

Вантажобагаж на нетарифних пунктах не приймається.

28.11. Коли в працівника станції виник сумнів щодо найменування вантажу чи його стану, станція відправлення вантажобагажу може здійснити перевірку вмісту вантажобагажу. Перевірка проводиться тільки на станції відправлення в присутності відправника. За результатами такої перевірки складається акт.

28.12. До перевезення вантажобагажем приймаються рослини, саджанці та інші садивні матеріали, якщо їх упакування гарантує схоронність перевезення і вони не забруднюють багаж інших пасажирів. Кожне місце відправки в цьому випадку не повинно перевищувати вагу 25 кг і висоту 2 м. Зазначені відправлення зі станцій, що знаходяться на території районів, оголошених під карантин, приймають тільки після пред'явлення власником карантинного документа на право перевезення.

28.13. Оголошення цінності вантажобагажу здійснюється відповідно до пунктів 22.17 - 22.19 цих Правил, крім положень про необов'язковість оголошення цінності.

28.14. Під час здавання вантажобагажу відправник зобов'язаний оголосити його цінність, яка зазначається у перевізних документах у графі "Оголошена цінність". Залізнична станція відправлення зобов'язана відмовити в прийманні вантажобагажу, якщо відправник не оголосив його цінність.

28.15. До упакування та маркування вантажобагажу і речей, що здаються до перевезення у машині відправника, поширюються вимоги як для багажу.

28.16. Сільськогосподарські продукти повинні бути упакованими в ящики, корзини, лантухи, а мед та інші рідкі продукти - у металеві фляги або дерев'яні діжки. Упакування повинне гарантувати збереження продуктів, що перевозяться.

28.17. Баки мотовелосипедів, мотоциклів, моторолерів, мопедів і мотоколясок повинні бути очищені від пального і масел. Мотоцикли вагою до 165 кг, моторолери і мопеди приймають до перевезення у заводській чи іншій твердій упаковці (латах).

РОЗДІЛ 29. ДОСТАВКА ТА ВИДАЧА ВАНТАЖОБАГАЖУ

29.1. Строк доставки вантажобагажу визначається аналогічно до строку доставки багажу з різницею в очікуванні перевантаження - замість 1 доби - 2 доби.

29.2. Строк доставки вантажобагажу відповідно збільшується у випадках, вказаних у пункті 22.28 цих Правил, а також у разі затримок з вини відправників та одержувачів.

У дорожній вантажобагажній відомості у графі "інші відмітки" вказуються причини і тривалість затримок, внаслідок яких залізниця має право подовжити строк доставки вантажу.

29.3. Строк доставки вважається дотриманим, якщо вантажобагаж прибув на станцію призначення до закінчення строку доставки і отримувач був своєчасно повідомлений про прибуття вантажобагажу.

29.4. Вантажобагаж, що прибув на станцію призначення, зберігається безплатно до 24-ої години в день прибуття вантажобагажу. Надалі за зберігання стягується плата за встановленими тарифами.

29.5. Станція призначення зобов'язана не пізніше наступного дня після прибуття вантажобагажу направити отримувачу повідомлення (листом на замовлення, телеграмою за заявою відправника, повідомленням по телефону) про прибуття вантажобагажу. Станція зобов'язана мати докази відправлення отримувачу повідомлення про прибуття вантажобагажу.

Вантажобагаж видається отримувачу, зазначеному в дорожній вантажобагажній відомості, без пред'явлення вантажобагажної квитанції під розписку в дорожній вантажобагажній відомості. Вантажобагаж може бути виданий й іншій особі, якщо в неї є довіреність отримувача, оформлена в установленому законом порядку.

В обох випадках отримувач зобов'язаний подати документ, що посвідчує особу, а станція призначення зобов'язана перевірити його і впевнитись, що вантажобагаж видається особі, яка має на це право.

Відомості про пред'явлені документи та місце проживання особи, що отримує вантажобагаж, записуються на зворотному боці дорожньої відомості.

29.6. Вантажобагаж, що прибув на адресу юридичних осіб, видають за довіреністю, підписаною керівником і бухгалтером, з пред'явленням документа, який посвідчує особу, під розписку одержувача на зворотному боці дорожньої багажної відомості. Довіреність залишається у справах станції. Особа, уповноважена на одержання вантажобагажу, має право

зняти копію з дорожньої відомості, яку багажний касир зобов'язаний завірити особистим підписом та штемпелем станції.

29.7. Отримувач при отриманні вантажобагажу має право перевірити його вагу.

29.8. Якщо отримувач, незважаючи на повідомлення про прибуття вантажобагажу, не з'явився протягом 30 діб з дня його отримання, то вантажобагаж вважається незатребуваним і реалізується згідно із законодавством України.

Якщо одержувач вантажобагажу відмовляється від одержання вантажобагажу, то станція призначення повинна в строк не пізніше однієї доби після отримання письмової заяви одержувача про відмову повідомити про це відправника із запитом, як вчинити із вантажобагажем.

Перевідправлення вантажобагажу на будь-яку станцію в цих випадках здійснюється з оплатою послуг за зберігання вантажобагажу.

Якщо в 10-денний строк після відправлення відправнику повідомлення про відмову одержувача в отриманні вантажобагажу станцією не буде отримано розпорядження щодо вантажобагажу, то він вважається незатребуваним і реалізовується згідно із законодавством.

Про реалізацію вантажобагажу інформується відправник.

29.9. Положення пункту 26.9 цих Правил поширюється також на перевезення вантажобагажу з урахуванням того, що вантажобагаж вважається втраченим, якщо він не прибув на залізничну станцію призначення протягом 10 діб після закінчення терміну доставки.

29.10. Якщо відправник вантажобагажу є його отримувачем, то йому надається право, у випадку неприбуття вантажобагажу в зазначений термін доставки з вини залізниці, заявити на залізничній станції призначення про повернення вантажобагажу на залізничну станцію відправлення, якщо це не заборонено митними чи іншими правилами. Станція призначення повинна внести зміст заяви відправника у вантажобагажну квитанцію. У цьому випадку перевідправлення вантажобагажу проводиться без стягнення платежів за новими перевізними документами, попередня вантажобагажна квитанція залишається на станції.

29.11. Перевезення вантажобагажу для потреб залізниць безкоштовно може здійснюватись на підставі окремої вказівки керівництва Укрзалізниці.

РОЗДІЛ 30. ПЕРЕВЕЗЕННЯ АВТОМОБІЛІВ

30.1. Легкові автомобілі приймаються до перевезення пасажирськими поїздами, до складу яких включені автомобілевози.

Перелік станцій, між якими здійснюється перевезення автомобілів, оголошується Укрзалізницею.

30.2. До перевезення в автомобілевозах приймаються автомобілі від фізичних та юридичних осіб за письмовою заявою відправника.

30.3. Оголошення цінності при оформленні перевезення автомобіля не здійснюється.

30.4. Оформлення перевізних документів на перевезення автомобіля здійснюється у терміни, визначені для продажу проїзних документів як у напрямку "туди", так і "назад", але не пізніше ніж за 1 годину до відправлення поїзда.

30.5. При оформленні автомобіля до перевезення відправнику видається перевізний документ. Відправник повинен пересвідчитися в тому, що перевізні документи заповнені правильно.

30.6. Автомобіль приймається до перевезення згідно з технологічним процесом роботи багажного відділення.

Залізниці повинні забезпечити за бажанням відправника попереднє приймання автомобілів до перевезення.

Групові перевезення автомобілів однієї марки та моделі можуть оформлюватись за одним перевізним документом.

30.7. Здача автомобіля до перевезення відповідальній особі залізниці посвідчується записом у перевізному документі: "Прийнято автомобіль марки, номер, дата, час, прізвище та ініціали, підпис".

Якщо автомобіль має особливості, наприклад пошкодження, відсутні фари чи скло, незакріплений номер, навісне облаштування тощо, інформація про це зазначається в дорожній відомості відповідальною особою залізниці, що приймає автомобіль до перевезення. Відправник підтверджує зазначені особливості своїм підписом.

Автомобіль приймається до перевезення разом із ключами.

30.8. Звірка відповідності даних машини технічному паспорту покладається на працівників залізниці. У разі наявності розбіжностей у даних машини і технічному паспорті автомобіль до перевезення не приймається.

30.9. Речі, що здаються відправником до перевезення у машині, оформляються як вантажобагаж при здачі автомобіля. У перевізному документі на ці речі робиться запис: "У машині відправника" та зазначається номерний знак машини. Оплата за речі, що здаються до перевезення у машині відправника, здійснюється за положеннями, передбаченими для вантажобагажу.

30.10. Завантаження автомобіля до вагона покладається на залізницю.

30.11. Автомобіль видається тільки на станції призначення. Видача автомобіля проводиться протягом доби після прибуття поїзда (без повідомлення отримувача про прибуття автомобіля).

30.12. Якщо протягом доби отримувач не з'явився для отримання автомобіля, залізниця повинна повідомити отримувача про прибуття автомобіля.

30.13. Автомобіль видається отримувачу, зазначеному в дорожній вантажобагажній відомості, без пред'явлення перевізного документа, під розписку в дорожній вантажобагажній відомості. Необхідні відомості про пред'явлені документи та місце проживання особи, що отримує автомобіль, записуються на зворотному боці дорожньої

відомості. Отримувач зобов'язаний пред'явити документ, що посвідчує особу, а станція призначення зобов'язана видати автомобіль особі, яка має на це право.

РОЗДІЛ 31. ПОВЕРНЕННЯ ПРОВІЗНИХ ПЛАТЕЖІВ

31.1. Якщо зданий багаж або вантажобагаж повернуто пасажиру на його бажання до завантаження у вагон на залізничній станції відправлення, то залізниця зобов'язана повернути пасажиру або відправнику вантажобагажу сплачені ними провізні платежі.

Якщо зданий багаж отримано пасажиром на одній з проміжних залізничних станцій, то провізні платежі за неспрослідувану відстань не повертаються.

Якщо зданий багаж або вантажобагаж затримано на залізничній станції митними або слідчими органами, то провізні платежі за перевезення багажу або вантажобагажу пасажиру не повертаються.

31.2. За не здійснене з вини залізниці перевезення багажу та вантажобагажу повернення провізних платежів здійснюється у повному розмірі, без стягнення будь-яких плат.

31.3. Повернення провізних платежів, сплачених за багажною квитанцією із записом на лицьовому боці "Багаж на руках пасажир", здійснюється до відправлення поїзда. При пред'явленні перевізних документів після відправлення поїзда (не пізніше трьох годин) разом із багажною квитанцією повертаються проїзні документи, до яких вона оформлена.

31.4. Повернення провізних платежів, стягнених за багажною квитанцією із записом на лицьовому боці "Багаж на руках пасажир", при припиненні поїздки на шляху прямування, у тому числі з позначкою на проїзному документі про зупинку, не здійснюється.

31.5. Провізні платежі за нездійснені перевезення автомобілів повертаються у повному розмірі, якщо перевізні документи пред'явлені до каси повернення не пізніше ніж за 6 годин до відправлення поїзда.

При пред'явленні перевізних документів на автомобілі менше ніж за 6 годин до відправлення поїзда, але не більше ніж через 3 години після відправлення поїзда виплачується вартість перевезення із вирахуванням 10 відсотків.

(абзац другий пункту 31.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

31.6. Повернення провізних платежів за перевізні документи, пред'явлені пізніше трьох годин після відправлення поїзда, як правило, не здійснюється. За наявності особливих причин розгляд питання повернення провізних платежів можливий у претензійному порядку. Рішення щодо повернення платежів чи відмови приймається залізницею.

31.7. Повернення провізних платежів за перевізними документами, що містять відмітку про прийняття автомобіля до перевезення, не здійснюється.

Якщо відповідальній особі залізниці, що прийняла автомобіль до перевезення, заявлено про відмову в перевезенні і є можливість повернення автомобіля відправнику, у перевізних документах при поверненні автомобіля закреслюється інформація про прийняття і здійснюється запис відповідальною особою: "Автомобіль повернено відправнику, зазначається число, місяць, рік, прізвище та ініціали та проставляється підпис". Відправник

підтверджує отримання автомобіля своїм підписом. Аналогічний запис здійснюється у дорожній відомості.

31.8. У разі втрати автомобіля залізниця відшкодовує дійсну вартість автомобіля.

31.9. У разі пошкодження автомобіля залізниця відшкодовує суму, що відповідає відсотку зниження цінності автомобіля внаслідок пошкодження.

31.10. У випадках повного відшкодування за втрачений чи пошкоджений автомобіль залізниця повертає повністю провізні та інші платежі, які були сплачені відправником.

У разі пошкодження чи втрати автомобіля експертну оцінку відповідно стану пошкодженого автомобіля чи дійсної вартості автомобіля із урахуванням дати випуску здійснюють відповідні експертні організації.

31.11. Повернення вартості невикористаних перевізних документів без пред'явлення до каси їх оригіналів не здійснюється.

РОЗДІЛ 32. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВИТКІВ У ПРИМІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

32.1. Проїзд у приміському сполученні здійснюється за приміськими одноособовими, груповими та абонементними квитками. На бажання пасажирів приміські квитки продаються як в напрямку "туди", "назад", так і "туди і назад".

32.2. Одноосібні та групові квитки для проїзду в приміському сполученні оформляються через електронні контрольно-касові апарати та вручну.

32.3. Абонементні квитки бувають повні, пільгові, дитячі, студентські та "вихідного дня". У залежності від місцевих умов залізницею може бути надано право проїзду за абонементними квитками в загальних вагонах окремих пасажирських поїздів з нумерованими місцями.

32.4. Оформлення повних та дитячих квитків у приміському сполученні здійснюється без пред'явлення паспорта чи іншого документа, який посвідчує особу.

Особам, які мають право на пільговий чи безкоштовний проїзд, оформлюються безплатні або пільгові квитки в квиткових касах за пред'явленням дійсного документа, який посвідчує право на пільги.

32.5. Повні абонементні квитки продаються фізичним або юридичним особам у готівковому або безготівковому порядку, без зазначення в квитку прізвища, імені та по батькові пасажира, на будь-яку кількість місяців, але не більше ніж на один рік.

32.6. Пільгові абонементні квитки є іменними, продаються фізичним або юридичним особам у готівковому або безготівковому порядку із зазначенням на квитку прізвища, імені та по батькові повністю зі слів замовника, на будь-яке число місяців, але не більше ніж на один рік.

На бажання фізичних або юридичних осіб продаж повних та пільгових абонементних квитків може здійснюватись на 15 днів.

32.7. Студентські абонементні квитки продаються у готівковому або безготівковому порядку студентам вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації та учням професійно-

технічних навчальних закладів із зазначенням у квитку прізвища студента та номера студентського (учнівського) квитка. Студентські абонементні квитки дійсні для проїзду тільки в період дії пільги, передбаченої законодавством.

32.8. Дитячі абонементні квитки продаються для дітей віком від 6 до 14 років.

32.9. Абонементні квитки "вихідного дня" продаються пасажиром незалежно від віку та наявності пільг.

32.10. Продаж приміських квитків, у т. ч. абонементних, здійснюється за маршрутами прямування поїздів приміського сполучення.

Допускається оформлення проїзду не більше ніж з однією пересадкою.

32.11. Продаж квитків на станціях та зупинкових пунктах організовує залізниця залежно від місцевих умов.

На всіх станціях і зупинкових пунктах приміської зони, де кількість проданих квитків становить 50 і більше за добу, відкриваються квиткові каси.

На станціях і зупинкових пунктах, де обсяг продажу менший 50 квитків, суб'єкти господарювання можуть встановлювати інший порядок продажу з урахуванням місцевих умов (на окремих дільницях провідниками вагонів чи роз'їзними квитковими касирами, касирами-контролерами, провідниками-контролерами тощо).

Про порядок оформлення проїзду зі станцій, зупинкових пунктів, де відсутні квиткові каси, суб'єкт господарювання зобов'язаний інформувати пасажирів.

32.12. За наявності технічних засобів залізниці можуть організувати продаж приміських квитків, у тому числі абонементних, попередньо із зазначенням дати виїзду.

32.13. Залежно від величини пасажиропотоку та кількості діючих квиткових кас можуть відкриватись спеціалізовані каси для певної пільгової категорії пасажирів (інвалідів, учасників війни, пенсіонерів та ін.) для продажу абонементних квитків та квитків на окремі напрямки.

Якщо пасажиропотік є недостатнім для безперервної роботи спеціалізованої каси у денному чи змінному режимі, допускається змішана спеціалізація роботи приміських кас (для інвалідів та пенсіонерів, для одиночних та абонементних квитків тощо).

32.14. Дитина до 6 років перевозиться з дорослим пасажиром безплатно без придбання квитка. При прямуванні більшої кількості дітей до 6 років пасажир повинен додатково придбати дитячий квиток на кожную дитину, крім однієї.

32.15. Для перевезення дитини від 6 до 14 років пасажир повинен придбати дитячий квиток, який дає право проїзду нарівні з дорослими пасажиром.

32.16. Діти до 14 років допускаються до перевезення в приміських поїздах тільки в супроводі дорослих.

32.17. Вартість пільгового проїзду для дітей віком від 6 до 14 років становить 75 відсотків від вартості проїзду дорослого пасажиром (повного квитка).

32.18. Для проїзду пасажирів з дітьми, інвалідів та пасажирів похилого віку в складі приміського поїзда можуть виділятися окремі купе, про що власники поїзда (вагона) інформують відповідними написами.

32.19. Перевезення пасажирів здійснюється в межах приміської зони між залізничними станціями та зупинковими пунктами, відкритими для посадки, висадки пасажирів, за розкладом руху приміських поїздів, затвердженим у встановленому порядку.

32.20. У період строку дії квитка пасажир може здійснити поїздку будь-яким приміським поїздом, що курсує у даному напрямку.

Здійснювати поїздку без сплати вартості за проїзд не дозволяється.

32.21. До закінчення поїздки приміським поїздом пасажир повинен зберігати квиток і пред'являти його за вимогою осіб, які здійснюють контроль, у тому числі на станції призначення пасажирів.

32.22. На всьому шляху прямування пасажиром надається можливість користуватись наявними в поїзді санітарними вузлами.

32.23. Паління у вагонах (у тому числі в тамбурах) приміських поїздів (електро- і дизель-поїздів) забороняється.

32.24. Під час руху приміського поїзда пасажиром, на їх бажання, може бути надана обслуговувальним персоналом послуга з продажу періодичних видань. Стороннім особам вести торгівлю в поїздах не дозволяється.

32.25. У зимовий час вікна вагонів приміських поїздів відкривати забороняється. У літній та перехідний період вікна можуть відкриватися пасажиром з правого боку за рухом поїзда за згодою пасажирів.

32.26. Загублені квитки не поновлюються.

32.27. Пасажир видаляється з поїзда в таких випадках:

а) якщо пасажир перебуває в явно вираженому нетверезому стані та порушує при цьому правила проїзду і громадський порядок, заважає спокою інших пасажирів. Видалення такого пасажирів провадиться провідником вагона або особами, які здійснюють контроль, а в разі виявлення опору і непокорності - працівником міліції;

б) якщо пасажир перебуває в стані захворювання та потребує медичної допомоги. У цьому разі пасажирів з його речами видаляють з поїзда на найближчій станції з медичним закладом за обов'язкової участі медичного персоналу;

в) при виявленні перевезення пасажиром заборонених до перевезення предметів та речовин.

32.28. Приміський квиток для проїзду "туди" чи "назад" дійсний до 24-ї години дня, зазначеного в квитку.

32.29. Приміський квиток для проїзду "туди і назад" дійсний: при прямуванні "туди" - до 24-ї години дня, указанного в квитку, для зворотного виїзду - упродовж доби, не рахуючи дня

видачі, а також вихідних та святкових днів. У всіх випадках приміські квитки дають право проїзду на одну поїздку "туди" і одну поїздку "назад" у період їх дії.

32.30. Якщо строк дії приміського квитка, у тому числі абонементного, закінчується на шляху прямування пасажирів, то квиток зберігає дію до прибуття пасажирів на станцію призначення.

Строк дії абонементних квитків указується на квитках і вираховується, починаючи з дати, зазначеної пасажиром, і закінчується датою, що передує даті видачі відповідного місяця і року. Наприклад, квиток, виданий 14.02.2007, діє до 13.03.2007; квиток, виданий 14.01.2007, дійсний до 13.02.2007. Абонементні квитки, видані 30, 31 січня терміном на 1 місяць, дійсні до кінця лютого включно.

32.31. Квитки "вихідного дня" дійсні для проїзду по п'ятницях, суботах, неділях, понеділках, передсвяткових і святкових днях на будь-якій ділянці між станціями, указаними у квитку.

32.32. Поїздка пасажирів повинна розпочинатись від станції, указаної у квитку, або на одній з проміжних станцій на шляху прямування пасажирів.

При проїзді в приміських поїздах контроль за наявністю в пасажирів квитків, як правило, здійснюється на шляху прямування поїзда. За рішенням залізниці контроль може здійснюватись посадковими бригадами з числа працівників залізниці при вході (виході) для посадки на (з) перон (у) або при посадці до (з) вагона. Контроль за наявністю та дією квитків може також здійснюватись через автоматизовані (або механізовані) засоби контролю, у тому числі при вході (виході) до (з) вагона чи на (з) перон (у).

32.33. При посадці в приміський поїзд, який обслуговується провідниками, пасажир зобов'язаний пред'явити провіднику квиток.

Пасажири, які здійснюють поїздку за пільговими, безплатними, службовими квитками, зобов'язані пред'явити також документ про право на такий проїзд.

32.34. Пасажири без квитків чи з такими квитками, які мають ознаки підробки, виправлення, з ручною поклажею більше встановлених норм та з перевищенням розмірів, установлених для ручної поклажі, у вагон не допускаються.

32.35. У приміських та електро-дизель-поїздах без нумерації місць у вагоні кожний пасажир самостійно займає одне вільне сидяче чи стояче місце.

РОЗДІЛ 33. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ РУХУ ПРИМІСЬКИХ ПОЇЗДІВ

33.1. У кожному вокзалі (пасажирській будівлі) та на зупиночній платформі вивіщується стенд з розкладом руху приміських поїздів по даній станції.

(абзац перший пункту 33.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

Інформація на стенді з розкладом руху приміських поїздів розміщується у хронологічному порядку - з 0 до 24 години, із зазначенням номера поїзда, маршруту прямування, часу відправлення, часу прибуття у кінцевий пункт, періодичності курсування та приміток (із зазначенням назв станцій, на яких приміський поїзд не має зупинок).

33.2. На станції відправлення поїзда та пункту продажу квитків пасажирів зобов'язані завчасно поінформувати про всі заплановані зміни в розкладі руху приміських поїздів.

33.3. Начальник вокзалу (станції) зобов'язаний забезпечити оперативне внесення змін до розкладу руху поїздів та інформацію про призначення додаткових поїздів шляхом оновлення інформації на стенді розкладу руху.

Інформація про одноразові зміни в розкладі руху, призначення приміського поїзда на один рейс вивіщується на окремих оголошеннях поруч зі стендом розкладу руху та в інших місцях.

Інформація про щорічну зміну розкладу руху вивіщується за 45 днів до введення їх в дію. Новий розклад руху приміських поїздів замість старого вивіщується не пізніше ніж за добу введення нового розкладу руху.

33.4. Інформація про вартість проїзду до станцій, що користуються найбільшим попитом, подається у вигляді стенда або через електронну довідкову систему (автомати для довідок), на якому зазначаються назва станції, вартість проїзду в приміських поїздах, що прямують від даної станції, та розмір штрафу за безквитковий проїзд.

33.5. У приміщеннях вокзалу (пасажирській будівлі) вивіщуються витяги з цих Правил.

33.6. Про запізнення приміського поїзда пасажирів та особи, які його зустрічають, повинні бути повідомлені засобами зв'язку не пізніше ніж за 20 хвилин до часу та в час прибуття поїзда на станцію за розкладом.

33.7. Інформація про час та колію відправлення (прибуття), запізнення поїздів, зміну колії прибуття чи відправлення повинна передаватися пасажирів усіма наявними засобами інформації через гучномовці, електричні та електронні табло. Наприкінці передання інформації про запізнення приміського поїзда повинен указуватись час наступної передачі інформації.

33.8. Інформація через гучномовці оповіщувального зв'язку передається, як правило, за формою типових текстів, затверджених залізницею.

33.9. Перед відправленням електропоїздів з пункту формування чи обороту пасажирів передається інформація про колію відправлення поїзда, порядок виходу до нього, а в разі затримки відправлення - тривалість затримки.

33.10. Усні та письмові довідки про запізнення поїздів видаються фізичним та юридичним особам безкоштовно.

РОЗДІЛ 34. ПРИМІСЬКИЙ ТАРИФ

34.1. Вартість проїзду пасажирів у приміському сполученні визначається за приміським тарифом і складається з однієї частини - квитка.

Вартість проїзду пасажирів визначається залежно від відстані, зазначеної у додатку 4.

34.2. Вартість пільгового абонементного квитка на один місяць становить, як правило, суму вартості 26 поїздок за встановленим тарифом, повного - 40 і "вихідного дня" - 14 поїздок.

Управлінням залізниці на окремих дільницях може бути встановлена менша кількість поїздок при обчисленні вартості абонементного квитка.

(пункт 34.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

34.3. Вартість абонементних квитків, виданих більше ніж на один місяць, визначається множенням вартості місячного квитка на кількість місяців.

Вартість студентських та дитячих абонементних квитків визначається множенням вартості квитка за відповідним пільговим тарифом на кількість поїздок, визначену для пільгового абонементного квитка.

(абзац другий пункту 34.3 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

34.4. Вартість пільгового абонементного квитка на 15 днів становить половину місячної вартості цього квитка.

34.5. У разі проїзду з пересадками (не більше однієї) вартість проїзду стягується за загальну відстань прямування (у т. ч. за абонементними квитками).

34.6. Продаж приміських квитків як в напрямку "туди", так і "назад" незалежно від відстані прямування здійснюється за приміськими тарифами, що діють у пункті продажу квитків.

34.7. Вартість перевезення ваги ручної поклажі понад встановлену норму в приміському поїзді (не більше 50 кг) становить вартість проїзду дорослого пасажера.

34.8. Вартість перевезення собак, дрібних домашніх тварин (більше 1 особини) і птахів (більше 1 клітки), а також велосипедів становить половину вартості проїзду дорослого пасажера за кожен особину чи місце.

34.9. Перевезення собак-супровідників, що супроводжують інвалідів-сліпих, не оплачується.

34.10. Знижка з вартості проїзду за студентськими та учнівськими квитками надається при оформленні квитків на дату відправлення не раніше 28 серпня і не пізніше 28 червня.

34.11. Дозволяється оформлення безплатного квитка тільки для супровідника, якщо вік дитини, що є інвалідом з дитинства, менше 6 років.

34.12. При оформленні проїзду в приміському сполученні з кожного пасажера (крім осіб, що мають право на безкоштовний проїзд) стягується страховий збір (страховий платіж).

34.13. Уважаються застрахованими без стягнення страхового збору пасажери, що мають право на безкоштовний проїзд, та діти менше 6 років, які здійснюють поїздку без квитка.

34.14. Розмір страхового збору при оформленні пільгових проїзних документів визначається із суми, яку фактично сплачує пасажир.

34.15. Розмір страхового збору на квитку зазначається окремо.

34.16. Повернення платежів за невикористані приміські квитки при відмові пасажирів від поїздки, як правило, не проводиться.

34.17. У разі непередбачених завчасно великих перерв (більше двох годин) у русі приміських поїздів (унаслідок аварій, стихійного лиха та ін.) пасажирам за їх вимогою може бути повернена вартість квитків.

Повернення платежів проводиться пасажиру тільки в години перерви в русі приміських поїздів.

34.18. Про всі нещасні випадки з пасажирами, а також травми, тілесні пошкодження, що сталися з пасажирами на вокзалі чи в поїзді, представник суб'єкта господарювання зобов'язаний скласти акт (додаток 3).

В акті зазначаються прізвище, ім'я та по батькові пасажира, номер поїзда, вагона та місця, у якому їхав (чи мав їхати) пасажир, номер і серія проїзного документа, дата та час випадку, його обставини, ким надана перша медична допомога.

Акт підписують працівник залізниці, який склав цей акт, та свідки (не менше двох). Завіряється акт штампом начальника станції (начальника поїзда).

Один примірник акта після підписання залишається у справах суб'єкта господарювання, а другий - видається пасажиру або у разі смерті пасажира або тяжких тілесних пошкоджень акт видається близьким родичам.

34.19. Представник суб'єкта господарювання повинен видати довідку потерпілому, що мав право на безплатний проїзд без проїзного документа, із зазначенням відомостей про страховика.

34.20. Не видається акт та довідка, коли нещасний випадок трапився з пасажиром за обставин, безпосередньо не пов'язаних з поїздкою.

РОЗДІЛ 35. ПЕРЕВЕЗЕННЯ РУЧНОЇ ПОКЛАЖІ ТА ЖИВИХ ТВАРИН У ПРИМІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

35.1. Кожний пасажир має право безплатно перевозити із собою у вагоні ручну поклажу вагою до 36 кг.

Крім цього, у приміських поїздах кожний пасажир має право перевезти при собі додатково за окрему плату не більше 50 кг.

35.2. Кожен пасажир має право перевозити безплатно понад встановлену норму ручної поклажі інші дрібні речі - кімнатних птахів в клітках (не більше однієї клітки), портфель, дипломат або дамську сумку, бінокль, лижі та палиці до них, вудочки, фотоапарат, відеокамеру тощо.

Пасажири з обмеженими фізичними можливостями мають право перевозити безкоштовно при собі понад установлену норму ручної поклажі засоби переміщення (інвалідні коляски та ін.).

Дозволяється перевозити при собі за рахунок норми ручної поклажі пасажира дитячі коляски та інші речі, які за своїми розмірами можуть бути розташовані у вагоні на місцях, призначених для ручної поклажі.

35.3. Перевезення велосипедів у приміському сполученні здійснюється у тамбурі поїзда або виділених для цього місцях з оплатою перевезення.

35.4. До перевезення в ручній поклажі в приміському поїзді допускаються рослини, саджанці, кущі та ін. з об'язаною кроною та упакованими кореневищами. Кожне місце такої поклажі не повинно перевищувати вагу 18 кг та висоту 1,5 м.

35.5. Перевезення електронної, побутової апаратури (телевізорів, відеокамер, радіоприймачів, комп'ютерів, пирососів, мікрохвильових печей та ін.) допускається за рахунок норми ручної поклажі, якщо розмір за сумою трьох вимірів не перевищує 200 см.

Ця апаратура розміщується:

у вагонах електро- та дизель-поїздів - на підлозі першого купе;

у приміських поїздах, сформованих з класних пасажирських вагонів, - на верхній полиці вагона чи рундуках під нижньою полицею.

35.6. Не дозволяється перевезення ручної поклажі, розміри якої за сумою трьох вимірів перевищують 200 см.

35.7. Собаки великих порід перевозяться у тамбурі вагона поїзда (не більше однієї собаки в тамбурі) у намордниках на металевій чи міцній шкіряній прив'язі під наглядом супровідника.

Собаки малих порід перевозяться в приміських поїздах на руках або під сидінням власника собаки.

35.8. Кімнатні тварини (не більше двох) і птахи перевозяться в ящиках, корзинах, клітках і вільно розміщуються на місцях, відведених для ручної поклажі.

35.9. Собаки, дрібні домашні тварини і птахи перевозяться за додатково придбаним квитком.

35.10. До перевезення в ручній поклажі не допускаються:

речі, стан яких не відповідає санітарним нормам;

легкозаймисті (бензин, гас, ацетон тощо), самозаймисті, вибухові, радіоактивні, їдкі та отруйні речовини, вогнепальна зброя, бойові припаси;

газові балони, що були у вжитку.

РОЗДІЛ 36. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ У ПРИМІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

36.1. Контроль у приміських поїздах здійснюється посадовими та службовими особами залізниць, у тому числі контролерами - ревізорами поїздів, працівниками технологічного контролю.

Ці особи перевіряють:

наявність у пасажирів квитків;

дотримання пасажирами громадського порядку в поїздах, на вокзалах і виконання ними, а також працівниками залізничного транспорту, вимог нормативно-правових актів, що регулюють перевезення пасажирів;

правильність видачі і оформлення квитків для проїзду;

організацію продажу квитків та обслуговування пасажирів на вокзалах, зупинкових пунктах і в поїздах;

перевезення ручної поклажі;

правильність оформлення проїзду касирами-провідниками, роз'їзними квитковими касирами, правильність стягнення штрафів, повноту та своєчасність унесення грошових сум;

виконання провідниками вагонів посадових інструкцій;

дотримання вимог санітарного законодавства.

36.2. Особи, які здійснюють контроль, повинні мати "Відкриті листи" на право контролю поїздів або припис установленого зразка, посвідчення особи і пред'являти їх на вимогу пасажирів.

Посадові особи Укрзалізниці, відповідальні за ту чи іншу ділянку роботи, можуть здійснювати перевірки в межах компетенції за пред'явленням посвідчення особи.

36.3. У разі виявлення перевезення пасажиром ручної поклажі понад установлену норму або з перевищенням габаритів ручної поклажі незалежно від ваги пасажир зобов'язаний сплатити штраф і провізну плату за весь шлях прямування.

36.4. Під час перевірки безплатних, пільгових, приміських пільгових абонементних квитків пасажир повинні пред'явити (на вимогу того, хто здійснює контроль) документ, що підтверджує право на пільги.

(пункт 36.4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

36.5. Якщо під час здійснення контролю виявлено пасажир без квитка або з безплатним квитком, не підтвердженим документом про право на безплатний проїзд, то він повинен сплатити штраф та оплатити проїзд від станції посадки до місця призначення.

Сплата штрафу оформляється квитанцією, а проїзду - квитком.

36.6. Квитки з виправленнями, зробленими не уповноваженими на це особами, вважаються недійсними, а пасажир з такими квитками вважається безквитковим.

36.7. Якщо пасажир здійснював поїздку на підставі пільгового квитка без документа, що підтверджує право на таку пільгу, то він повинен сплатити штраф та різницю вартості повного та пільгового квитка від станції посадки до станції призначення, зазначених у квитку.

36.8. Якщо пасажир не має грошей для оплати штрафу та проїзду, то він повинен залишити поїзд на найближчій станції чи зупинковому пункті.

36.9. Квитки, визнані недійсними під час посадки в поїзд чи під час поїздки пасажирів, не дають права на здійснення поїздки.

36.10. У разі перевезення дітей віком від 6 до 14 років без дитячих квитків супровідник дитини повинен сплатити штраф та вартість проїзду дитини.

36.11. При перевезенні за дитячими квитками дітей віком старше 14 років супровідник сплачує штраф та різницю між вартістю повного і дитячого квитка від станції відправлення до станції призначення.

36.12. Абонементні квитки без компостера та квитки без зазначення станції призначення, з невірними назвами станцій та іншими неправильностями, які сталися з вини працівників залізничного транспорту, визнаються дефектними і вилучаються, про що складається акт.

У разі виявлення дефектного абонементного квитка в приміському поїзді цей квиток відбирають і складають акт за формою ЛУ-4 (у трьох примірниках). Перший примірник вручають пасажиру. На підставі акта в квитковій касі видають безплатно новий квиток, на корінці роблять відмітку "Виданий замість вилученого дефектного". Дефектні квитки, вилучені особами, які здійснюють контроль, долучаються до двох інших екземплярів актів, які передаються для розслідування і вжиття заходів начальникові служби або начальникові пасажирського відділку, на якому проводилась перевірка.

РОЗДІЛ 37. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПАСАЖИРА ТА ПЕРЕВІЗНИКА

37.1. Пасажир має право на:

безпечне і своєчасне перевезення до місця призначення, указанного в проїзному документі, та належне обслуговування під час перевезення;

перевезення із собою безплатно однієї дитини віком до 6 років;

безплатне перевезення із собою 36 кг ручної поклажі;

перевезення багажу (вантажобагажу) згідно з розкладом руху багажних вагонів;

переоформлення проїзного документа на поїзд, який відходить раніше;

користування за окрему плату постільною білизною, матрацом, подушкою та ковдрою належної якості в усіх вагонах пасажирських та швидких поїздів (крім загальних вагонів);

поновлення проїзних документів у разі запізнення на поїзд з вини залізниці;

відшкодування за втрачений чи пошкоджений багаж або вантажобагаж;

одержання на вокзалі та в поїзді інформації про розклад руху поїздів, про перелік послуг, які надаються, їхню вартість та ін.;

перевезення з собою домашніх тварин;

придбання у квитковій касі проїзного документа для проїзду на будь-який поїзд, у якому є вільні місця, до будь-якої станції за маршрутом руху поїзда;

користування залами чекання та іншими облаштуваннями на вокзалі, призначеними для пасажирів;

продовження дійсності проїзного документа;

переривання поїздки на шляху прямування поїзда (зупинки);

повернення проїзного документа в будь-якому пункті продажу квитків у разі відмови від поїздки.

37.2. Пасажир зобов'язаний:

здійснювати посадку в поїзд за наявності проїзного документа та документа, що підтверджує право на пільговий чи безплатний проїзд (для осіб, що мають таке право);

(абзац другий пункту 37.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

дотримуватись Правил поведінки громадян на залізничному транспорті, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.95 N 903, та цих Правил;

займати місце у вагоні згідно з придбаним проїзним документом;

на вимогу осіб, що здійснюють контроль, пред'являти документи, що підтверджують право на пільговий чи безплатний проїзд;

(абзац п'ятий пункту 37.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

сплатити перевізнику встановлену плату за перевезення багажу (вантажобагажу).

37.3. Перевізник зобов'язаний:

безпечно та своєчасно перевезти пасажирів від пункту виїзду до пункту призначення, указанного в проїзному документі, надавши йому місце згідно з придбаним проїзним документом;

перевезти багаж (вантажобагаж) до пункту призначення, указанного в перевізному документі, та видати його пасажиру особисто або вповноваженій ним особі;

надавати безплатно користувачам інформацію про розклад руху поїздів, вартість проїзду, перевезення багажу, вантажобагажу, перелік та вартість послуг, наявність вільних місць у поїздах та іншу;

своєчасно доводити до пасажирів та осіб, які зустрічають, інформацію про запізнення поїзда, зміну колії прибуття чи відправлення;

оформляти за запитом пасажирів проїзні документи на будь-який поїзд, у якому є вільні місця, до будь-якої станції призначення, на якій поїзд зупиняється;

переоформлювати проїзні документи на поїзд, який відходить раніше, та поновлювати проїзні документи в разі запізнення поїзда до пункту пересадки з вини залізниці;

надавати пільги пасажирам, які мають на це право, згідно із законодавством України;

повертати платежі в разі відмови від поїздки чи перевезення багажу (вантажобагажу);

забезпечувати збереження багажу та вантажобагажу пасажирів;

надавати пасажирам з обмеженими фізичними можливостями безкоштовно допомогу при посадці до вагона, при перебуванні у вагоні, на вокзалі та при виході з вагона, перенесенні ручної поклажі;

надавати за вимогою пасажирів для ознайомлення ці Правила;

вживати заходів для створення безпечних умов для користування особами з обмеженими фізичними можливостями вокзалами (залами очікування, квитковими касами, камерами схову, таксофонами, туалетами, транспортними засобами тощо), привокзальними територіями, переходами через залізничні колії.

37.4. Перевізник має право:

вимагати від пасажирів дотримання Правил поведінки громадян на залізничному транспорті, Порядку обслуговування громадян на залізничному транспорті, Правил пожежної безпеки на залізничному транспорті, цих Правил;

вимагати розпакування багажу в разі виникнення сумніву щодо правильності оголошеної цінності;

розпорядитись багажем пасажирів, якщо він не був затребуваний у встановлений Правилами термін;

відмовити в прийманні вантажобагажу, якщо відправник відмовився оголосити його цінність;

відмовити в посадці в поїзд при відсутності проїзних документів чи пред'явленні пасажиром недійсних проїзних документів;

(абзац шостий пункту 37.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

відмовити в поверненні платежів за недійсні проїзні документи та за наявності на них позначок про порушення правил перевезень;

видалити пасажирів з поїзда у випадках, передбачених цими Правилами.

РОЗДІЛ 38. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ІНВАЛІДІВ

38.1. Обслуговування інвалідів регулюється Угодою про взаємне визнання прав на пільговий проїзд для інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни, а також осіб, прирівняних до них від 12.03.93, Законами України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні", іншими нормативно-правовими актами, в тому числі цими Правилами.

38.2. Працівники залізниць вживають належних заходів для забезпечення інвалідам доступу до поїздів, інформації, інших об'єктів з обслуговування пасажирів.

38.3. Працівники вокзалу (пункту обслуговування пасажирів) повинні надавати допомогу особам, які пересуваються на колясках, в оформленні проїзних документів, розрахунках з касиром, визначенні маршруту прямування, пересування до/з поїзда тощо.

38.4. На позакласних вокзалах та першого - третього класу можуть виділятися окремі працівники, відповідальні за обслуговування інвалідів.

Інформація про посаду працівника, відповідального за обслуговування інвалідів, його телефон та номер кімнати (вікна) розміщується на дошці інформації у приміщеннях вокзалів (кас).

38.5. Для обслуговування інвалідів, які пересуваються на колясках, на вокзалах виділяються, як правило, каси, вікна для продажу проїзних документів яких розміщені на висоті, що є зручною для спілкування з ними.

38.6. На вокзалах позакласних та першого класу для інвалідів та їх супровідників можуть виділятися окремі приміщення для очікування поїзда.

38.7. Прийом інвалідів та їх законних представників з питань користування залізничним транспортом здійснюється позачергово начальником вокзалу, начальником пасажирської станції чи вповноваженою особою у години, визначені для прийому пасажирів. У часи, коли зазначеними особами прийом не здійснюється, на вокзалах (пунктах продажу) забезпечується можливість вирішення питань іншою уповноваженою особою (черговим адміністратором, черговим по залу, старшим квитковим касиром тощо).

Оформлення інвалідів та їх супровідників до кімнат відпочинку вокзалу здійснюється позачергово.

38.8. За заявою інваліда, який пересувається на колясці, або його законного представника залізниця (пункт обслуговування пасажирів) по змозі здійснює причеплення спеціальних вагонів, що мають обладнання для посадки інваліда до поїзда та спеціалізоване купе для проїзду.

38.9. У заяві зазначається інформація про необхідність допомоги в піднятті (зніманні) інвалідної коляски з (до) вагона.

Заяви на включення до складу поїзда спеціального вагона для перевезення інваліда, який пересувається на колясці, подаються письмово або за телефоном начальнику залізничного вокзалу (станції) у містах (обласних та районних центрів) від 45 до 5 діб до відправлення поїзда.

У заяві або по телефону інвалід, який пересувається на колясці (його представник), надає такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові, номер та серію посвідчення про право на пільгу, номер довідки органу праці та соціального захисту населення або медичного закладу, що особа пересувається на колясці, дату та час відправлення поїзда, станцію відправлення та призначення, дату зворотного виїзду та час відправлення поїзда, бажане розташування купе (місця), місце проживання та номер телефону.

38.10. При групових перевезеннях інвалідів вагони причіплюються однією групою.

38.11. У разі відсутності спеціального вагона (при прийнятті залізницею декількох заяв на одну дату) заявнику пропонується перенести дату поїздки.

38.12. Заявник не пізніше як за 2 доби до відправлення поїзда інформується щодо дати причеплення спеціального вагона та оформлення проїзних документів.

38.13. Інвалід має право придбати пільговий проїзний документ для себе особисто. Це право поширюється і на особу, яка супроводжує інваліда першої групи або дитину-інваліда (не більше однієї особи, яка супроводжує інваліда або дитину-інваліда).

38.14. Залізниця зобов'язана забезпечити оформлення проїзного документа на нижнє місце у вагонах з місцями для лежання. При оформленні проїзних документів враховуються побажання інваліда з метою надання найбільш зручних умов для перевезення.

38.15. Страхування інвалідів здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.96 N 959 "Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті". Страховий платіж за придбані безкоштовно проїзні документи не справляється. Якщо поїздка здійснюється за безкоштовними проїзними документами з доплатою за перевищення категорії чи проїзними документами зі знижкою вартості проїзду, страховий збір розраховується від тарифу, що сплачує інвалід.

38.16. Якщо інвалід потребує допомоги в посадці до вагона, він особисто або уповноважена ним особа повинні письмово або по телефону попередити про це відповідальну особу на вокзалі (начальника вокзалу, пасажирської станції, чергового по вокзалу, чергового по залу тощо), а в день від'їзду підтвердити це.

Інформація про необхідність надання допомоги зазначається у спеціально заведеному журналі, передбаченому технологічним процесом роботи відповідного пункту продажу.

Якщо аналогічну допомогу необхідно надати при висадці, обов'язок про надання інформації в пункт висадки покладається на пункт відправлення, а забезпечення організації висадки - на пункт висадки пасажера.

38.17. При посадці/висадці провідник, за потреби, надає допомогу в доставці ручної поклажі інваліда до/з вагона.

За необхідності працівники вокзалу надають допомогу в супроводженні інваліда територією вокзалу.

Плата за зазначені послуги не справляється.

38.18. Провідник вагона зобов'язаний запропонувати інваліду послугу із застилання постелі і за наявності відповідної згоди надати її.

38.19. За наявності в поїзді вагона-ресторану чи буфету провідник на бажання інваліда надає допомогу в замовленні їжі.

38.20. Якщо інвалід в поїзді захворів і потребує термінової висадки з поїзда, обов'язок про виклик невідкладної медичної допомоги покладається на працівників залізниці. При висадженні його з поїзда працівники залізниці повинні забезпечити збереження ручної

поклажі, що знаходилась з пасажиром, а після одужання - оформити проїзні документи та забезпечити відправку інваліда.

38.21. Перевезення інвалідної коляски у пасажирських вагонах, у тому числі в спеціально обладнаних купе для інвалідів, здійснюється безкоштовно.

Провідники вагонів повинні сприяти в розташуванні інвалідної коляски в спеціалізованому купе, а також підніманні (зніманні) її до/із поїзда.

(Правила доповнено розділом 38 згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

**Директор департаменту розвитку
та координації систем транспорту
та зв'язку**

Г. Легенький

Додаток 1
до Правил перевезення пасажирів,
багажу, вантажобагажу та пошти
залізничним транспортом України

**Перелік штампелів, що проставляються на проїзних документах відповідно до
Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти
залізничним транспортом України**

Текст штампеля

У яких випадках ставиться

Ст. _____
Дійсність проїзного документа продовжено
до _____ включно _____
число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Якщо проїзний документ не
використаний з вини залізниці

Ст. _____
Зупинка з продовженням терміну дійсності
квитка _____ годин _____ число
_____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

У разі переривання поїздки (тимчасового
зупинення) на проміжній станції

Ст. _____
Виплатити з вирахуванням вартості
плацкарти _____ годин _____
число _____ місяць _____ рік

При поверненні платежів за
невикористаний проїзний документ,
оформлений вручну, менше ніж за 6

/підпис, прізвище/

Ст. _____

Виплатити без вирахування вартості
плацкарти _____ годин _____
_____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Відмовлено в перевезенні на підставі
підпункту "а" пункту 8.38 Правил _____
годин _____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Запізнення на поїзд з особистих причин.
Дійсність квитка продовжено _____ годин
_____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Запізнення на поїзд через хворобу.
Дійсність квитка продовжено _____ годин
_____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Не надано місце у зв'язку з _____
Дійсність проїзного документа поновлено
_____ годин _____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Запізнення на поїзд з вини залізниці.
Дійсність проїзного документа поновлено
_____ годин _____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Замість утраченого _____ годин
_____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Дійсність проїзного документа припинена
на станції _ _ годин _____ число _____ місяць
_____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Неправильне перевезення ручної поклажі
_____ годин _____ число _____ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Багаж _ годин _ число _ місяць _____ рік
/підпис, прізвище/

годин до відправлення поїзда

При поверненні платежів за
невикористаний проїзний документ,
оформлений вручну, більш як за 24
години до відправлення поїзда

При видаленні пасажира з поїзда в
нетверезому стані

У разі запізнення на поїзд, якщо про це
було заявлено не пізніше 3 годин після
відправлення поїзда

При запізненні пасажира на поїзд (крім
приміського) і пред'явленні довідки з
лікувального закладу

У разі ненадання пасажиру місця,
указаного в проїзному документі (крім
приміського сполучення)

У разі запізнення на поїзд з пункту
пересадки з вини залізниці

У разі оформлення нових проїзних
документів замість документів, утрачених
провідником вагона

Погашення проїзних документів у разі,
якщо після відходу поїзда вони
залишилися в особи, яка його
супроводжувала

При виявленні перевезення пасажиром
заборонених до перевезення предметів та
речовин

При оформленні перевезення багажу на
вільному полі проїзного документа

Ст. _____

Виданий замість відібраного дефектного
__ годин ____ число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Проїзний документ не використаний
повністю з вини залізниці ____ годин ____
число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Багаж повернено ____ годин ____ число
____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Компостер погашено ____ годин ____
число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Дійсність проїзного документа припинена
для _____ осіб
(цифрами та словами)
__ годин ____ число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Виплатити з вирахуванням 50 відсотків
вартості плацкарти ____ годин
____ число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

Ст. _____

Поновлений, повернення на загальних
підставах
____ число ____ місяць ____ рік
/підпис, прізвище/

ставиться штамп

У разі видачі нових проїзних документів
замість відібраного дефектного

При відміні поїзда, зазначеного в
проїзному документі, його запізнення до
відправлення понад 1 годину

При поверненні пасажиру багажу,
прийнятого до відправлення, і тільки на
проїзних документах з відміткою
"Багаж"

У разі нанесення компостера помилково

У разі, якщо за груповим проїзним
документом поїздки буде здійснювати не
вся кількість осіб

При поверненні платежів за
невикористаний проїзний документ в
термін від 24 годин до 6 годин до
відправлення поїзда

При поновленні пошкоджених проїзних
документів

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666,
у редакції наказу Міністерства транспорту
та зв'язку України від 04.03.2008 р. N 252)

Додаток 2
до Правил перевезення пасажирів,
багажу, вантажобагажу та пошти
залізничним транспортом України

Перелік категорій громадян, які користуються пільгами на залізничному транспорті

N з/п	Перелік категорій громадян	Зміст пільги	Назва документа, згідно з яким оформляється безплатний проїзд	Підстава для надання пільг
1	2	3	4	5
1	Герої Радянського Союзу	Безплатний проїзд 1 раз на рік ("туди", "назад") у м'якому вагоні з двомісними купе "СВ" швидкого поїзда	Книжка Героя Радянського Союзу та книжка талонів	Міжурядова Угода про взаємне визнання прав на пільговий проїзд для інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни, а також осіб, прирівняних до них, від 12.03.93
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місця проживання	- " -	- " -
2	Особи, нагороджені орденами Слави трьох ступенів	Безплатний проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") у м'якому вагоні з двомісними купе "СВ" швидкого поїзда	Орденська книжка та книжка талонів	- " -
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні	- " -	- " -

		незалежно від місяця проживання		
3	Інваліди Великої Вітчизняної війни I, II груп	Безплатний проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") у купейному вагоні швидкого поїзда. При прямованні у м'якому вагоні з двомісними купе "СВ" різниця сплачується у розмірі 50 %	Посвідчення інваліда I, II груп чи посвідчення інваліда про право на пільги та листок талонів	- " -
	- " -	50-% знижка в період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження числа поїздок	Посвідчення інваліда	- " -
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місяця проживання	- " -	- " -
4	Супровідник інваліда Великої Вітчизняної війни I групи (не більше одного)	При супроводжуванні інваліда в період з 1 жовтня до 15 травня - 50-% знижка без обмеження числа поїздок	Посвідчення інваліда I групи	- " -
	- " -	При супроводжуванні інваліда, який прямує за безплатним проїзним документом, - 50-% знижка один раз на рік ("туди" і "назад") або безплатний проїзд 1 раз у два роки	Посвідчення інваліда I групи та листок талонів для супровідника	- " -

	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місця проживання - тільки при супроводі інваліда I групи	Посвідчення інваліда I групи	- " -
5	Інваліди Великої Вітчизняної війни III групи та прирівняні до них особи	50-% знижка вартості проїзду 1 раз на рік ("туди" і "назад") або безплатний проїзд 1 раз у два роки	Посвідчення особи та листок талонів	- " -
	- " -	50-% знижка вартості проїзду в період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження числа поїздок	Посвідчення інваліда III групи	- " -
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місця проживання	- " -	- " -
6	Учасники Великої Вітчизняної війни	50-% знижка вартості проїзду 1 раз на рік ("туди" і "назад") або безплатний проїзд 1 раз у два роки	Посвідчення особи та листок талонів	- " -
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місця проживання	Посвідчення особи	- " -
7	Батьки і дружини військовослужбовців, які загинули внаслідок поранення, одержаного під час	50-% знижка вартості проїзду 1 раз на рік ("туди" і "назад") або безплатний	Посвідчення про право на пільги та листок талонів	- " -

	захисту колишнього СРСР або при виконанні інших обов'язків військової служби чи внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті	проїзд 1 раз у два роки		
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні незалежно від місця проживання	- " -	- " -
8	Герої Соціалістичної Праці, Герої України, повні кавалери ордена Трудової Слави	Безплатний проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") у двомісному купе спальних вагонів швидких і пасажирських поїздів	Книжка Героя, посвідчення про присвоєння звання Герой України та книжка талонів	Закон України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні". Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.94 N 521 "Про порядок видачі посвідчення і нагрудного знака "Ветеран праці". Постанова

				захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні". Указ Президента України від 02.12.2002 N 1114 "Про звання Герой України".
	- " -	Безплатне користування поїздами приміського сполучення	- " -	- " -
9	Ветерани праці	Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання	Посвідчення ветерана праці	- " -
10	Інваліди війни I, II груп	Безплатний проїзд один раз на рік ("туди" і "назад")	Посвідчення інваліда війни I, II груп з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід" та лист талонів	Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.94 N 94 "Про порядок надання пільг, передбачених Законом

				захисту". Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.94 N 302 "Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни".
	- " -	50-% знижка при користуванні залізничним транспортом у період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження кількості поїздок	Посвідчення інваліда війни I, II груп з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -
	- " -	Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення незалежно від відстані та місця проживання	Посвідчення інваліда війни I, II груп з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -
11	Інваліди війни III групи	Безплатний проїзд один раз на 2 роки ("туди" і "назад") або проїзд один раз на рік ("туди" і "назад") з 50-% знижкою вартості проїзду	Посвідчення інваліда війни III групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід" та листок талонів	- " -
	- " -	50-% знижка при користуванні залізничним транспортом в період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження кількості поїздок	Посвідчення інваліда війни III групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -

	- " -	Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення незалежно від відстані та місця проживання	Посвідчення інваліда війни III групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -
12	Супровідники інвалідів війни I групи (не більше одного супровідника)	50-% знижка при користуванні залізничним транспортом	Посвідчення інваліда війни I групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід" та листок талонів для супровідника	- " -
		50-% знижка в період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження кількості поїздок при сумісній поїздки	Посвідчення інваліда війни I групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -
		Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення незалежно від відстані та місця проживання при сумісній поїздки з інвалідом	Посвідчення інваліда війни I групи з написом "Посвідчення інваліда війни - інвалід"	- " -
13	Учасники бойових дій та учасники війни	Безплатний проїзд один раз на два роки або проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") з 50-% знижкою	Для учасників бойових дій - посвідчення учасника бойових дій з написом "Посвідчення учасника бойових дій" та листок талонів, для учасників війни -	- " -

			написом "Посвідчення учасника війни"	
	- " -	Безплатний проїзд залізничним транспортном приміського сполучення незалежно від відстані та місця проживання	- " -	- " -
14	Особи, на яких поширюється дія Закону "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", у т. ч. член сім'ї загиблого учасника бойових дій	Безплатний проїзд один раз на два роки або проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") з 50-% знижкою	Посвідчення з написом "Посвідчення члена сім'ї загиблого" та листок талонів	- " -
	- " -	Безплатний проїзд залізничним транспортном приміського сполучення незалежно від відстані та місця проживання	Посвідчення з написом "Посвідчення члена сім'ї загиблого"	- " -
15	Герої Радянського Союзу, повні кавалери ордена Слави, особи, нагороджені чотирма і більше медалями "За відвагу", а також Герої Соціалістичної Праці, удостоєні цього звання за працю в період Великої Вітчизняної війни 1941 - 1945 років	Безплатний проїзд 1 раз на рік ("туди" і "назад") у двомісному купе спальних вагонів пасажирських і швидких поїздів	Одне з посвідчень особи з написом: "Посвідчення інваліда війни - інвалід" та листок талонів; "Посвідчення учасника бойових дій" та листок талонів; "Посвідчення учасника війни" та листок талонів; "Посвідчення члена сім'ї загиблого" та листок талонів	- " -
	- " -	Безплатне	- " -	- " -

		користування поїздами приміського сполучення		
16	Діти війни	Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення	Пенсійне посвідчення	Закон України "Про соціальний захист дітей війни"
17	Пенсіонери за віком	Безплатний проїзд на приміських маршрутах	Пенсійне посвідчення	Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.93 N 354 "Про безплатний проїзд пенсіонерів на транспорті загального користування"
18	Позицію вилучено			
19	<p>Постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи - категорії 1, учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС - категорії 2. Неповнолітні діти, що потерпіли від аварії і яким встановлена інвалідність, пов'язана з Чорнобильською катастрофою</p>	Безплатне користування приміським транспортом	Посвідчення "Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС" синього кольору серії "А" зі штампом з правого боку, зліва направо фарбою червоного кольору - "Переєстровано"	<p>Закон України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".</p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.97 N 51 "Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".</p>
	- " -	Безплатний проїзд у	Посвідчення дитини серії "Д"	- " -

		приміському сполученні	(жовтого кольору) з укладкою	
20	Інваліди, діти-інваліди та особи, які супроводжують інвалідів першої групи або дітей-інвалідів (не більше однієї особи, яка супроводжує інваліда або дитину-інваліда)	50-% знижка вартості проїзду на внутрішніх лініях (маршрутах) у період з 1 жовтня до 15 травня	Пенсійне посвідчення або посвідчення отримувача державної соціальної допомоги, що призначається замість пенсії, у якому зазначена група та причина інвалідності, документ, що засвідчує особу, разом з довідкою про встановлення особи інвалідності /для повнолітньої особи - довідки медико-соціальної експертної комісії (довідка до акта огляду МСЕК), для неповнолітньої особи - медичного висновку лікарсько-консультативної комісії дитячого лікувально-профілактичного закладу (медичний висновок про дитину-інваліда віком до 18 років)/.	Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.94 N 555 "Про поширення чинності постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 1993 р. N 354"
	- " -	Безплатний проїзд приміським транспортом	- " -	- " -
21	Ветерани військової служби, ветерани	Безплатний проїзд	Посвідчення "Ветеран	Закон України "Про статус

	органів внутрішніх справ і ветерани державної пожежної охорони	залізничним транспортом приміського сполучення	військової служби"	ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист"
	- " -	- " -	Посвідчення "Ветеран органів внутрішніх справ"	Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2002 N 742 "Про порядок видачі посвідчення і вручення нагрудного знака "Ветеран органів внутрішніх справ". Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.99 N 1601 "Про порядок видачі посвідчення і вручення нагрудного знака "Ветеран військової служби".
22	Народні депутати України та особи, що супроводжують депутатів-інвалідів I групи (1 особа)	Безплатний проїзд на всіх залізничних шляхах сполучення у м'якому вагоні з двомісними купе "СВ" швидкого поїзда	Посвідчення народного депутата	Закон України "Про статус народного депутата України"
	- " -	Безплатний проїзд у приміському сполученні	- " -	- " -

23	Діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, що виховуються або навчаються у навчально-виховних та навчальних закладах	Безплатний проїзд у приміському транспорті	Єдиний квиток дитини	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.94 N 226 "Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування".</p> <p>Наказ Міністерства освіти України від 19.06.96 N 216 "Про затвердження Інструкції про виготовлення і правила користування єдиним квитком для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.07.96 за N 389/1414.</p>
24	Студенти вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації та учні професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності	50-% знижка у загальних та плацкартних вагонах поїздів всіх категорій у період з 28.08. до 28.06. щорічно	Студентський квиток або квиток учня очної форми навчання	Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.99 N 541 "Про затвердження Порядку надання пільгового

				проїзду студентам вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації та учням професійно-технічних навчальних закладів у міському й приміському пасажирському транспорті та міжміському автомобільному і залізничному транспорті територією України"
25	Жертви нацистських переслідувань	Безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання;	Посвідчення жертви нацистських переслідувань.	Закон України "Про жертви нацистських переслідувань"
		безплатний проїзд один раз на два роки ("туди" та "назад") чи проїзд один раз на рік ("туди" та "назад") з 50-% знижкою;	Посвідчення жертви нацистських переслідувань та лист талонів.	Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09 2000 N 1467 "Про затвердження Порядку виготовлення та видачі посвідчень жертвам нацистських переслідувань".
	інваліди I - II групи	безплатний проїзд один раз на рік ("туди" та "назад");	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда та лист талонів.	
		50-% знижка вартості у період з 1 жовтня до 15	Посвідчення жертви нацистських	

		травня без обмеження кількості поїздок;	переслідувань - інваліда.
		безплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання;	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда.
	супровідники інвалідів I групи (не більше одного супровідника)	50-% знижка один раз на рік ("туди" та "назад");	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда I групи та лист талонів для супровідника.
		50-% знижка вартості в період з 1 жовтня до 15 травня без обмеження кількості поїздок;	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда I групи.
		безоплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання;	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда I групи.
		50-% знижка один раз на рік ("туди" та "назад");	Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда та лист талонів.
		інваліди III групи	50-% знижка вартості в період з 1 жовтня до 15

		<p>травня без обмеження кількості поїздок;</p>	<p>переслідувань - інваліда.</p>
		<p>безоплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання</p>	<p>Посвідчення жертви нацистських переслідувань - інваліда.</p>
ветерани війни - учасники війни		<p>Безоплатний проїзд один раз на два роки ("туди" й "назад") чи проїзд один раз на рік ("туди" й "назад") з 50-% знижкою;</p>	<p>Посвідчення жертви нацистських переслідувань - ветерана війни - учасника війни та лист талонів.</p>
		<p>безоплатний проїзд залізничним транспортом приміського сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання;</p>	<p>Посвідчення жертви нацистських переслідувань - ветерана війни - учасника війни.</p>
члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни		<p>безоплатний проїзд один раз на два роки ("туди" й "назад") чи проїзд один раз на рік ("туди" й "назад") з 50-% знижкою;</p>	<p>Посвідчення жертви нацистських переслідувань - ветерана війни - для членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та лист талонів.</p>
		<p>безоплатний проїзд залізничним транспортом приміського</p>	<p>Посвідчення жертви нацистських переслідувань - для членів сімей</p>

		сполучення у межах області (Автономної Республіки Крим) за місцем проживання	загиблих (померлих) ветеранів війни	
--	--	--	-------------------------------------	--

(додаток 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 03.08.2007 р. N 666)

**Додаток 3
до Правил перевезення пасажирів,
багажу, вантажобагажу та пошти
залізничним транспортом України**

**АКТ
про нещасний випадок, що стався на залізниці із застрахованим пасажиром**

1. Гр. _____,
(прізвище, ім'я та по батькові пасажир)
який був пасажиром поїзда N _____ сполучення _____,
проїжджав за проїзним документом (квитком) серії _____ N _____
"___" _____ 20__ р. о _____ год. _____ хв., одержав травму (загинув) на станції (у поїзді)
(число) _____ (місяць)

_____ (назва станції, дільниці)

за таких обставин: _____
_____ (під час прямування поїзда, посадки в поїзд, виходу з вагона, після оголошення про посадку, унаслідок падіння під поїзд та ін.)

2. Пасажир - пред'явник цього Акта є застрахованим від нещасного випадку на транспорті відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 1996 року N 959 "Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті".

3. Ким надана перша медична допомога і куди відправлений потерпілий пасажир
_____ (назва медичного закладу та його адреса)

Акт складений _____ (найменування залізниці, відділку станції та ін.)

і підписаний:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ число _____ місяць _____ рік _____ годин _____ хвилин
(дані зазначаються словами)

М. П.

Додаток 4
до Правил перевезення пасажирів,
багажу, вантажобагажу та пошти
залізничним транспортом України

Таблиця відстаней для приміської зони

Відстань, у кілометрах (від - до)	Відстань, у кілометрах (від - до)
1 - 5	101 - 110
6 - 10	111 - 120
11 - 20	121 - 130
21 - 30	131 - 140
31 - 40	141 - 150
41 - 50	151 - 160
51 - 60	161 - 170
61 - 70	171 - 180
71 - 80	181 - 190
81 - 90	191 - 200
91 - 100	

_____